

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΜΟΝΑΔΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2017

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 2.1.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: «ΚΡΗΤΗ» 2014-2020

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: 4

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ/ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 8.v

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: 21

ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ/ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ: 106 / 8.v.1

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 228.000 €

Ρέθυμνο, Δεκέμβριος 2017

Πίνακας περιεχομένων

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ	i
ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ.....	i
Συντομογραφίες.....	vii
Σύνοψη (Executive Summary).....	8
1. Εισαγωγή.....	11
2. Ταυτότητα των Ερευνών.....	13
2.1. Γενική μεθοδολογία	13
2.2. Χαρακτηριστικά της έρευνας ανθρώπινου δυναμικού (ΕΑΔ).....	13
2.2.1 Παράμετροι δειγματοληψίας.....	13
2.2.2 Έλεγχοι στρωματοποίησης.....	14
2.2.3 Λοιπά χαρακτηριστικά του δείγματος.....	18
2.2.4 Έλεγχοι διεξαγωγής και επισημάνσεις.....	20
2.3. Χαρακτηριστικά της έρευνας επιχειρήσεων (ΕΕ).....	21
2.3.1 Παράμετροι δειγματοληψίας.....	21
2.3.2 Έλεγχοι στρωματοποίησης.....	22
2.3.3 Λοιπά χαρακτηριστικά του δείγματος.....	24
2.3.4 Έλεγχοι διεξαγωγής και επισημάνσεις.....	27
3. Δείκτες Ανθρώπινου Δυναμικού.....	28
3.1. Δείκτης Απασχολησιμότητας και Ανεργίας.....	28
3.1.1 Αυτοαπασχολούμενοι/Ιδιοκτήτες επιχείρησης και εξαρτημένη εργασία	28
3.1.2 Κατηγορίες επαγγελματιών εργαζομένων	28
3.1.3 Είδη Εργασίας	30
3.1.4 Εποχική Εργασία	31
3.1.5 Δευτερεύουσα απασχόληση	33
3.1.6 Εργασία και Ανεργία ανά φύλο.....	33
3.1.7 Εργασία και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα.....	34
3.1.8 Εργασία και ανεργία ανά εθνικότητα	35
3.1.9 Χρονικά διαστήματα ανεργίας – Μακροχρόνια και νεανική ανεργία	35
3.1.10 Εργασία και ανεργία ανά κλάδο δραστηριότητας	37
3.2. Δείκτης επιπέδου εισοδημάτων και οικονομικής κατάστασης εργατικού δυναμικού.....	38

3.2.1	Οικονομική κατάσταση ανθρώπινου δυναμικού.....	38
3.2.2	Σταθμικός μέσος εισοδήματος εργαζομένων	38
3.2.3	Οικονομική κατάσταση ανά ηλικιακή ομάδα.....	39
4.	Δείκτες επιχειρήσεων	41
4.1.	Δείκτης αυτοαπασχόλησης /οικογενειακής επιχείρησης.....	41
4.1.1	Τύποι Επιχειρήσεων.....	41
4.1.2	Αυτοαπασχόληση και Επιχειρηματικότητα.....	43
4.2.	Δείκτης οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων	43
4.2.1	Οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων.....	43
4.2.2	Σταθμικός Μέσος τζίρου επιχειρήσεων.....	44
4.2.3	Οικονομική κατάσταση κατά κλάδο δραστηριότητας.....	45
5.	Δείκτης ζήτησης και προσφοράς προσόντων και δεξιοτήτων	47
5.1.1	Διατύπωση γνώμης για τα προσόντα και δεξιότητες.....	47
5.1.2	Ικανοποίηση εργατικού δυναμικού από τις γνώσεις και δεξιότητες του	49
5.1.3	Διάθεση αλλαγής αντικειμένου απασχόλησης εργαζομένων.....	50
5.1.4	Επαγγέλματα και νέες θέσεις εργασίας.....	50
5.1.5	Επαγγελματικές κατηγορίες με νέες θέσεις ανά κλάδο δραστηριότητας	51
6.	Δείκτης επίδρασης των προγραμμάτων κατάρτισης στην απασχόληση.....	53
6.1.1	Παρεχόμενη κατάρτιση / εκπαίδευση από επιχειρήσεις.....	53
6.1.2	Αντικείμενα παρεχόμενης κατάρτισης από τις επιχειρήσεις.....	54
6.1.3	Συχνότητα παρεχόμενης κατάρτισης από επιχειρήσεις.....	56
6.1.4	Αποτύπωση γνώμης - Επίδραση κατάρτισης στην επιλογή εργαζομένων.....	57
6.2.	Εργατικό δυναμικό - κατάρτιση	58
6.2.1	Παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης	58
6.2.2	Γνώμη ανέργων για τη κατάρτιση	59
6.2.3	Αντικείμενα κατάρτισης που έχει παρακολουθήσει το ανθρώπινο δυναμικό	59
6.3.	Διατύπωση γνώμης για νέα αντικείμενα κατάρτισης.....	60
6.3.1	Αποτύπωση γνώμης για νέα αντικείμενα κατάρτισης από τις επιχειρήσεις	60
6.3.2	Διατύπωση γνώμης για νέα αντικείμενα κατάρτισης από το εργατικό δυναμικό.....	61
6.3.3	Λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις	62
7.	Επίλογος.....	63
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Πίνακες δεδομένων	64
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - Ερωτηματολόγια.....	81

Γραφήματα

Γράφημα 1 Κατανομή ενεργού εργατικού δυναμικού κατά νομό σε σχέση με συναφείς κατανομές κατά νομό – 001006.....	15
Γράφημα 2: Κατανομή ερωτώμενων του δείγματος ανά νομό – 001003.....	16
Γράφημα 3: Εργαζόμενοι και άνεργοι στην ΕΑΔ και σύγκριση με ΕΛΣΤΑΤ – Α01001.....	16
Γράφημα 4: Ποσοστά ηλικιακών ομάδων – 001002.....	19
Γράφημα 5: Αποτύπωση οικογενειακής κατάστασης στο δείγμα – 001005.....	19
Γράφημα 6: Κατανομή ανά επίπεδο εκπαίδευσης - 001008.....	20
Γράφημα 7: Κατανομή επιχειρήσεων κατά κλάδο δραστηριότητας (ΚΑΔ) σύμφωνα με ΕΡΓΑΝΗ (2016) και ΕΕ – 002001.....	23
Γράφημα 8: Κατανομή επιχειρήσεων κατά νομό σύμφωνα με ΕΡΓΑΝΗ (2016) και σύγκριση με ΕΕ – 002002.....	24
Γράφημα 9: Κατανομή κατηγοριών επαγγελματιών στις επιχειρήσεις – 002004.....	25
Γράφημα 10: Επαγγελματικές κατηγορίες ανά κλάδο δραστηριότητας- Α02001.....	26
Γράφημα 11: Αυτοαπασχολούμενοι/Ιδιοκτήτες επιχείρησης και εξαρτημένη εργασία – C01001.....	28
Γράφημα 12: Πλήθος εργαζομένων δείγματος ανά κατηγορία επαγγελματιών - 001010.....	29
Γράφημα 13: Πλήρης, μερική και εκ περιτροπής εργασία – Α01021.....	30
Γράφημα 14: Εργασία αόριστου και ορισμένου χρόνου – Εργασία χωρίς πλαίσιο –Α01022.....	31
Γράφημα 15: Συνεχώς εργαζόμενοι, εποχικά εργαζόμενοι και άνεργοι – Α01001Α.....	31
Γράφημα 16: Εποχική εργασία ανά κλάδο δραστηριότητας – Α01003.....	32
Γράφημα 17: Εποχική εργασία ανά κατηγορία επαγγέλματος – Α01004.....	33
Γράφημα 18: Απασχόληση και ανεργία ανά φύλο – Α01018.....	34
Γράφημα 19: Εργασία συνεχής, εποχική και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα – Α01005.....	34
Γράφημα 20: Εργασία, εποχική εργασία, ανεργία και ιθαγένεια – Α01007.....	35
Γράφημα 21: Χρονικά διαστήματα ανεργίας – Α01014.....	36
Γράφημα 22: Χρονικά διαστήματα ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα – Α01015.....	36
Γράφημα 23: Εργασία και ανεργία ανά κλάδο δραστηριότητας –Α01003.....	37
Γράφημα 24: Οικονομική κατάσταση εργατικού δυναμικού - Ε01002.....	38
Γράφημα 25: Οικονομική κατάσταση ανά ηλικιακή ομάδα –Ε01005.....	39
Γράφημα 26: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τον αριθμό εργαζομένων – C02001.....	41
Γράφημα 27: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τους εργαζόμενους ανά κλάδο δραστηριότητας – C02002..	42
Γράφημα 28: Αυτοαπασχολούμενοι/Επιχειρηματίες και υπάλληλοι ανά ηλικιακή ομάδα – C01002.....	43
Γράφημα 29: Οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων – Β02001.....	44
Γράφημα 30: Οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας – Β02004.....	45
Γράφημα 31: Αυτοαξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού – D01003.....	48
Γράφημα 32: Αξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του προσωπικού των επιχειρήσεων - D02008..	48
Γράφημα 33: Ικανοποίηση εργατικού δυναμικού με το επίπεδο γνώσεων και προσόντων του - D0100449	
Γράφημα 34: Επάρκεια γνώσεων και δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού για τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας - D01005.....	50
Γράφημα 35: Λόγοι μη διάθεσης αλλαγής αντικειμένου απασχόλησης – D01002.....	50
Γράφημα 36: Νέες θέσεις στο ερχόμενο δμηνο ανά κατηγορία επαγγέλματος -D02005.....	51
Γράφημα 37: Ζήτηση εργασίας κατηγοριών επαγγελματιών ανά κλάδο δραστηριότητας - D02006.....	52
Γράφημα 38: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση εργαζομένων από την επιχείρηση - F02004.....	53

Γράφημα 39: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση ανά κλάδο δραστηριότητας – F02003.....	53
Γράφημα 40: Γνωστικό Αντικείμενο παρεχόμενης κατάρτισης – F02006.....	54
Γράφημα 41: Γνωστικό Αντικείμενο κατάρτισης ανά κλάδο δραστηριότητας – F02007.....	55
Γράφημα 42: Συχνότητα κατάρτισης εργαζομένων από τις επιχειρήσεις – F02005.....	57
Γράφημα 43: Επίδραση εκπαίδευσης/κατάρτισης στην επιλογή νέων εργαζόμενων ανά κλάδο δραστηριότητας – F02002.....	58
Γράφημα 44: Παρακολούθηση εκπαίδευσης/κατάρτισης – F01002.....	58
Γράφημα 45: Γνώμη ανέργων αν βελτίωσε η κατάρτιση τις πιθανότητες εργασίας – F01008.....	59
Γράφημα 46: Αντικείμενα σεμιναρίων που έχει παρακολουθήσει το ανθρώπινο δυναμικό-F01003.....	59
Γράφημα 47: Διατύπωση γνώμης επιχειρήσεων για αντικείμενα κατάρτισης – F02013.....	61
Γράφημα 48: Γνώμη εργατικού δυναμικού για μελλοντικά προγράμματα κατάρτισης – F01005.....	62
Γράφημα 49: Λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις – F02012.....	63

Πίνακες

Πίνακας 1: Ομαδοποιημένοι ΚΑΔ και απόκλιση ΕΑΔ από ΕΛΑΣΤΑΤ - 001009	17
Πίνακας 2: Πίνακας υπολογισμού Σταθμικού Μέσου Εισοδήματος Εργαζομένων – Ε01001	39
Πίνακας 3: Πίνακας υπολογισμού Σταθμικού Μέσου Τζίρου Επιχειρήσεων – Β02007.....	45
Πίνακας 4: Αναλογία των δύο φύλων στο δείγμα σε σχέση με ΕΛΣΤΑΤ - 01001.....	64
Πίνακας 5: Ποσοστά ηλικιακών ομάδων στο δείγμα ΕΑΔ - 01002.....	64
Πίνακας 6: Κατανομή του δείγματος ΕΑΔ ανά νομό – 001003	64
Πίνακας 7: Αποτύπωση οικογενειακής κατάστασης στο δείγμα ΕΑΔ – 001005	64
Πίνακας 8: Κατανομή ενεργού εργατικού δυναμικού κατά νομό σε σχέση με συναφείς κατανομές κατά νομό – 001006:.....	65
Πίνακας 9: Κατανομή δείγματος ΕΑΔ ανά επίπεδο εκπαίδευσης - 001008.....	65
Πίνακας 10: Πλήθος εργαζομένων δείγματος ΕΑΔ ανά κατηγορία επαγγελματιών- 01010	65
Πίνακας 11: Κατανομή επιχειρήσεων κατά κλάδο δραστηριότητας (ΚΑΔ) σύμφωνα με ΕΡΓΑΝΗ (2016) και ΕΕ – 002001	66
Πίνακας 12: Κατανομή επιχειρήσεων κατά νομό σύμφωνα με ΕΡΓΑΝΗ (2016) και σύγκριση με ΕΕ – 002002.....	66
Πίνακας 13: Κατανομή κατηγοριών επαγγελματιών στις επιχειρήσεις ΕΕ – 002004.....	66
Πίνακας 14: Εργαζόμενοι και άνεργοι στην ΕΑΔ – Α01001.....	67
Πίνακας 15: Εργασία και ανεργία ανά κλάδο δραστηριότητας – Α01003.....	67
Πίνακας 16: Εποχική εργασία ανά κατηγορία επαγγέλματος – Α01004.....	67
Πίνακας 17: Εργασία συνεχής, εποχική και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα – Α01005.....	68
Πίνακας 18: Εργασία, εποχική εργασία, ανεργία και ιθαγένεια – Α01007	68
Πίνακας 19: Δευτερεύουσα Εργασία ανά κλάδο δραστηριότητας κύριας απασχόλησης –Α01010.....	68
Πίνακας 20: Κατανομή ανέργων σε χρονικά διαστήματα ανεργίας – Α01014	68
Πίνακας 21:Χρονικά διαστήματα ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα – Α01015	69
Πίνακας 22: Συνεχής/Εποχική Εργασία και ανεργία ανα φύλο - Α01018.....	69
Πίνακας 23: Πλήρης, μερική και εκ περιτροπής εργασία – Α01021	69
Πίνακας 24: Εργασία αόριστου και ορισμένου χρόνου – Εργασία χωρίς πλαίσιο –Α01022	69
Πίνακας 25: Επαγγελματικές κατηγορίες ανά κλάδο δραστηριότητας- 002004.....	70
Πίνακας 26: Οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων – Β02001	71
Πίνακας 27:Οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας – Β02004.....	71
Πίνακας 28: Αυτοαπασχολούμενοι/Ιδιοκτήτες επιχείρησης και εξαρτημένη εργασία – C01001	71
Πίνακας 29: Αυτοαπασχολούμενοι/Επιχειρηματίες και υπάλληλοι ανά κλάδο δραστηριότητας–C01002	72
Πίνακας 30: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τον αριθμό εργαζομένων – C02001.....	72
Πίνακας 31: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τους εργαζόμενους ανά κλάδο δραστηριότητας – C02002....	73
Πίνακας 32: Λόγοι μη διάθεσης αλλαγής αντικειμένου απασχόλησης – D01002.....	73
Πίνακας 33: Αυτοαξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού – D01003	73
Πίνακας 34: Ικανοποίηση εργατικού δυναμικού με το επίπεδο γνώσεων και προσόντων του - D01004 .	74
Πίνακας 35: Επάρκεια γνώσεων και δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού για τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας - D01005	74
Πίνακας 36: Νέες θέσεις στο ερχόμενο βμηνο ανά κατηγορία επαγγέλματος - D02005	74
Πίνακας 37: Ζήτηση εργασίας κατηγοριών επαγγελματιών ανά κλάδο δραστηριότητας - D02006.....	75
Πίνακας 38: Αξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του προσωπικού των επιχειρήσεων - D02008: ..	75
Πίνακας 39: Οικονομική κατάσταση εργατικού δυναμικού - Ε01002.....	76
Πίνακας 40: : Οικονομική κατάσταση ανά ηλικιακή ομάδα –Ε01005.....	76

Πίνακας 41: Παρακολούθηση εκπαίδευσης/κατάρτισης – F01002.....	76
Πίνακας 42: Αντικείμενα σεμιναρίων που παρακολούθησαν οι ερωτώμενοι-F01003.....	76
Πίνακας 43: Γνώμη εργατικού δυναμικού για μελλοντικά προγράμματα κατάρτισης – F01005	77
Πίνακας 44: Επίδραση εκπαίδευσης/κατάρτισης στην επιλογή νέων εργαζόμενων ανά κλάδο δραστηριότητας – F02002.....	77
Πίνακας 45:Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση ανά κλάδο δραστηριότητας – F02003	77
Πίνακας 46: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση εργαζομένων από την επιχείρηση - F02004	78
Πίνακας 47: Συχνότητα κατάρτισης εργαζομένων από τις επιχειρήσεις – F02005.....	78
Πίνακας 48: Γνωστικό Αντικείμενο παρεχόμενης κατάρτισης – F02006.....	78
Πίνακας 49: Γνωστικό Αντικείμενο κατάρτισης ανά κλάδο δραστηριότητας – F02007.....	79
Πίνακας 50: Λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις – F02012.....	79

Συντομογραφίες

ΕΑΔ	Έρευνα Ανθρώπινου Δυναμικού
ΕΕ	Έρευνα Επιχειρήσεων
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΜΟ	Μέσος Όρος
ΠΜΠΑΕ	Περιφερειακός Μηχανισμός Παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας
ΣΜΕΡ	Σταθμικός Μέσος Εισοδήματος Εργαζομένων
ΣΜΤΕ	Σταθμικός Μέσος Τζίρου Επιχειρήσεων
CATI	Computer Aided Telephone Interviewing
EUROSTAT	European Union Statistical Office
ISIC	International Standard Industrial Classification of All Economic Activities
NACE	Statistical Classification of Economic Activities in the European Community

Σύνοψη (Executive Summary)

Η παρούσα Έκθεση συνιστά το Παραδοτέο Π.2.1 του Έργου «Περιφερειακός Μηχανισμός Παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας (ΠΜΠΑΕ)» για την Κρήτη που αποτελεί την αποτύπωση των μεγεθών της αγοράς εργασίας στην Κρήτη για το 2017.

Στην Έκθεση γίνεται σύνθεση των αποτελεσμάτων των πρωτογενών ερευνών στο ανθρώπινο δυναμικό (Έρευνα Ανθρώπινου Δυναμικού - ΕΑΔ) και στις επιχειρήσεις (Έρευνα Επιχειρήσεων – ΕΕ).

Για λόγους συγκρισιμότητας των αποτελεσμάτων του ΠΜΠΑΕ διατηρείται αυτούσια η μεθοδολογία μετρήσεων μέσω της υιοθέτησης 5 βασικών δεικτών παρακολούθησης.

Τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση των ποσοτικών ερευνών του 2017 για κάθε ένα από τους δείκτες που παρακολουθούνται συνοψίζονται ως ακολούθως:

- Δείκτης Απασχολησιμότητας και ανεργίας
  - Η εποχική εργασία στην Κρήτη αποτελεί ένα από τα εντονότερα χαρακτηριστικά της τοπικής οικονομίας. Συγκεκριμένα η εποχική εργασία στην Κρήτη το 2017 φτάνει το 17.4% του συνόλου του εργατικού δυναμικού και το 21.5% του συνόλου των εργαζομένων. Ο κλάδος με την εντονότερη εποχικότητα στην εργασία για το 2017, συνεχίζει να είναι εκείνος της παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης, με μειωμένη καταγραφή σχέση με το 2016.
  - Η πολυπληθέστερη κατηγορία επαγγέλματος είναι οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές, οι ειδικευμένοι αγροτοκτηνοτρόφοι και οι ελεύθεροι επαγγελματίες.
  - Το επίπεδο της ανεργίας που καταγράφει η παρούσα έρευνα ανέρχεται στο 19.2%. Οι ηλικιακές ομάδες με τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας είναι οι 55-67 (23,1%) και 18-24 (27,5%). Η μακροχρόνια ανεργία μεγαλώνει όσο αυξάνει η ηλικία των ανέργων και ιδίως για την ηλικιακή ομάδα 55-67.
- Δείκτης επιπέδου εισοδημάτων και οικονομικής κατάστασης εργατικού δυναμικού
  - Τα εισοδήματα του εργατικού δυναμικού παρέμειναν αμετάβλητα σε σχέση με το έτος 2016, ενώ παρατηρείται μια θετικότερη αίσθηση για την οικονομική κατάσταση που βιώνει το ανθρώπινο δυναμικό.

- Δείκτης αυτοαπασχόλησης/οικογενειακής επιχείρησης
  - Αμετάβλητος ο αριθμός των οικογενειακών επιχειρήσεων για το έτος 2017 ενώ παρατηρείται η τάση των μικρών επιχειρήσεων να περικόψουν δαπάνες προσωπικού μεταβαλλόμενες σε αμιγώς ατομικές επιχειρήσεις.
  - Η αυτοαπασχόληση και η επιχειρηματικότητα συνεχίζει να καταγράφεται σε αύξουσα σχέση με την ηλικία. Στις χαμηλότερες ηλικιακές ομάδες η αυτοαπασχόληση και η επιχειρηματικότητα δεν ευνοούνται.
- Δείκτης οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων
  - Παρατηρήθηκε μια οριακή βελτίωση της αίσθησης των επιχειρήσεων για την οικονομική κατάσταση που βιώνουν. Οι επιχειρήσεις του κλάδου υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης είναι στην καλύτερη οικονομικά κατάσταση ενώ οι επιχειρήσεις του κλάδου των κατασκευών δηλώνουν ότι βρίσκονται σε οριακή κατάσταση επιβίωσης.
- Δείκτης ζήτησης και προσφοράς προσόντων και δεξιοτήτων
  - Φαίνεται ότι υπάρχει σύγκλιση ανάμεσα στην γνώμη του εργατικού δυναμικού και της εργοδοσίας σχετικά με τις ανάγκες τους για χαρακτηριστικά και δεξιότητες. Η επικοινωνία στις ξένες γλώσσες, η ψηφιακή ικανότητα, η πρωτοβουλία στην επιχειρηματικότητα και η διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων φαίνονται να είναι οι τομείς που παρατηρείται η μεγαλύτερη ανάγκη βελτίωσης.
  - Οι κατηγορίες επαγγελματιών που καταγράφηκαν ότι θα παρουσιάσουν την μεγαλύτερη ζήτηση για εργασία τους επόμενους 6 μήνες θα είναι οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές και ακολουθούν οι ανειδίκευτοι εργάτες και οι ειδικευμένοι τεχνίτες.
- Δείκτης επίδρασης των προγραμμάτων κατάρτισης στην απασχόλησης
  - Πάνω από τις μισές επιχειρήσεις που έχουν εργαζόμενους δεν παρέχουν κανενός είδους κατάρτιση. Από τις επιχειρήσεις που προσφέρουν κατάρτιση στους εργαζόμενους του, το 82% το κάνουν σε ετήσια βάση. Επιπλέον, μόνο το 25% του εργατικού δυναμικού που έχει παρακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης το έχει κάνει με έξοδα του εργοδότη του.

- Τα προτεινόμενα αντικείμενα κατάρτισης από το εργατικό δυναμικό και τις επιχειρήσεις συνάδουν με την αποτύπωση των αναγκών τους. Συγκεκριμένα, τα αντικείμενα με την θετικότερη αντιμετώπιση είναι οι δεξιότητες επικοινωνίας, οι δεξιότητες σχετικές με τις πωλήσεις, οι γνώσεις υπολογιστών, η ανάπτυξη επιχειρηματικής ικανότητας και οι τεχνικές διαπραγμάτευσης.

1. Εισαγωγή

Το Παραδοτέο 2.1. αποτελεί το αποτέλεσμα του Πακέτου Εργασίας 2.1 που αφορούσε στην αποτύπωση των αποτελεσμάτων των δύο πρωτογενών ποσοτικών ερευνών του Περιφερειακού Μηχανισμού Παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας (ΠΜΠΑΕ) στην Περιφέρεια Κρήτης για το έτος 2017.

Το Πακέτο Εργασίας 2.1, όπως και όλη η Δράση 2 του Έργου, έχει σαν στόχο τον κατ' έτος εντοπισμό πιθανών μεταβολών στις συνθήκες της αγοράς εργασίας, στην ανατροφοδότηση των ευρημάτων και τη συγκριτική ανάλυση. Γίνεται δηλαδή συγκριτική ανάλυση των νέων δεδομένων της κάθε χρονιάς με εκείνα της αρχικής μέτρησης του 2016 ώστε να εντοπιστούν πιθανές μεταβολές, οι οποίες θα αποτελέσουν τη βάση για την ανατροφοδότηση του προγράμματος reskilling-κατάρτισης της Περιφέρειας Κρήτης (Δράση 3).

Οι ποσοτικές έρευνες στοχεύουν στην καταγραφή των δεικτών που παρακολουθεί το Έργο για την πορεία της αγοράς εργασίας και των αναγκών της στην Περιφέρεια Κρήτης. Οι έρευνες του ΠΜΠΑΕ έχουν τους εξής στόχους:

- Εκτενής καταγραφή της γενικής εικόνας των εργαζομένων και των ανέργων.
- Αποτύπωση των συνθηκών της εξαρτημένης εργασίας.
- Καταγραφή της γνώμης του εργατικού δυναμικού για το ρόλο της κατάρτισης και προσδιορισμός των αναγκών του σε κατάρτιση.
- Προσδιορισμός των αναγκών των επιχειρήσεων σε νέες θέσεις εργασίας.
- Προσδιορισμός των αναγκών των επιχειρήσεων σε κατάρτιση των εργαζομένων.
- Εκτίμηση της οικονομικής ευρωστίας και δυναμικής των επιχειρήσεων

Οι δείκτες που χρησιμοποιούνται ορίστηκαν από τη Δράση 1 ως εξής:

- Δείκτης απασχολησιμότητας και ανεργίας του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας Κρήτης,
- Δείκτης επιπέδου εισοδημάτων και οικονομικής κατάστασης εργαζομένων
- Δείκτης αυτοαπασχόλησης / οικογενειακής επιχείρησης
- Δείκτης οικονομικής κατάστασης επιχειρήσεων
- Δείκτης αναντιστοιχίας ζήτησης και προσφοράς προσόντων και δεξιοτήτων
- Δείκτης επίδρασης των προγραμμάτων κατάρτισης στην απασχόληση

Οι δείκτες περιέχουν επιμέρους αναλύσεις που αποτυπώνουν την τρέχουσα κατάσταση.

Οι έρευνες γίνονται μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων (Computer Aided Telephone Interviews), με βάση δομημένα ερωτηματολόγια. Τα δείγματα είναι αντιπροσωπευτικά του εργασιακά ενεργού πληθυσμού και των επιχειρήσεων της Κρήτης.

Σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει κυρίως την έρευνα επιχειρήσεων είναι η μη απόκριση του Υπουργείου Οικονομικών στο αίτημα για παροχή στοιχείων για τις επιχειρήσεις, η ανάλυση των οποίων θα ήταν η ασφαλέστερη μέθοδος προσδιορισμού των χαρακτηριστικών του αντίστοιχου δείγματος.

Λόγω του μικρής χρονικής απόστασης μεταξύ της αποτύπωσης των δευτερογενών δεδομένων και των ποσοτικών ερευνών του 2017, τα γενικά χαρακτηριστικά των δειγμάτων θεωρούμε ότι δεν έχουν αλλάξει και οι στρωματοποιήσεις βασίζονται στα αποτελέσματα του Παραδοτέου 1.1. Όπου κρίθηκε σκόπιμη η επικαιροποίηση και τα δευτερογενή δεδομένα ήταν άμεσα διαθέσιμα, τότε γίνεται σαφής αναφορά στο κείμενο.

Στη συνέχεια του κειμένου παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των ερευνών με τη μορφή δεικτών. Τα γραφήματα αποσκοπούν στο να δώσουν με εύληπτο και περιεκτικό τρόπο τη συνολική εικόνα αλλά και τις λεπτομέρειες των ευρημάτων. Ο σχολιασμός των γραφημάτων στοχεύει στην αποσαφήνισή τους. Παράλληλα, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι υπάρχουν πίνακες, πολλοί εκ των οποίων σχετίζονται με τα γραφήματα. Για την αντιστοίχιση γραφημάτων και πινάκων υπάρχει στο τέλος κάθε λεζάντας γραφήματος και πίνακα κοινός αριθμός αναφοράς.

2. Ταυτότητα των Ερευνών

2.1. Γενική μεθοδολογία

Τόσο η έρευνα ανθρώπινου δυναμικού (ΕΑΔ) όσο και η έρευνα επιχειρήσεων (ΕΕ) πραγματοποιήθηκαν μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων με τη μέθοδο CATI (Computer Aided Telephone Interviewing) βάσει δομημένων ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ).

Η μέθοδος CATI βάσει δομημένου ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου εξασφαλίζει:

- Ταχύτητα στην προσέγγιση του κοινού-στόχου και αντίστοιχα γρήγορη εξαγωγή αποτελεσμάτων.
- Διεξαγωγή της έρευνας με το υψηλότερο δυνατό ποσοστό ασφάλειας.
- Η χρήση ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου δεν επιτρέπει εξωτερική παρέμβαση ή και ανθρώπινο λάθος από την πλευρά του ερευνητή.
- Γίνεται ποιοτικός έλεγχος του συνόλου των συνεντεύξεων με τη μέθοδο της συνακρόασης.
- Τα στοιχεία των συνεντεύξεων περνούν αυτόματα σε ειδικά διαμορφωμένο πρόγραμμα επεξεργασίας.

2.2. Χαρακτηριστικά της έρευνας ανθρώπινου δυναμικού (ΕΑΔ)

2.2.1 Παράμετροι δειγματοληψίας

2.2.1.1 Δειγματοληπτικό πλαίσιο

Για το σχηματισμό του δειγματοληπτικού πλαισίου συνδυάστηκαν ο έντυπος τηλεφωνικός κατάλογος του ΟΤΕ του 2010, ο οποίος έχει ψηφιοποιηθεί από τη ΜΕΚΓ και ο ηλεκτρονικός κατάλογος GreekPhones της Lexicon Software¹. Η συνδυαστική χρήση των καταλόγων κρίθηκε αναγκαία γιατί ο πρώτος, παρά την εγκυρότητά του, έχει καταχωρήσεις με μεγάλη χρονική απόσταση από το χρόνο της Έρευνας.

Η επιλογή των τηλεφωνικών καταλόγων ως δειγματοληπτικά πλαίσια είναι η πλέον αποδεκτή και αξιόπιστη για τηλεφωνικές έρευνες, αλλά ενέχει τον κίνδυνο της μη αντιπροσωπευτικότητας στον βαθμό που δεν περιέχει το σύνολο των επιχειρήσεων. Για το λόγο αυτό χρησιμοποιήθηκαν και περισσότεροι του ενός κατάλογοι.

¹ <http://www.lexiconsoftware.com/greekphones>

2.2.1.2 Μονάδες δειγματοληψίας

Ως μονάδες δειγματοληψίας επελέγησαν άτομα μεταξύ 18 και 67 ετών που δεν ήταν συνταξιούχοι και δημόσιοι υπάλληλοι.

2.2.1.3 Ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο της έρευνας σχεδιάστηκε από τη Μονάδα Ερευνών Κοινής Γνώμης του Πανεπιστημίου Κρήτης και τους συμμετέχοντες στο Παραδοτέο 2.1.

Αυτόσιο το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε παρατίθεται στο ΠΑΡΑΤΗΜΑ II – Ερωτηματολόγι.

2.2.1.4 Διάρκεια έρευνας πεδίου

Η έρευνα πεδίου (fieldwork) διήρκησε από 25/4/2017 έως 17/5/2017.

2.2.1.5 Μέγεθος και ποσοστό δειγματοληψίας

Στο πλαίσιο της ΕΑΔ προσεγγίστηκαν περίπου 1700 επιλέξιμοι ερωτώμενοι, εκ των οποίων $n=902$ δέχτηκαν να απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο (βαθμός απόκρισης: ~53%). Η μικρότερη απόκριση σε σχέση με την έρευνα του Παραδοτέου 1.4 είναι απολύτως δικαιολογημένη λόγω της διαφορετικής εποχής διεξαγωγής των δύο ερευνών.

Ο πληθυσμός του ενεργού εργατικού δυναμικού στο Β' Τρίμηνο του 2016 ανήλθε σε 286.100 (ΕΛΣΤΑΤ-2016Β). Το στοιχείο αυτό προσδιορίζει για την Έρευνα την κάλυψη (ποσοστό δειγματοληψίας) του πληθυσμού σε 0,32%.

2.2.1.6 Σφάλμα δειγματοληψίας

Δεχόμενοι διάστημα εμπιστοσύνης 95%, το σφάλμα δειγματοληψίας προσδιορίζεται στο 3,25%. Με αυτό το ποσοστό ελέγχεται το δείγμα ως προς τη στρωματοποίησή του.

2.2.2 Έλεγχοι στρωματοποίησης

Η στρωματοποίηση του δείγματος του ενεργού ανθρώπινου δυναμικού τηρήθηκε ως προς τις εξής παραμέτρους:

- Κατά φύλο
- Κατά νομό και εργασιακή κατάσταση (εργαζόμενοι / άνεργοι)
- Κατά κλάδο δραστηριότητας
- Κατά υπηκοότητα (Έλληνες – αλλοδαποί)

Οι έλεγχοι στρωματοποίησης δίνονται διαγραμματικά στις επόμενες σελίδες, όπου επισημαίνονται και σχολιάζονται οι αποκλίσεις που παρουσιάζονται.

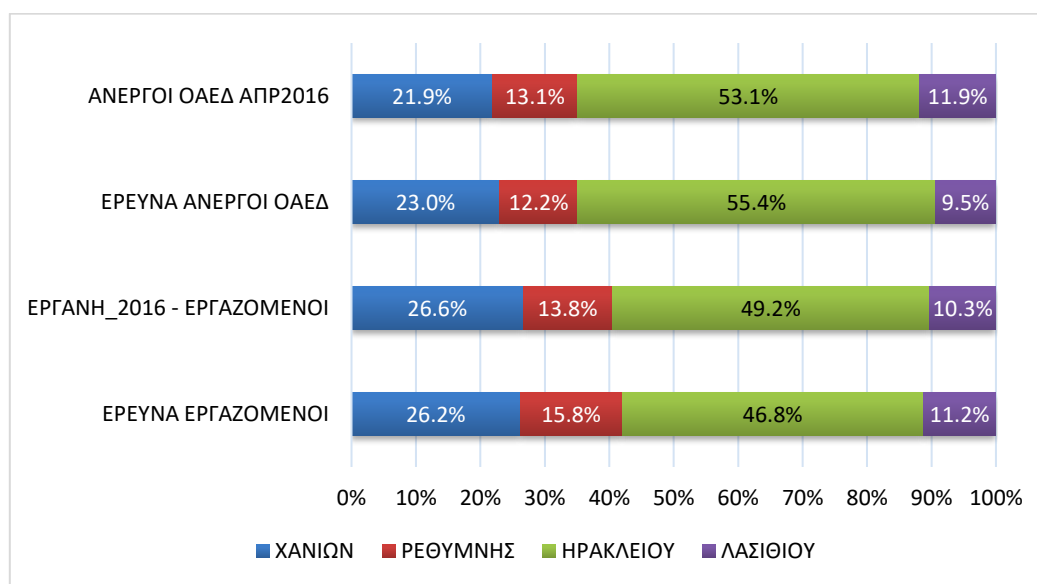
2.2.2.1 Στρωματοποίηση κατά φύλο

Το δείγμα της ΕΑΔ ως προς την αποτύπωση των δύο φύλων κατέγραψε ποσοστό ανδρών 56.1% (ΕΛΣΤΑΤ: 55.5%) και γυναικών 43.9% (ΕΛΣΤΑΤ: 44.5%). Επομένως η απόκλιση είναι κάτω του 1% στη ως προς την κατά φύλο στρωματοποίηση (Πίνακας 1 στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι).

2.2.2.2 Στρωματοποίηση κατά νομό και εξαρτημένη εργασία/εγγραφή στον ΟΑΕΔ

Για τον έλεγχο του δείγματος ως προς την κατανομή του ενεργού εργατικού δυναμικού στους νομούς κρίθηκε σκόπιμο να ελεγχθεί η στρωματοποίηση του δείγματος της Έρευνάς μας ως προς δύο παραμέτρους:

- Ανέργους εγγεγραμμένους στα μητρώα του ΟΑΕΔ σε σχέση με τα στοιχεία που παρέχει ο ΟΑΕΔ και αφορούσαν στο Απρίλιο του 2016.
- Εργαζόμενους με εξαρτημένη σχέση εργασίας σε σχέση με τα αποτελέσματα της τελευταίας απολογιστικής έκθεσης του ΕΡΓΑΝΗ 2016².

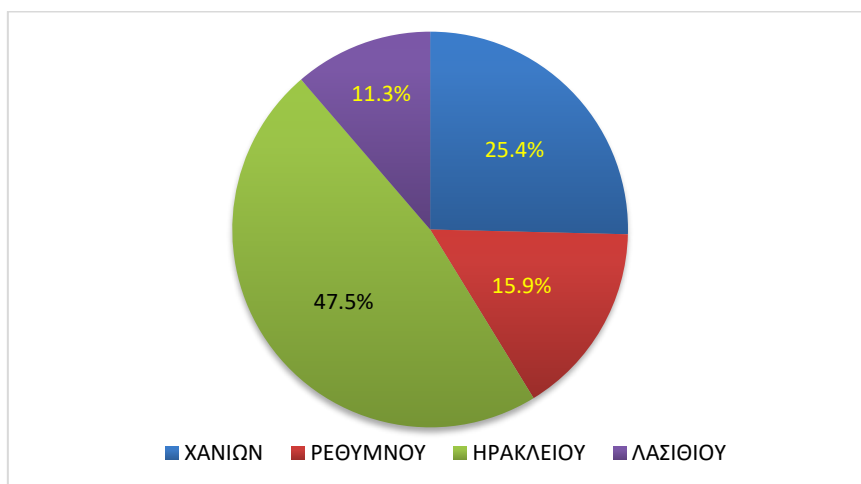
Γράφημα 1 Κατανομή ενεργού εργατικού δυναμικού κατά νομό σε σχέση με συναφείς κατανομές κατά νομό – 001006

² ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ – ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Πολιτικών Εργασίας «ΕΡΓΑΝΗ» και Κοινωνικής Προστασίας, Ομάδα Διαχείρισης του Πληροφοριακού Συστήματος «ΕΡΓΑΝΗ», Οκτώβριος 2016.

Το Γράφημα 1 δίνει τη σύγκριση των δύο παραμέτρων στρωματοποίησης του δείγματος και μπορεί να διαπιστωθεί ότι οι αποκλίσεις που παρατηρούνται είναι στα όρια της ακρίβειας της Έρευνας. Τα μεγέθη της Έρευνας αποτυπώνονται στις μπάρες «ΕΡΕΥΝΑ ΑΝΕΡΓΟΙ ΟΑΕΔ» και «ΕΡΕΥΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ».

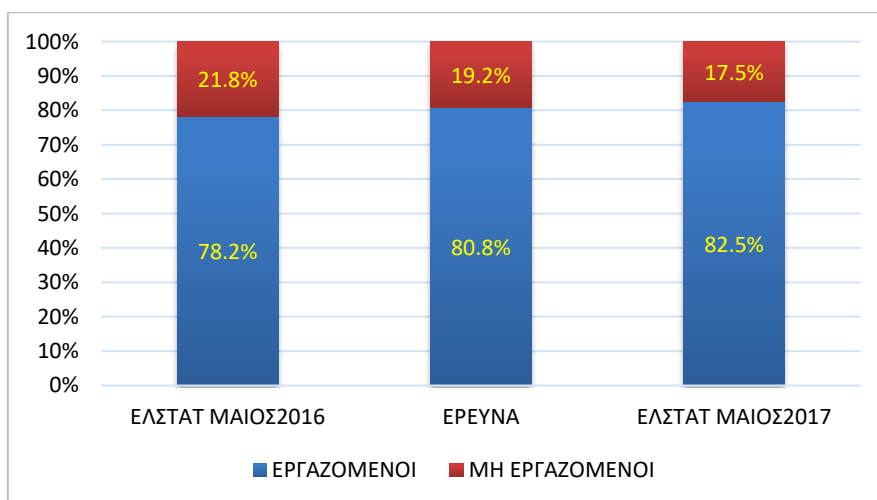
Σε σχέση με την κατανομή των ερωτώμενων του δείγμα στους τέσσερις νομούς το αποτέλεσμα φαίνεται στο Γράφημα 2, το οποίο δεν υπόκειται σε έλεγχο στρωματοποίησης, αλλά παρατίθεται για εποπτικούς λόγους.

Γράφημα 2: Κατανομή ερωτώμενων του δείγματος ανά νομό – 001003

Στην Έρευνα δεν θεωρήθηκαν επιλέξιμοι οι άεργοι. Ως τέτοιοι θεωρήθηκαν όσοι δεν έχουν εργαστεί ποτέ ούτε αναζητούν ενεργά απασχόληση.

Σε ό,τι αφορά την αποτύπωση της ανεργίας, αυτή καταγράφεται στο επόμενο γράφημα και συγκρίνεται με τη (γνωστή) καταγραφή της ΕΛΣΤΑΤ για το ΜΑΙΟ 2016 καθώς και την (άγνωστη κατά τη διάρκεια της ΕΑΔ) καταγραφή για το ΜΑΙΟ 2017.

Γράφημα 3: Εργαζόμενοι και άνεργοι στην ΕΑΔ και σύγκριση με ΕΛΣΤΑΤ – Α01001

2.2.2.3 Στρωματοποίηση κατά κλάδο δραστηριότητας

Η ταξινόμηση των κλάδων δραστηριότητας στους οποίους απασχολούνται ή, προκειμένου για ανέργους, απασχολήθηκαν για τελευταία φορά πριν καταστούν άνεργοι οι ερωτώμενοι του δείγματος, ακολούθησε τη αναθεωρημένη Στατιστική Ταξινόμηση των Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ-03) της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), η οποία προέρχεται από τις αντίστοιχες ονοματολογίες δραστηριοτήτων του Γραφείου Στατιστικής των Ηνωμένων Εθνών (ISIC) και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (NACE). Οι βασικοί κλάδοι (μονοψήφια κωδικοποίηση), ομαδοποιημένοι σύμφωνα με το πρότυπο της ΕΛΣΤΑΤ, φαίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Από τους κλάδους δραστηριότητας εξαιρέθηκαν εκείνοι της δημόσιας διοίκησης και άμυνας (Ξ), καθώς και των δραστηριοτήτων ετερόδικων οργανισμών και φορέων (Υ). Ο κλάδος της δημόσιας διοίκησης δεν εμπίπτει στο στόχο της κατάρτισης με την έννοια που αυτή έχει στις ιδιωτικές επιχειρήσεις, ενώ ο κλάδος Υ εμφανίζει αμελητέο αριθμό επιχειρήσεων. Λόγω χαμηλού αριθμού παρατηρήσεων σε συγκεκριμένους κλάδους δραστηριότητας, για την ανάλυση των αποτελεσμάτων εφαρμόστηκε ομαδοποίησή τους. Η ομαδοποίηση έλαβε υπ' όψιν την αντίστοιχη ομαδοποίηση που εφαρμόζει η ΕΛΣΤΑΤ (κλάδοι Β,Γ,Δ,Ε, και Ρ,Σ), αλλά και την απασχόληση εργατικού δυναμικού με κοινά προσόντα/χαρακτηριστικά (κλάδοι Ι,Κ,Λ,Μ,Ν).

Ομαδοποιημένοι ΚΑΔ	Αριθμός Παρατηρήσεων ΕΑΔ	Ποσοστό ΕΑΔ	Ποσοστό ΕΛΣΤΑΤ	Απόκλιση
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	148	16.4%	15.3%	1.1%
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	79	8.8%	9.2%	-0.5%
ΣΤ. Κατασκευές	93	10.3%	7.6%	2.7%
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	155	17.2%	18.2%	-1.0%
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	50	5.5%	5.0%	0.6%
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	169	18.7%	21.5%	-2.8%
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές και άλλες δραστηριότητες	81	9.0%	7.9%	1.1%
Ο. Εκπαίδευση	56	6.2%	7.6%	-1.4%
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	34	3.8%	4.3%	-0.6%
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/ Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	37	4.1%	3.4%	0.7%
Σύνολο	902	100.0%	100.0%	

Πίνακας 1: Ομαδοποιημένοι ΚΑΔ και απόκλιση ΕΑΔ από ΕΛΑΣΤΑΤ - 001009

Σε κανένα από τους ομαδοποιημένους κλάδους δραστηριότητας δεν ξεπεράστηκε το ποσοστό σφάλματος της έρευνας. Τις μεγαλύτερες αποκλίσεις παρουσίασαν ο κλάδος

Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης και ο κλάδος ΣΤ. Κατασκευές, αλλά οι αποκλίσεις ήταν κάτω του 3%.

2.2.2.4 Στρωματοποίηση κατά εθνικότητα (Έλληνες-αλλοδαποί)

Ο έλεγχος της στρωματοποίησης κατά εθνικότητα αφορούσε κυρίως την αποτύπωση στο δείγμα ποσοστού αλλοδαπών κοντά στο ποσοστό που καταγράφεται στην απογραφή του 2011 (~10%) στην Κρήτη και έλεγχος για τις δύο πρώτες πληθυσμιακά εθνικότητες αλλοδαπών (Αλβανοί 4% και Βούλγαροι περίπου 2%), καθώς οι υπόλοιπες ομάδες εμφανίζουν ποσοστά αρκετά μικρά ώστε να είναι πέρα από την ακρίβεια της Έρευνας.

Στην ΕΑΔ συμμετείχαν 74 αλλοδαποί δηλ. ποσοστό 7.8% των ερωτηθέντων (απόκλιση 2,2% από την απογραφή του 2011). Οι Αλβανοί αποτελούν το 5,1% του δείγματος και οι Βούλγαροι το 1,1%.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η προσέγγιση των αλλοδαπών μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων παρουσιάζει πρόβλημα γιατί πολλοί εξ αυτών έχουν δυσκολία στη γλώσσα και στην κατανόηση των ερωτήσεων.

2.2.3 Λοιπά χαρακτηριστικά του δείγματος

Παρακάτω παρουσιάζονται άλλα χαρακτηριστικά του δείγματος που είναι χρήσιμα στην περεταίρω ανάλυση αλλά δεν ελήφθη υπ' όψιν για τη στρωματοποίηση του δείγματος.

2.2.3.1 Ηλικιακές κατηγορίες

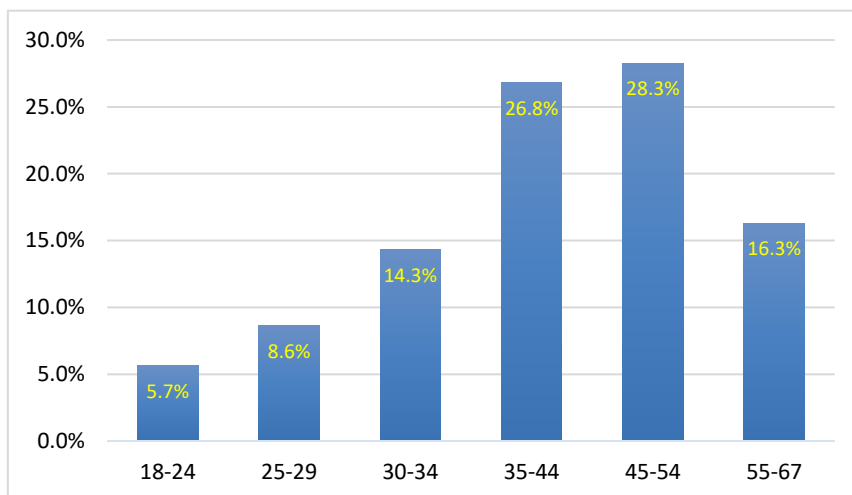
Στο πλαίσιο της ΕΑΔ οι ηλικιακές κατηγορίες διαμορφώθηκαν ως εξής:

- **18-24**
- **25-29**
- **30-34**
- **35-44**
- **45-54**
- **55-67**

Η κατηγορία 15-17 δεν δημοσκοπείται λόγω του ότι τα μέλη της είναι ανήλικοι και η απ' ευθείας τηλεφωνική επαφή μαζί τους είναι αντιδεοντολογική. Περεταίρω, η συμβολής της συγκεκριμένης ηλικιακής κατηγορίας στο εργατικό δυναμικό είναι μικρή.

Η κατηγορία 67+ δεν εμπίπτει κανονικά στο ενεργό εργατικό δυναμικό. Τα μέλη της κατηγορίας που συνεχίζουν να εργάζονται νόμιμα θεωρούμε ότι είναι πολύ μικρό ποσοστό και, ταυτόχρονα, εκτός των στόχων του Έργου.

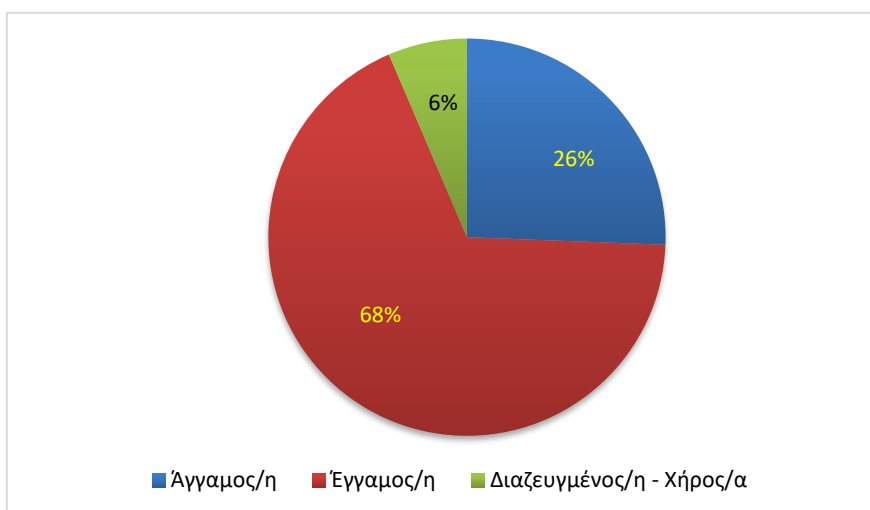
Η κατανομή των ηλικιακών ομάδων της ΕΑΔ φαίνεται στο επόμενο Γράφημα:

Γράφημα 4: Ποσοστά ηλικιακών ομάδων – 001002

2.2.3.2 Οικογενειακή κατάσταση

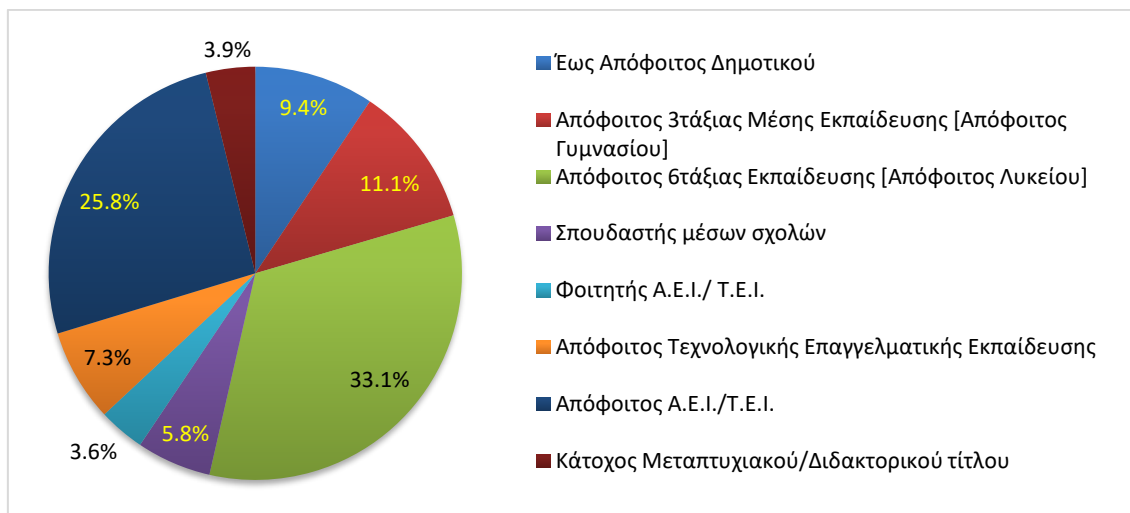
Για τη διεξαγωγή της ΕΑΔ και την ακρίβεια των αποτελεσμάτων η οικογενειακή κατάσταση δεν περιλήφθηκε στη στρωματοποίηση, αφού δεν αποτελεί παράμετρο ανάλυσης των αποτελεσμάτων. Η καταγραφή της στην ΕΑΔ αποδίδεται στο ακόλουθο γράφημα:

Γράφημα 5: Αποτύπωση οικογενειακής κατάστασης στο δείγμα – 001005

2.2.3.3 Επίπεδα εκπαίδευσης

Στην ΕΑΔ καταγράφηκε το επίπεδο εκπαίδευσης των συμμετεχόντων στην έρευνα. Η αποτύπωση φαίνεται στο Γράφημα 6:

Γράφημα 6: Κατανομή ανά επίπεδο εκπαίδευσης - 001008

Σημειώνεται ότι στην ΕΑΔ καταγράφηκαν σπουδαστές και φοιτητές μόνον εφ' όσον εργάζονται μόνιμα ή περιστασιακά.

2.2.4 Έλεγχοι διεξαγωγής και επισημάνσεις

2.2.4.1 Έλεγχος πεδίου – Ποιοτικοί έλεγχοι

Στην υλοποίηση της Έρευνας συμμετείχαν:

- Δυο (2) υπεύθυνοι της έρευνας πεδίου – συνεργάτες του Έργου (Περικλής Δράκος, Κωστής Πηγουνάκης)
- Είκοσι τέσσερις (21) φοιτητές του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης στα πλαίσια σεμιναριακού μαθήματος, που οργανώθηκαν σε βάρδιες των 10-12 ατόμων.
- Επτά (7) φοιτητές – συνεργάτες του Έργου για στοχευμένες κλήσεις και επαναπροσέγγιση.

Πριν την έναρξη της έρευνας πεδίου πραγματοποιήθηκε μικρός αριθμός πιλοτικών συνεντεύξεων (~40). Στην Έρευνα δεν χρειάστηκε να γίνει εκτενέστερη πιλοτική έρευνα, καθώς η ΜΕΑΚΓ είχε διενεργήσει ανάλογη έρευνα στο πλαίσιο του Παραδοτέου 1.4.

Για τον ποιοτικό έλεγχο της έρευνας πεδίου οι υπεύθυνοι παρακολούθησαν το 15% των τηλεφωνικών συνεντεύξεων μέσω συστήματος συνακρόασης, δυνατότητας που παρέχεται από το CATI.

Μετά το πέρας κάθε βάρδιας γινόταν έλεγχος των συλλεχθέντων ερωτηματολογίων για τυχόν λάθη εκ παραδρομής ή παρανόησης. Ανάλογοι έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν και μετά το πέρας της έρευνας πεδίου στο σύνολο των δεδομένων.

2.2.4.2 Κλίμακες

Για τη διερεύνηση ερωτημάτων που απαιτούνταν διατύπωση άποψης ή αποτύπωση κατάστασης χρησιμοποιήθηκε κλίμακα Likert 5 σημείων (1-5).

2.3. Χαρακτηριστικά της έρευνας επιχειρήσεων (ΕΕ)

2.3.1 Παράμετροι δειγματοληψίας

2.3.1.1 Δειγματοληπτικό πλαίσιο

Για το σχηματισμό του δειγματοληπτικού πλαισίου συνδυάστηκαν ο διαδικτυακός τηλεφωνικός κατάλογος επιχειρήσεων «Χρυσός Οδηγός» (<http://www.so.gr>) για την Κρήτη, ο διαδικτυακός κατάλογος Creta.gr (<http://creta.gr>) και ο έντυπος οδηγός Greek Travel Pages³. Οι δύο πρώτοι αντλήθηκαν μέσω της τεχνικής web scraping⁴ ενώ ο έντυπος κατάλογος ψηφιοποιήθηκε. Η συνδυαστική χρήση των καταλόγων κρίθηκε αναγκαία γιατί οι υφιστάμενοι διαδικτυακοί κατάλογοι δεν ελέγχουν εάν οι καταχωρημένες επιχειρήσεις είναι υφιστάμενες ή έχουν σταματήσει να λειτουργούν.

Η επιλογή των τηλεφωνικών καταλόγων ως δειγματοληπτικά πλαίσια είναι η πλέον αποδεκτή και αξιόπιστη για τηλεφωνικές έρευνες, αλλά ενέχει τον κίνδυνο της μη αντιπροσωπευτικότητας στον βαθμό που δεν περιέχει το σύνολο των επιχειρήσεων. Για το λόγο αυτό χρησιμοποιήθηκαν και περισσότεροι του ενός κατάλογοι.

2.3.1.2 Μονάδες δειγματοληψίας

Ως μονάδες δειγματοληψίας επελέγησαν οι επιχειρήσεις. Για την απάντηση των ερωτηματολογίων προσεγγίστηκαν οι ιδιοκτήτες ή οι διευθυντές των επιχειρήσεων, οι οποίοι ήταν σε θέση να παράσχουν τα στοιχεία που απαιτούνταν για την έρευνα.

³ <https://www.gtp.gr/mediakit/TheGuideGR.htm>

⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/Web_scraping

2.3.1.3 Ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο της έρευνας επιχειρήσεων σχεδιάστηκε από τη Μονάδα Ερευνών Κοινής Γνώμης του Πανεπιστημίου Κρήτης και τους συμμετέχοντες στο Παραδοτέο 2.1.

Αυτόσυιο το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε παρατίθεται στο ΠΑΡΑΤΗΜΑ II – Ερωτηματολόγιο.

2.3.1.4 Διάρκεια έρευνας πεδίου

Η έρευνα πεδίου (fieldwork) διήρκησε από 13/11/2017 έως 28/11/2017.

2.3.1.5 Μέγεθος και ποσοστό δειγματοληψίας

Στο πλαίσιο της εν λόγω Έρευνας προσεγγίστηκαν πάνω από 2000 επιχειρήσεις, εκ των οποίων **n=1294** δέχτηκαν να απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο (βαθμός απόκρισης: ~65%).

Ο πληθυσμός του συνόλου των επιχειρήσεων δεν προσδιορίζεται επακριβώς, λόγω έλλειψης δευτερογενών στοιχείων. Παρά ταύτα, το μητρώο επιχειρήσεων του 2005⁵ κατέγραψε 52.995 επιχειρήσεις στην Κρήτη. Το στοιχείο αυτό, παρότι χρονικά απομακρυσμένο, μπορεί να δώσει μια τάξη μεγέθους για την κάλυψη (ποσοστό δειγματοληψίας) του πληθυσμού των επιχειρήσεων που προκύπτει 2,4% (συντηρητική εκτίμηση).

Εξάλλου η έκθεση του ΕΡΓΑΝΗ για το 2016 αναφέρει ότι ο αριθμός των επιχειρήσεων με εργαζόμενους (μισθωτούς) ήταν 18.632, ενώ στο δείγμα της Έρευνας καταγράφηκαν 778 επιχειρήσεις με εργαζόμενους, επομένως η σχετική κάλυψη προκύπτει 4,17%, που είναι πιο ρεαλιστική εκτίμηση.

2.3.1.6 Σφάλμα δειγματοληψίας

Δεχόμενοι διάστημα εμπιστοσύνης 95%, το σφάλμα δειγματοληψίας προσδιορίζεται στο 2,75%. Με αυτό το ποσοστό ελέγχεται το δείγμα ως προς τη στρωματοποίησή του.

2.3.2 Έλεγχοι στρωματοποίησης

Προκειμένου στη δημιουργία ικανών βάσεων εντός των επιμέρους κελιών που σχηματίζονται κατά τη διασταύρωση των διαφόρων μεταβλητών, κρίθηκαν αναγκαίες

⁵ GEODATA.GOV.GR : <http://geodata.gov.gr/dataset/metroo-epikheireseon>

ομαδοποιήσεις στους κλάδους δραστηριότητας (ΚΑΔ-Επίπεδο 1) που συμβαδίζουν με τον τρόπο ομαδοποίησης της ΕΛΣΤΑΤ.

Σε ό,τι αφορά τις επαγγελματικές κατηγορίες χρησιμοποιήθηκε το πρώτο επίπεδο κατηγοριοποίησης, δηλαδή οι γενικές κατηγορίες επαγγελμάτων σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΛΑΣΤΑΤ.

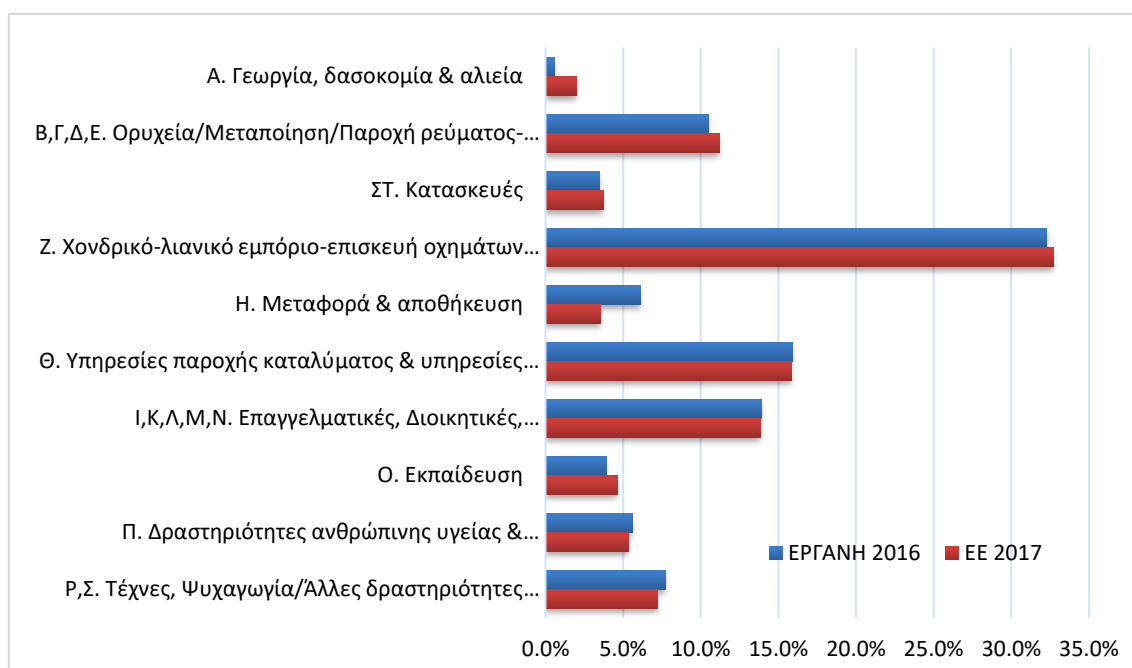
Για τη διεξαγωγή της ΕΕ λήφθηκαν υπόψη τα εξής στοιχεία από την έκθεση του ΕΡΓΑΝΗ για το 2016:

- η κατά ΕΛΣΤΑΤ ομαδοποιημένη κατανομή των επιχειρήσεων κατά Κωδικό Δραστηριότητας (ΚΑΔ ενός ψηφίου), και
- η γεωγραφική κατανομή των καταγεγραμμένων επιχειρήσεων στους νομούς της Κρήτης.

Στη συνέχεια δίδονται συγκριτικά διαγράμματα μεταξύ των στοιχείων του ΕΡΓΑΝΗ και του δείγματος της Έρευνας.

2.3.2.1 Στρωματοποίηση κατά κλάδο δραστηριότητας

Η κατανομή των επιχειρήσεων της ΕΕ κατά κλάδο δραστηριότητας φαίνεται στο παρακάτω γράφημα:

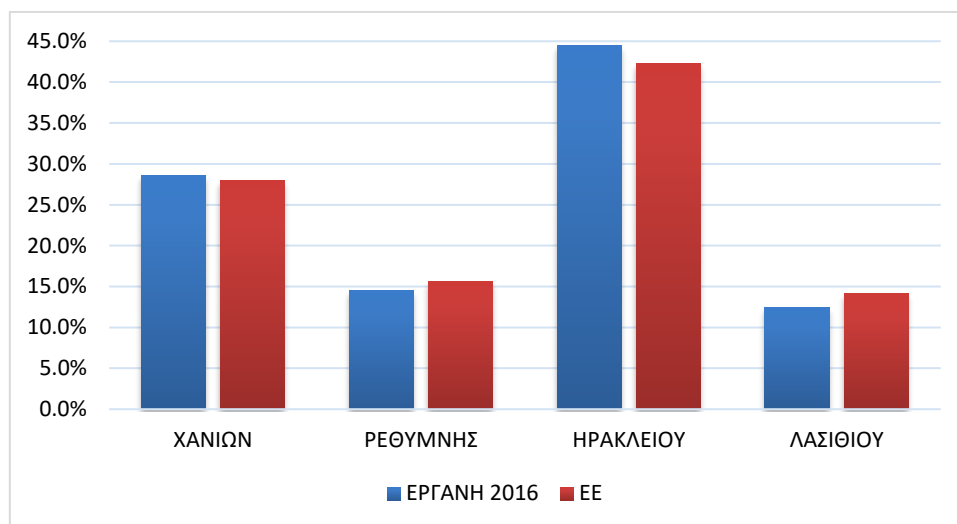
Γράφημα 7: Κατανομή επιχειρήσεων κατά κλάδο δραστηριότητας (ΚΑΔ) σύμφωνα με ΕΡΓΑΝΗ (2016) και ΕΕ – 002001

Η στρωματοποίηση σε σχέση με την καταγραφή του ΕΡΓΑΝΗ 2016 παρουσιάζει τη μέγιστη αρνητική απόκλιση (-2.5%) στον κλάδο *H. Μεταφορά και αποθήκευση* και τη μέγιστη θετική απόκλιση (+1.7%) στον κλάδο *A. Γεωργία, δασοκομία και αλιεία*.

2.3.2.2 Στρωματοποίηση κατά νομό

Η γεωγραφική κατανομή των επιχειρήσεων της ΕΕ στους νομούς της Κρήτης και η σύγκρισή της με την κατανομή του ΕΡΓΑΝΗ 2016 φαίνεται στο παρακάτω γράφημα:

Γράφημα 8: Κατανομή επιχειρήσεων κατά νομό σύμφωνα με ΕΡΓΑΝΗ (2016) και σύγκριση με ΕΕ – 002002

Η μέγιστη απόκλιση της στρωματοποίησης από την κατανομή του ΕΡΓΑΝΗ παρατηρήθηκε στο νομό Ηρακλείου (2.2%).

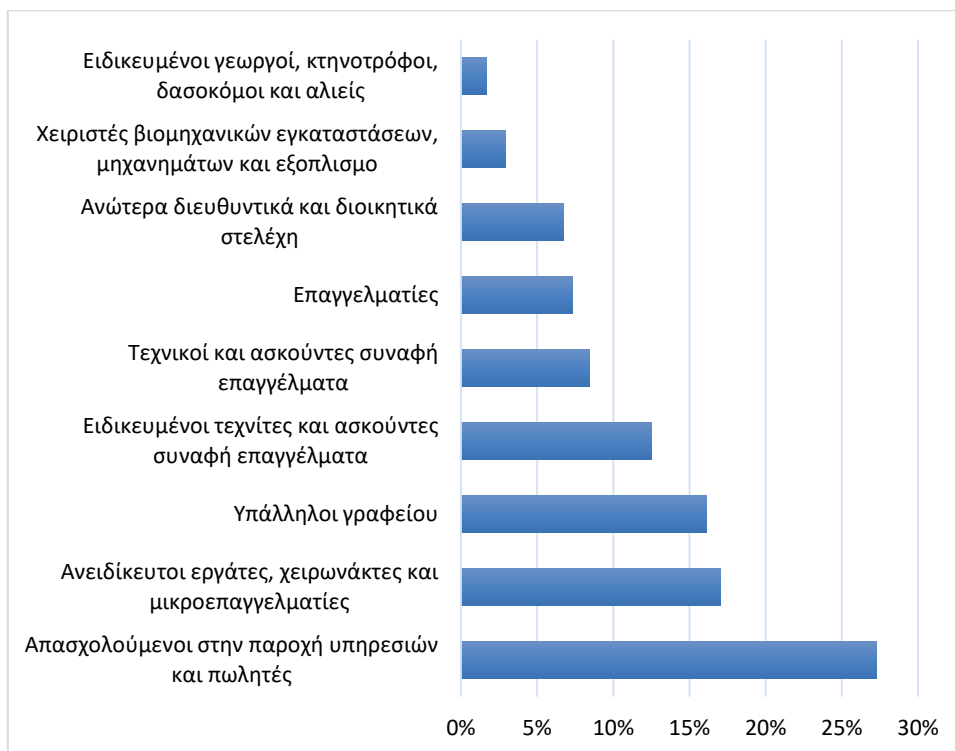
2.3.3 Λοιπά χαρακτηριστικά του δείγματος

2.3.3.1 Κατηγορίες επαγγελματιών στις επιχειρήσεις

Η κατανομή των κατηγοριών επαγγελματιών που απασχολούνται στις επιχειρήσεις αποδίδεται στο Γράφημα 9.

Τα ευρήματα μας καταδεικνύουν ότι περίπου το 1/3 των εργαζομένων είναι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές. Αυτό συνάδει με το γεγονός ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις ανήκουν στον κλάδο του εμπορίου (Ζ) και της παροχής υπηρεσιών εστίασης και καταλύματος (Θ) και με τη στρωματοποίηση της ΕΑΔ (§2.2.2.3).

Δεύτερη σε δυναμικότητα είναι η κατηγορία των ανειδίκευτων εργατών (~17%), τρίτη η κατηγορία των ειδικευμένων τεχνιτών (~16%) και ακολουθούν η κατηγορία των υπαλλήλων γραφείου (~13%) και η κατηγορία των χειριστών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και οδηγούς (10%).

Γράφημα 9: Κατανομή κατηγοριών επαγγελματιών στις επιχειρήσεις – 002004

Οι διαφορές που παρατηρούνται ανάμεσα στην ΕΕ του 2016 και του 2017 ενδέχεται να οφείλονται σε διαφορετική περιγραφή ρόλων των εργαζομένων στις επιχειρήσεις του δείγματος, εξήγηση που συνδυάζεται με σχετικό σχόλιο στην §3.1.2.

2.3.3.2 Κατηγορίες επαγγελματιών ανά κλάδο δραστηριότητας

Στο Γράφημα 10 που ακολουθεί αποδίδεται η ανά κλάδο δραστηριότητας σύνθεση των κατηγοριών επαγγελματιών των εργαζομένων.

Στον κλάδο *Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία* υπερτερούν οι ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς, σε αντίθεση με τα αποτελέσματα για το 2016 όπου υπερτερούσαν οι ανειδίκευτοι εργάτες. Αυτό μπορεί να αποδοθεί σε διαφορετική περιγραφή ρόλου από τη μεριά του εργοδότη.

Στους κλάδους *Β,Γ,Δ,Ε Ορυχεία/ Μεταποίηση/ Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου /νερού* η βασική κατηγορία επαγγελματιών είναι ειδικευμένοι τεχνίτες και οι τεχνολόγοι, τεχνικοί και βοηθοί ενώ ακολουθούν οι υπάλληλοι γραφείου.

Στον κλάδο *Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών* κυριαρχούν οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές.

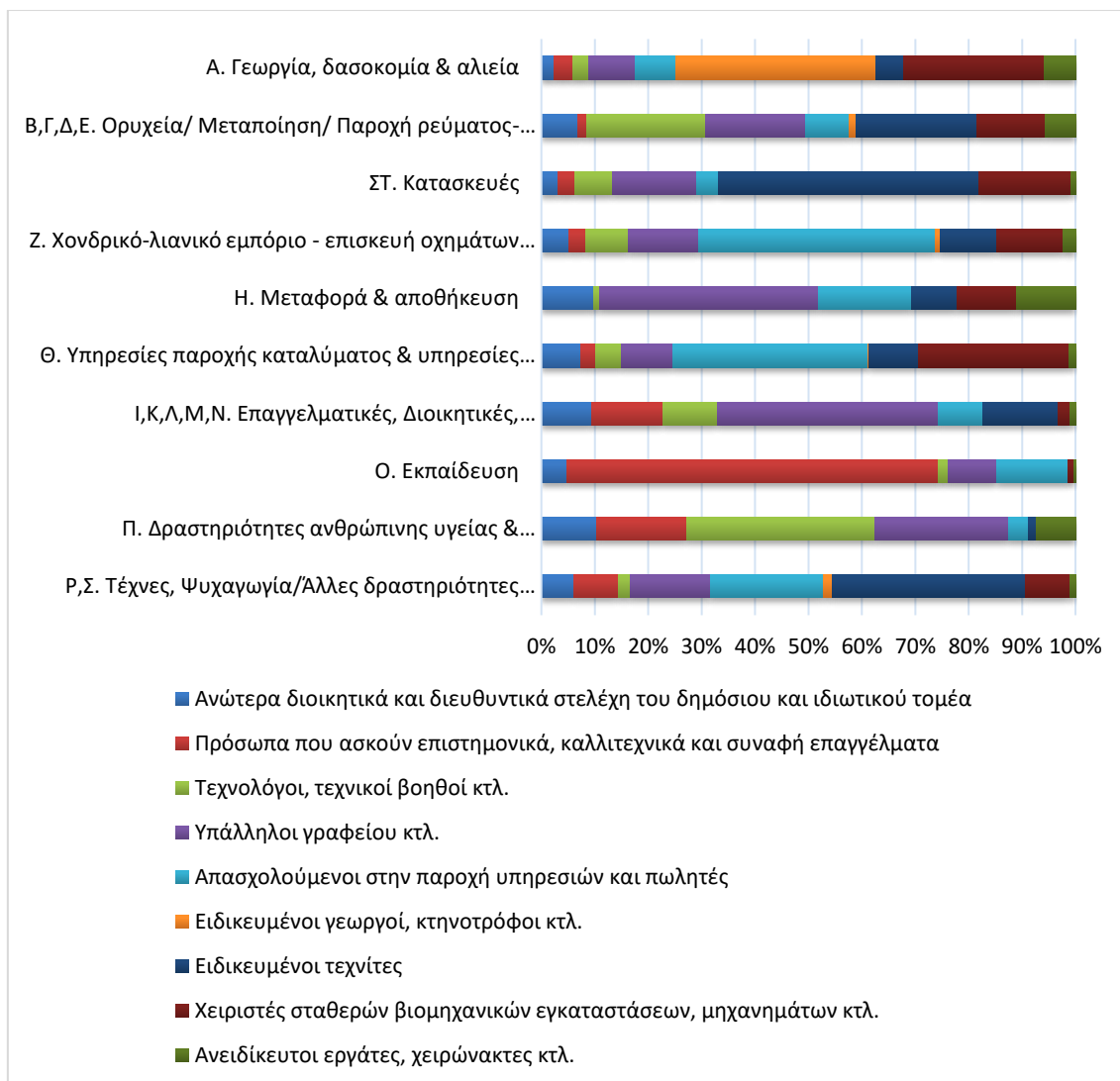
Στον κλάδο *Η. Μεταφορά & αποθήκευση* η κατηγορία υπαλλήλων γραφείου είναι εκείνη που υπερτερεί.

Στον κλάδο Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης πάνω από τους μισούς εργαζόμενους ανήκουν στην κατηγορία των απασχολούμενων στην παροχή υπηρεσιών και πωλητών.

Στους κλάδους Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές και άλλες δραστηριότητες οι κύριες κατηγορίες επαγγελμάτων οι υπάλληλοι γραφείου.

Στο κλάδο Ο. Εκπαίδευση κυριαρχούν τα επιστημονικά καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα.

Στον κλάδο Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας οι επαγγελματικές κατηγορίες που καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος των εργαζομένων του κλάδου είναι οι τεχνολόγοι, τεχνικοί και βοηθοί, οι υπάλληλοι γραφείου και τα πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα.

Γράφημα 10: Επαγγελματικές κατηγορίες ανά κλάδο δραστηριότητας- Α02001

Στον κλάδο *P,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών* οι μισοί εργαζόμενοι ανήκουν στην επαγγελματική κατηγορία των απασχολούμενων στην παροχή υπηρεσιών και πωλητών και των ανώτερων διοικητικών και διευθυντικών στελεχών.

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφερθούμε στο γεγονός ότι τα αποτελέσματα της ΕΕ του 2016 δεν παρουσίαζαν αξιοσημείωτες αλλαγές ως προς τη σύνθεση κατηγοριών των επαγγελματιών ανά κλάδο δραστηριότητας.

2.3.4 Έλεγχοι διεξαγωγής και επισημάνσεις

2.3.4.1 Έλεγχος πεδίου – Ποιοτικοί έλεγχοι

Στην υλοποίηση της Έρευνας συμμετείχαν:

- Δυο (2) υπεύθυνοι της έρευνας πεδίου – συνεργάτες του Έργου (Περικλής Δράκος, Κωστής Πηγουνάκης)
- Είκοσι τέσσερις (24) φοιτητές του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης στα πλαίσια σεμιναριακού μαθήματος, που οργανώθηκαν σε βάρδιες των 10-12 ατόμων.
- Επτά (7) φοιτητές – συνεργάτες του Έργου για στοχευμένες κλήσεις και επαναπροσέγγιση.

Πριν την έναρξη της έρευνας πεδίου πραγματοποιήθηκε μικρός αριθμός πιλοτικών συνεντεύξεων (~70). Στην Έρευνα δεν χρειάστηκε να γίνει εκτενέστερη πιλοτική έρευνα, καθώς η ΜΕΑΚΓ είχε διενεργήσει ανάλογη έρευνα στο πλαίσιο του Παραδοτέου 1.5.

Για τον ποιοτικό έλεγχο της έρευνας πεδίου οι υπεύθυνοι παρακολούθησαν το 15% των τηλεφωνικών συνεντεύξεων μέσω συστήματος συνακρόασης, δυνατότητας που παρέχεται από το CATI.

Μετά το πέρας κάθε βάρδιας γινόταν έλεγχος των συλλεχθέντων ερωτηματολογίων για τυχόν λάθη εκ παραδρομής ή παρανόησης. Ανάλογοι έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν και μετά το πέρας της έρευνας πεδίου στο σύνολο των δεδομένων.

2.3.4.2 Κλίμακες

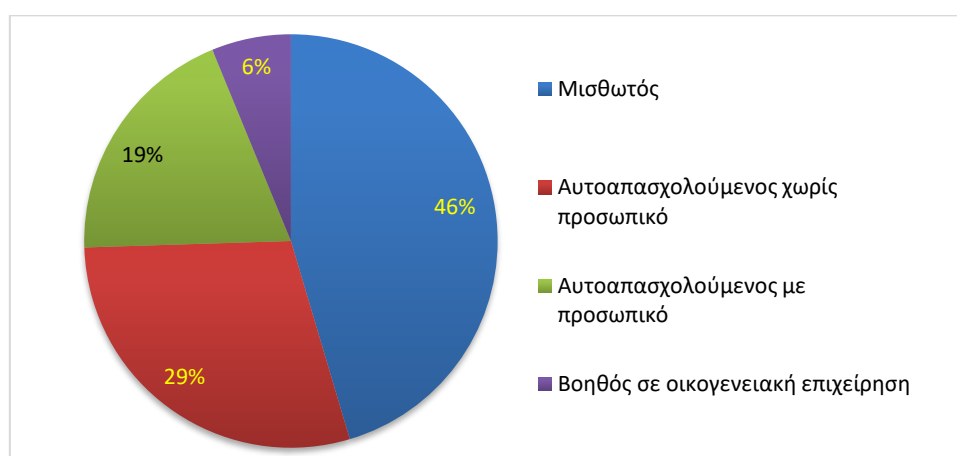
Για τη διερεύνηση ερωτημάτων που απαιτούνταν διατύπωση άποψης ή αποτύπωση κατάστασης χρησιμοποιήθηκε κλίμακα Likert 5 σημείων (1-5).

3. Δείκτες Ανθρώπινου Δυναμικού

Οι δείκτες ανθρώπινου δυναμικού βασίζονται κατά κύριο λόγο στην ΕΑΔ και μελετούν μια σειρά παραμέτρων ποσοτικού και ποιοτικού χαρακτήρα που επηρεάζουν την αγορά εργασίας και αποτυπώνουν την κατάσταση του εργατικού δυναμικού.

3.1. Δείκτης Απασχολησιμότητας και Ανεργίας

3.1.1 Αυτοαπασχολούμενοι/ιδιοκτήτες επιχείρησης και εξαρτημένη εργασία

Γράφημα 11: Αυτοαπασχολούμενοι/ιδιοκτήτες επιχείρησης και εξαρτημένη εργασία – C01001

Στο δείγμα της ΕΑΔ οι αυτοαπασχολούμενοι και οι ιδιοκτήτες επιχειρήσεων (353) αποτελούν το 48% των εργαζομένων, ενώ το 52% του δείγματος εργάζονται ως υπάλληλοι/εργαζόμενοι με εξαρτημένη σχέση εργασίας (376).

3.1.2 Κατηγορίες επαγγελματιών εργαζομένων

Με βάση την ΕΑΔ καταβλήθηκε προσπάθεια να αποτυπωθεί η κατανομή των κατηγοριών επαγγελματιών των εργαζομένων.

Στο

Γράφημα

12

φαίνονται οι κατηγορίες επαγγελμάτων ταξινομημένες κατά το πλήθος των παρατηρήσεων που καταγράφηκαν για κάθε κατηγορία.

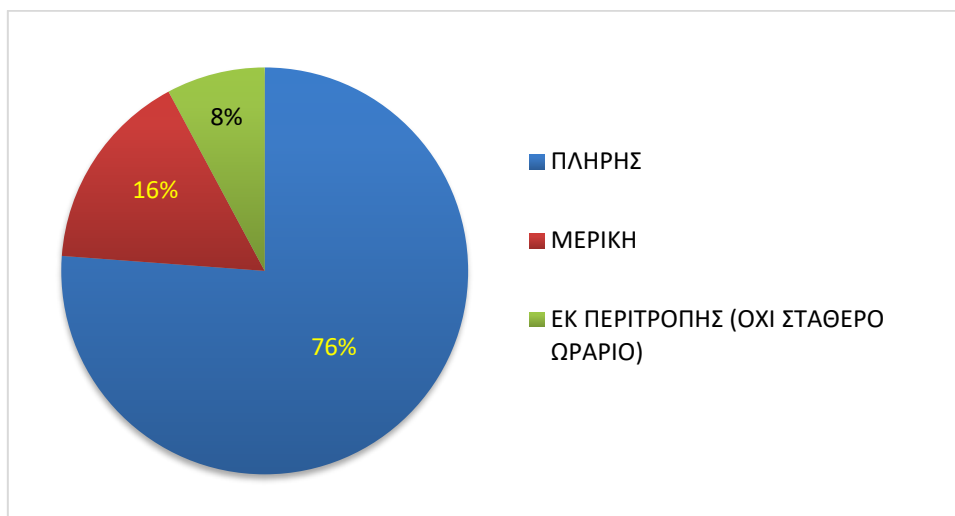
Αντίστοιχα με τα ευρήματα της ΕΑΔ για το 2016, η πολυπληθέστερη κατηγορία επαγγέλματος είναι οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές (28%) και ακολουθούν οι κατηγορίες των ειδικευμένων αγροτοκτηνοτρόφων (16%) και των επαγγελματιών (15%).

Γράφημα 12: Πλήθος εργαζομένων δείγματος ανά κατηγορία επαγγελματιών - 001010

Σε σχέση με την ΕΑΔ για το 2016, η αντίστοιχη ΕΑΔ για το 2017 αποτυπώνει μειωμένα τα ποσοστά των ανώτερων διευθυντικών και διοικητικών στελεχών και των ανειδίκευτων εργατών, ενώ είναι σημαντικά αυξημένο το ποσοστό των ειδικευμένων τεχνιτών. Λόγω της μικρής χρονικής απόστασης μεταξύ των δύο ΕΑΔ η απόκλιση που παρουσιάζεται δεν αποδίδεται σε αλλαγή της πραγματικής κατανομής του εργατικού δυναμικού σε επαγγελματικές κατηγορίες, αλλά ενδεχομένως στην εναλλαγή ρόλων κατά την εργασία. Σε αυτό κατατείνει το γεγονός ότι το άθροισμα των ποσοστών των ειδικευμένων τεχνιτών και των ανειδίκευτων εργατών (ΕΑΔ2016:~18%, ΕΑΔ 2017:~17,5%) καθώς και το άθροισμα των απασχολούμενων στην παροχή υπηρεσιών και των ανώτερων διοικητικών στελεχών (ΕΑΔ2016:~36%, ΕΑΔ 2017:~35%) είναι πολύ κοντά.

3.1.3 Είδη Εργασίας

Γράφημα 13: Πλήρης, μερική και εκ περιτροπής εργασία – Α01021

Για τους εργαζόμενους με **εξαρτημένη εργασία** καταγράφηκε το καθεστώς της εργασίας:

- *Πλήρης*: εργασία με πλήρες και συγκεκριμένο ωράριο.
- *Μερική*: εργασία με μειωμένο αλλά συγκεκριμένο ωράριο – ημιαπασχόληση (part-time).
- *Εκ περιτροπής*: εργασία χωρίς σταθερό ωράριο.

Μεταξύ των εργαζομένων με εξαρτημένη εργασία οι περισσότεροι εργάζονται με πλήρη εργασία (76%). Όσοι δεν απασχολούνται με πλήρες ωράριο καταγράφηκαν στο 16% του συνόλου των εργαζομένων.

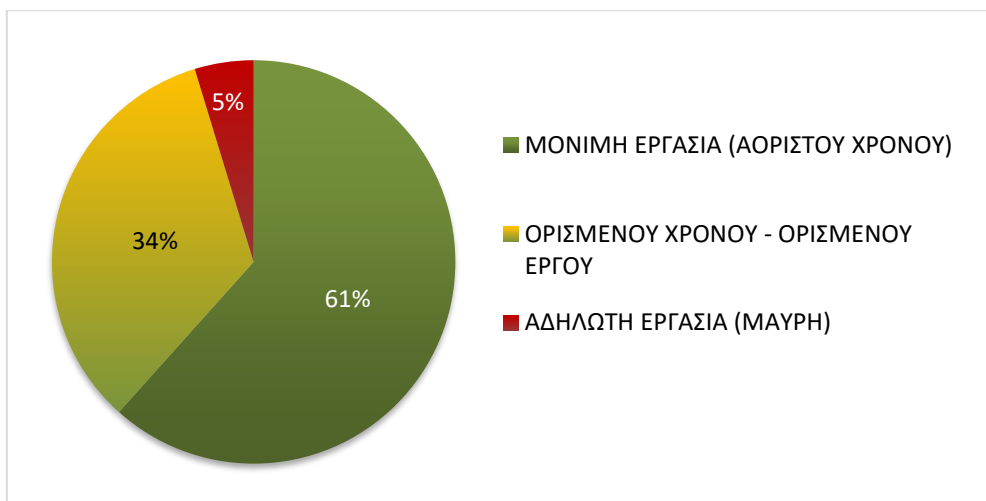
Η πλήρης εργασία καταγράφηκε αυξημένη (ΕΑΔ2016: 67%, ΕΑΔ2017:76%), ενώ αντίστοιχα φαίνεται να υποχώρησαν η μερική (ΕΑΔ2016: 22%, ΕΑΔ2017:16%) και η εκ περιτροπής απασχόληση (ΕΑΔ2016: 11%, ΕΑΔ2017:8%).

Για τους εργαζόμενους με **εξαρτημένη εργασία** καταγράφηκε επίσης το πλαίσιο της εργασίας:

- Αορίστου χρόνου («μόνιμος» υπάλληλος)
- Ορισμένου χρόνου – ορισμένου έργου («συμβασιούχος» υπάλληλος)
- Άνευ πλαισίου (αδήλωτη «μαύρη» εργασία)

Στο παρακάτω γράφημα απεικονίζεται η κατανομή των εργαζομένων σε σχέση με το πλαίσιο εργασίας τους:

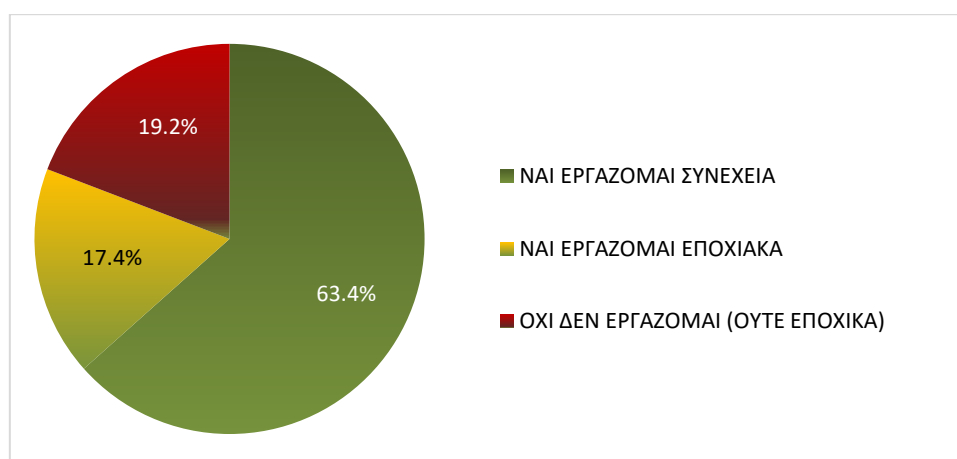

Γράφημα 14: Εργασία αόριστου και ορισμένου χρόνου – Εργασία χωρίς πλαίσιο –Α01022

Οι μόνιμες συμβάσεις (ΕΑΔ2016: 49%, ΕΑΔ2017:61%) δείχνουν να αποκτούν σαφές προβάδισμα έναντι των συμβάσεων ορισμένου χρόνου/ορισμένου έργου (ΕΑΔ2016: 44%, ΕΑΔ2017:34%).

Ένα μη αμελητέο ποσοστό (5%) καταγράφηκε ως εργασία άνευ πλαισίου (αδήλωτη εργασία), ελαφρώς μειωμένο σε σχέση με το 2016 (ΕΑΔ2016: 7%) και στα όρια του στατιστικού λάθους. Αυτό ενδεχομένως καταγράφει ότι η αδήλωτη εργασία αποτελεί ένα σταθερό και μη αμελητέο ποσοστό στην αγορά εργασίας.

3.1.4 Εποχική Εργασία

Γράφημα 15: Συνεχώς εργαζόμενοι, εποχικά εργαζόμενοι και άνεργοι – Α01001Α

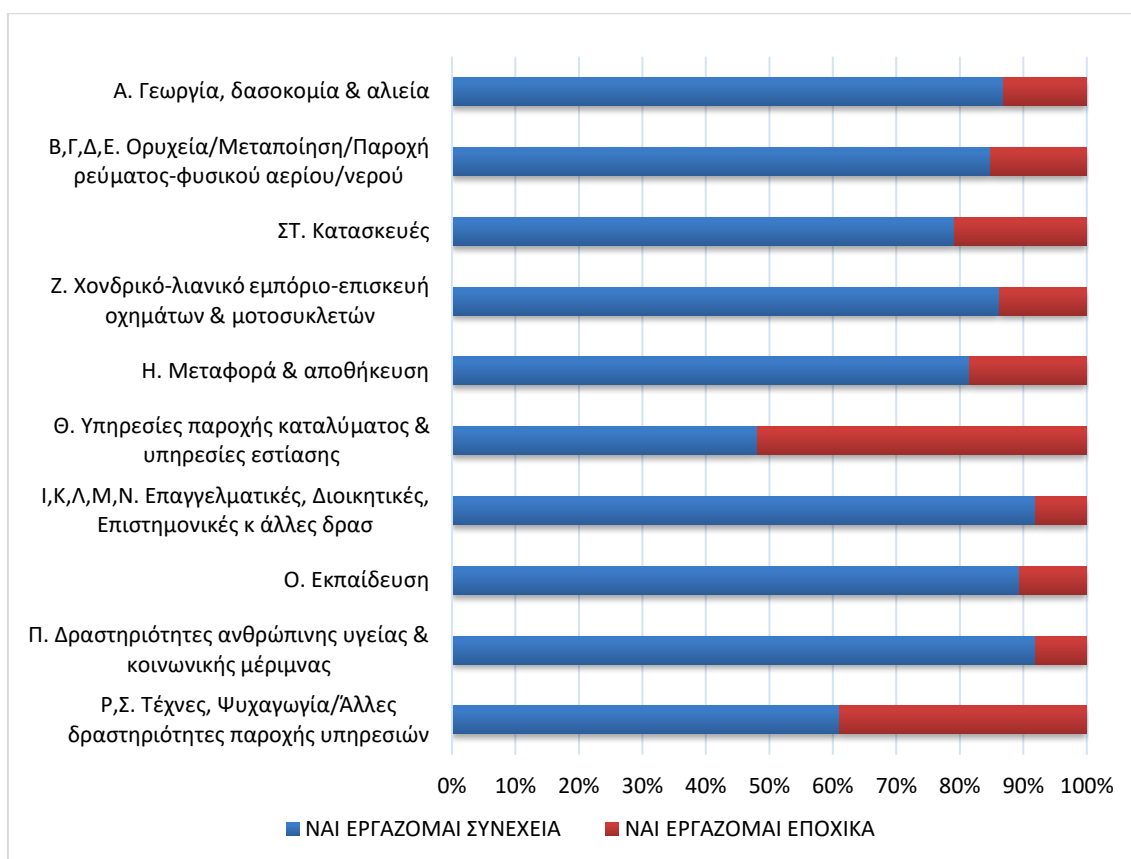
Η εποχική εργασία στην Κρήτη είναι φαινόμενο ιδιαίτερα διαδεδομένο και αφορά σε μεγάλο μέρος του εργατικού δυναμικού. Συγκεκριμένα η εποχική εργασία στην Κρήτη το 2017 φτάνει το 17.4% του συνόλου του εργατικού δυναμικού και το 21.5% του συνόλου των εργαζομένων.

Η εποχική εργασία καταγράφεται στο ίδιο περίπου ποσοστό με την ΕΑΔ του 2016, ενώ η συνεχής εργασία δείχνει να απορροφά τη μείωση του ποσοστού ανεργίας. Η αλλαγή που καταγράφεται ενδεχομένως να οφείλεται και στη διαφορετική εποχή που διεξήχθησαν οι δύο έρευνες (Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2016 και Μάιος 2017).

Ο κλάδος με την εντονότερη εποχικότητα στην εργασία για το 2017, συνεχίζει να είναι εκείνος της παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης (Θ), με μειωμένη καταγραφή σχέση με την ΕΑΔ 2016.

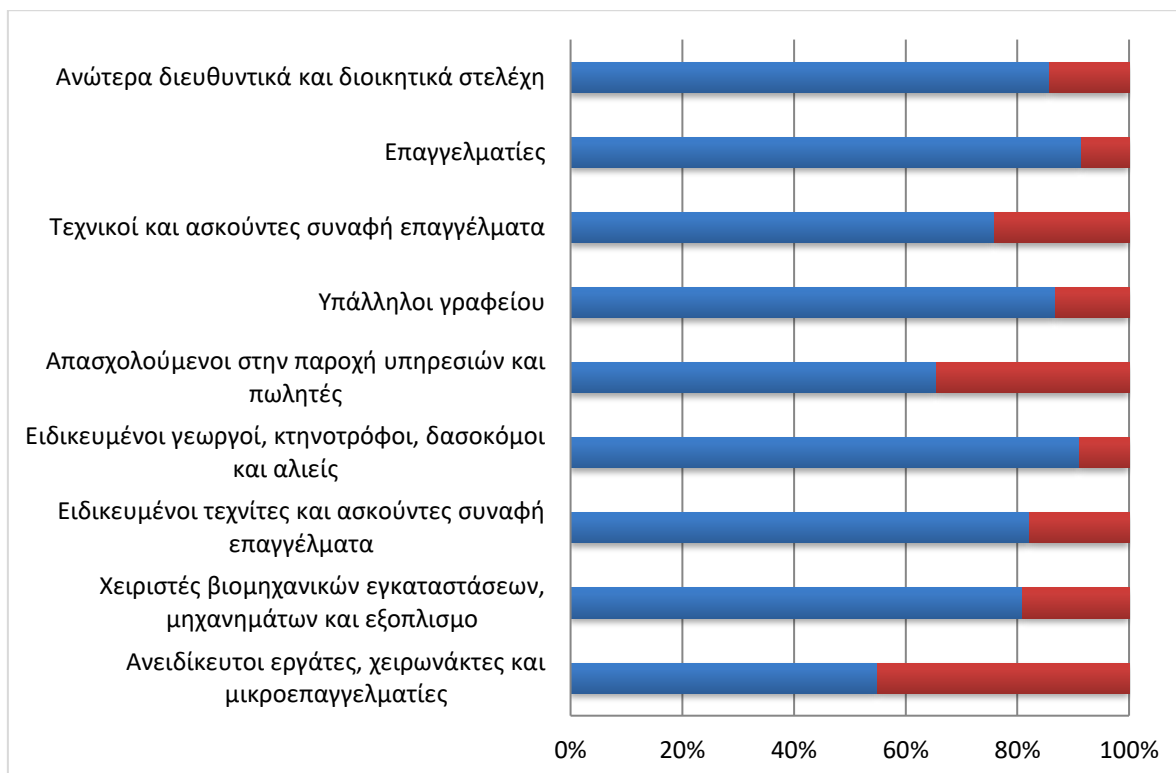
Άλλοι κλάδοι με σημαντικό ποσοστό εποχικής απασχόλησης που καταγράφηκαν είναι:

- *Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών*
- *ΣΤ.Κατασκευές*
- *Η. Μεταφορά & αποθήκευση*

Γράφημα 16: Εποχική εργασία ανά κλάδο δραστηριότητας – Α01003

Οι κατηγορίες επαγγέλματος με την μεγαλύτερη εποχική εργασία είναι αυτοί των ανειδίκευτων εργατών (~45%) ενώ ακολουθούν οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών, πωλητές (~35%).

Γράφημα 17: Εποχική εργασία ανά κατηγορία επαγγέλματος – Α01004

Η διαφορά που καταγράφεται στα ποσοστά των ειδικευμένων τεχνητών καθώς και των ανειδίκευτων εργατών, χειρωνακτών και μικροεπαγγελματιών ενδεχομένως εξηγείται από την παρατήρηση ότι υπάρχει αλλαγή ρόλων μεταξύ των εργαζομένων των δύο αυτών κατηγοριών (πρβλ. § 3.1.2).

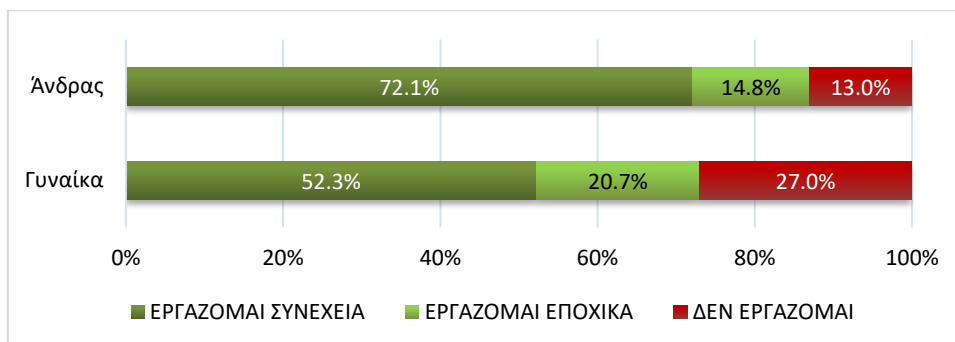
3.1.5 Δευτερεύουσα απασχόληση

Σε ό,τι αφορά τη δευτερεύουσα απασχόληση, το 14,4% δήλωσε ότι έχει δευτερεύουσα απασχόληση, ελαφρώς μειωμένο σε σχέση με την ΕΑΔ του 2016 (19%). Το μεγαλύτερο μέρος αυτών ασχολείται στον κλάδο Α. Γεωργία, Δασοκομία και Αλιεία, ενώ ακολουθούν οι κλάδοι Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσίες εστίασης και Ρ,Σ Τέχνες, Ψυχαγωγία και άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών.

3.1.6 Εργασία και Ανεργία ανά φύλο

Κατά τους ελέγχους στρωματοποίησης (§ 2.2.2) είδαμε ότι η ΕΑΔ κατέγραψε το ποσοστό των ανέργων στο 19,2%. Όπως ειπώθηκε ήδη, στην ΕΑΔ δεν καταγράφηκαν οι άεργοι, δηλ. όσοι δεν έχουν δουλέψει ποτέ και δεν αναζητούν ενεργά εργασία.

Παρακάτω αναλύεται η διαφοροποίηση της ανεργίας ανά φύλο.

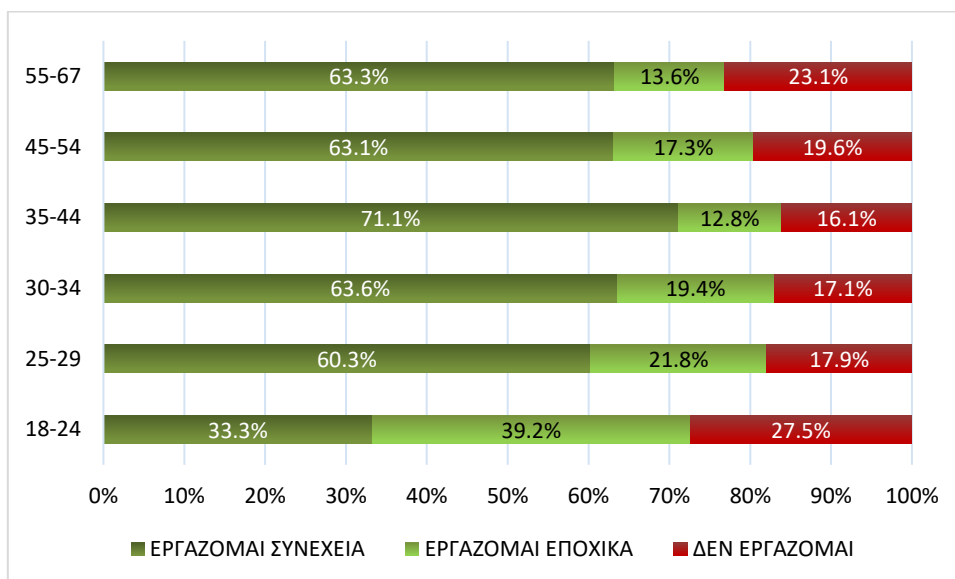

Γράφημα 18: Απασχόληση και ανεργία ανά φύλο – Α01018

Σε ό,τι αφορά το φύλο, οι άνεργοι άνδρες καταγράφηκαν στο 13% , ενώ οι άνεργες γυναίκες στο 27% του εργατικού δυναμικού, δηλαδή σε ποσοστό διπλάσιο των ανδρών, όπως και στην ΕΑΔ του 2016.

3.1.7 Εργασία και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα

Στο παρακάτω γράφημα αποτυπώνονται η συνεχής εργασία, η εποχική εργασία και η ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα.

Γράφημα 19: Εργασία συνεχής, εποχική και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα – Α01005

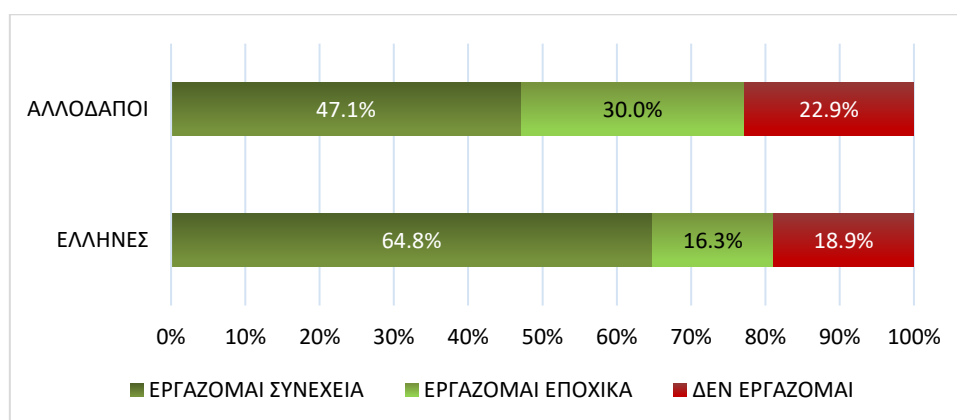
Οι ηλικιακές ομάδες με τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας είναι οι 55-67 (23,1%) και 18-24 (27,5%). Σε σχέση με την ΕΑΔ του 2016 δεν παρατηρούνται ουσιαστικές διαφορές..

Η ηλικιακή ομάδα 18-24 έχει το μικρότερο ποσοστό συνεχούς εργασίας και το μεγαλύτερο εποχικής.

Η ηλικιακή ομάδα 55-67 έχει υψηλό ποσοστό συνεχούς εργασίας και μικρό ποσοστό εποχικής. Παρ' όλα αυτά παρουσιάζει αυξημένο ποσοστό ανεργίας η οποία είναι και μακροχρόνια.

3.1.8 Εργασία και ανεργία ανά εθνικότητα

Στο Γράφημα 20 φαίνεται συγκριτικά η σταθερή και εποχική εργασία και η ανεργία μεταξύ των αλλοδαπών και μεταξύ των Ελλήνων που συμμετείχαν στην ΈΑΔ.

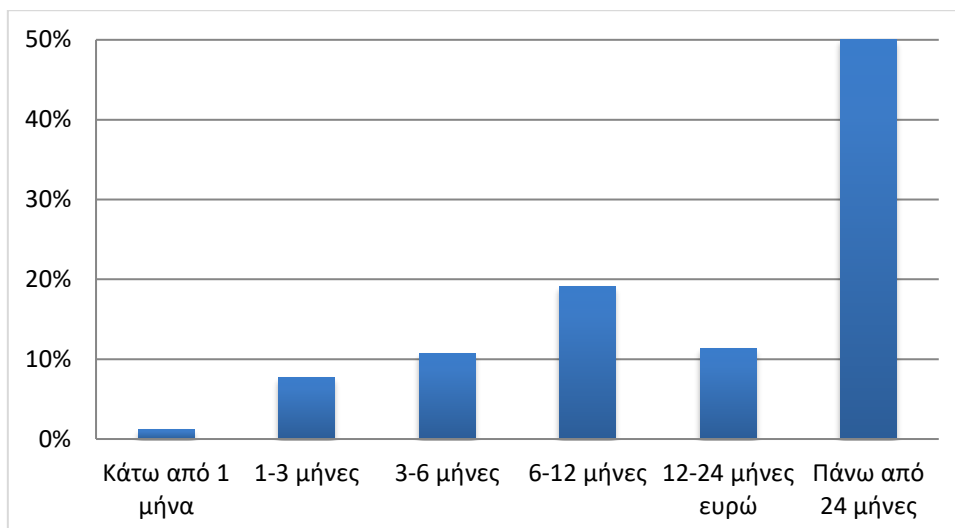
Γράφημα 20: Εργασία, εποχική εργασία, ανεργία και ιθαγένεια – Α01007

Η ανεργία στους αλλοδαπούς καταγράφεται μεγαλύτερη από ό,τι στους Έλληνες και η διαφορά καταγράφεται στο 4%, χωρίς στατιστικά σημαντική διαφορά με την ΕΑΔ 2016 (2,5%).

Επίσης, στην ΕΑΔ του 2017 καταγράφεται μια υποχώρηση της ανεργίας και στις δύο κατηγορίες, που όμως ποιοτικά φαίνεται να διαφέρει στους αλλοδαπούς σε σύγκριση με τους Έλληνες εργαζόμενους. Συγκεκριμένα, στους αλλοδαπούς φαίνεται να αυξάνει η εποχική απασχόληση, ενώ στους Έλληνες η μόνιμη.

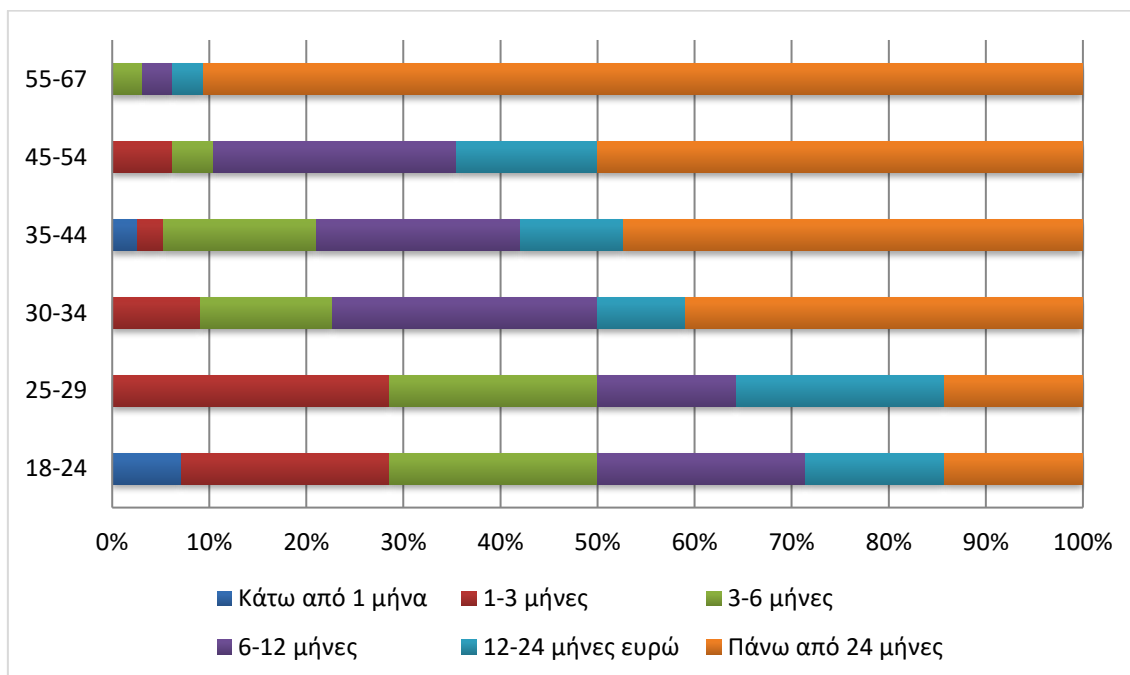
3.1.9 Χρονικά διαστήματα ανεργίας – Μακροχρόνια και νεανική ανεργία

Σχετικά με τα καταγραφόμενα διαστήματα ανεργίας στο Γράφημα 21 παρατηρούμε ότι οι μισοί μη εργαζόμενοι είναι μακροχρόνια άνεργοι, ενώ περίπου το 40% είναι άνεργοι για λιγότερο από ένα έτος. Εκείνοι που είναι μεταξύ των δύο αυτών κατηγοριών καταγράφονται στο 11%. Επομένως η καταγραφή της ΕΑΔ του 2017 δεν έχει αλλάξει σε σχέση με εκείνη της ΕΑΔ του 2016.

Γράφημα 21: Χρονικά διαστήματα ανεργίας – Α01014

Το Γράφημα 22, παρακάτω, αποτελεί την ανάλυση των χρονικών διαστημάτων ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα. Σε αυτό η βραχυχρόνια ανεργία (για λιγότερο από 1 έτος) στις ηλικιακές ομάδες 18-24 και 25-34 αποτελεί το μεγαλύτερο ποσοστό, πράγμα που αντιστρέφεται στις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες. Η μακροχρόνια ανεργία μεγαλώνει όσο αυξάνει η ηλικία των ανέργων και είναι απολύτως κυρίαρχη για την ηλικιακή ομάδα 55-67 που καταγράφει ποσοστό 90% επί του συνόλου των ανέργων. Αντίστοιχα ευρήματα παρατηρήθηκαν και στην ΕΑΔ του 2016.

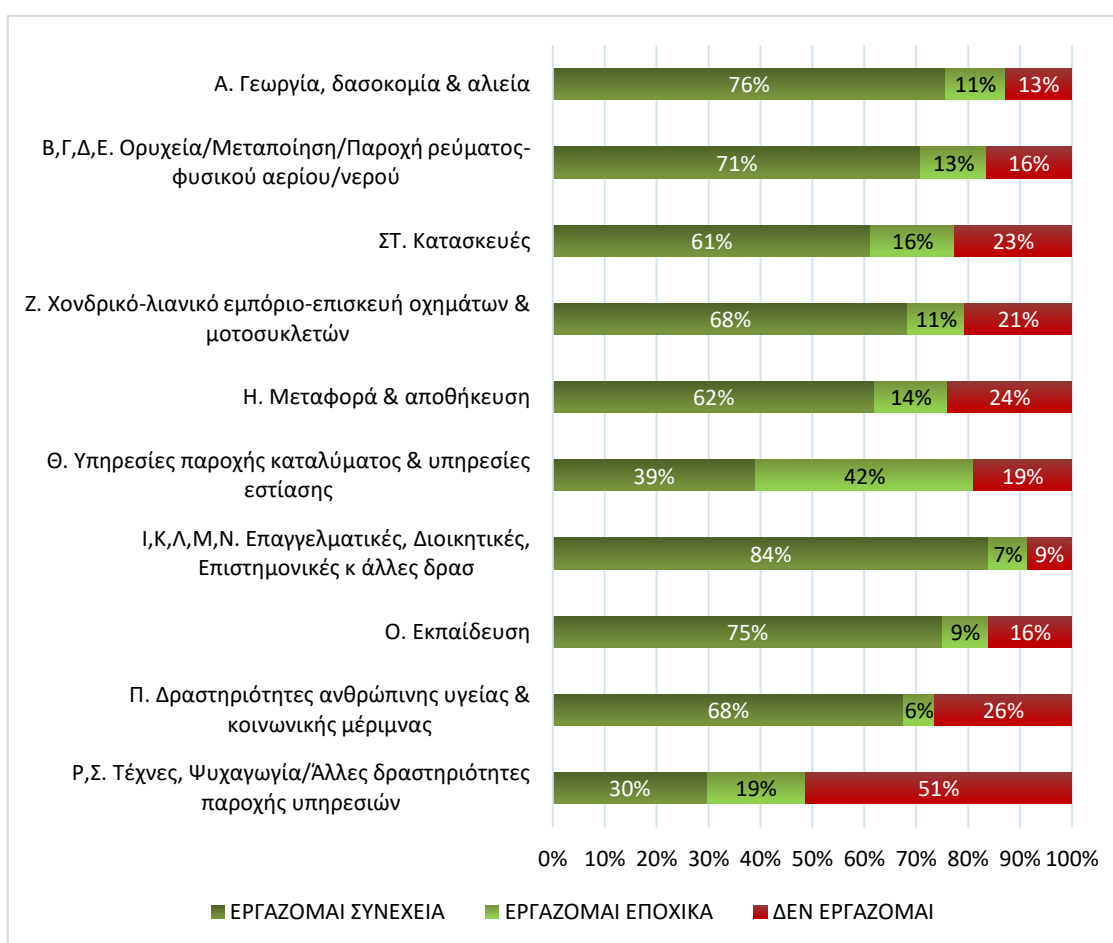

Γράφημα 22: Χρονικά διαστήματα ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα – Α01015

3.1.10 Εργασία και ανεργία ανά κλάδο δραστηριότητας

Στο Γράφημα 23 παρουσιάζεται η ανάλυση της εργασίας και της ανεργίας ανά κλάδο δραστηριότητας.

Για τους τρεις πολυπληθέστερους κλάδους (Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσιών εστίασης, Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών και Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία) τα αποτελέσματα είναι στατιστικώς ασφαλή και συνάδουν με τα ευρήματα της ΕΑΔ του 2016. Στους υπόλοιπους κλάδους οι επιμέρους παρατηρήσεις είναι κάτω των 30 και δε διασφαλίζουν την ακρίβεια των αποτελεσμάτων, ώστε να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα.

Γράφημα 23: Εργασία και ανεργία ανά κλάδο δραστηριότητας –Α01003

Όπως αναμενόταν, ο κλάδος Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσιών εστίασης εμφανίζει μακράν το μεγαλύτερο ποσοστό εποχικής εργασίας.

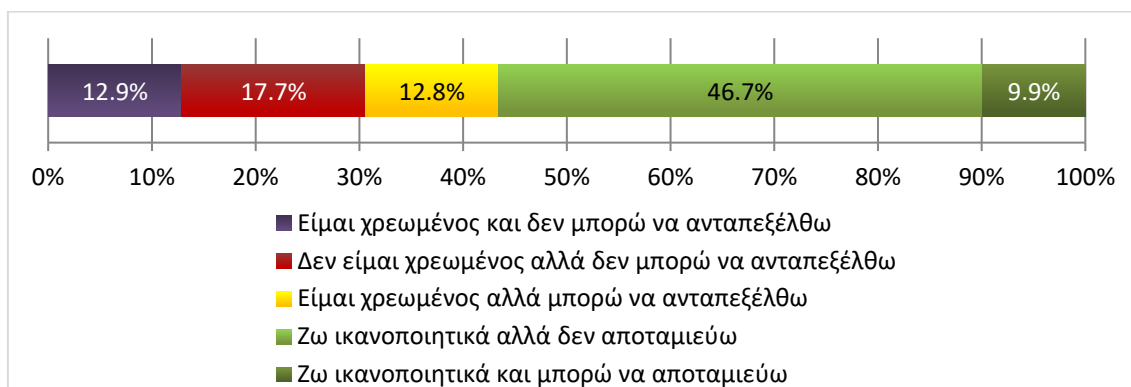
Οι κλάδοι με τη μεγαλύτερη συμμετοχή σε συνεχή εργασία είναι Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές και άλλες δραστηριότητες και Α. Γεωργία δασοκομία και αλιεία.

3.2. Δείκτης επιπέδου εισοδημάτων και οικονομικής κατάστασης εργατικού δυναμικού

3.2.1 Οικονομική κατάσταση ανθρώπινου δυναμικού

Η οικονομική κατάσταση του ανθρώπινου δυναμικού αποτυπώθηκε με την επιλογή μεταξύ πέντε προτάσεων. Οι ερωτώμενοι υποδείκνυαν την πρόταση που περιέγραφε καλύτερα την οικονομική τους κατάσταση. Η μέθοδος αυτή έχει χρησιμοποιηθεί συστηματικά από τη ΜΕΚΓ τα τελευταία χρόνια και αποτυπώνει τη σχετική οικονομική κατάσταση όπως την βιώνει ο ερωτώμενος, η οποία δεν εξαρτάται μόνο από το εισόδημά του αλλά λαμβάνει υπ' όψιν και τις ανελαστικές υποχρεώσεις του καθώς και την ψυχολογία του.

Στο Γράφημα 24 αποτυπώνεται το αποτέλεσμα των απαντήσεων.

Γράφημα 24: Οικονομική κατάσταση εργατικού δυναμικού - Ε01002

Σε σχέση με την καταγραφή της οικονομικής κατάστασης στην ΕΑΔ του 2016 παρατηρείται μια μετατόπιση σε θετικότερη αίσθηση για την οικονομική κατάσταση που βιώνει το ανθρώπινο δυναμικό. Το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν συνεχίζει να είναι αρκετά υψηλό και αγγίζει το 30%. Ένα ποσοστό περίπου 13% του εργατικού δυναμικού καταφέρνει να ανταπεξέρχεται στις υποχρεώσεις του, αλλά με αυξημένη επισφάλεια λόγω χρεών, ενώ το 57% του εργατικού δυναμικού ζει ικανοποιητικά. Το ποσοστό αυτό στην ΕΑΔ του 2016 καταγράφηκε 50%.

3.2.2 Σταθμικός μέσος εισοδήματος εργαζομένων

Σε ό,τι αφορά το επίπεδο εισοδήματος, η σχετική ερώτηση τυγχάνει μεγάλο ποσοστού άρνησης απάντησης (στην ΕΑΔ 2017 έφτασε το 25%), πράγμα που επιφέρει σημαντική επισφάλεια στην ακρίβεια του αποτελέσματος. Η ανάλυση της ερώτησης έχει μόνο αξία για τη σχετική σύγκριση του «μέσου» εισοδήματος εργαζομένων όπως

καταγράφεται από την ΕΑΔ κάθε έτους. Για το λόγο αυτό εισάγεται ένας απλοποιημένος υπολογισμός με γραμμικοποίηση των κλιμάκων εισοδημάτων και, μέσω αυτού, εξάγεται ο **Σταθμικός Μέσος Εισοδήματος Εργαζομένων (ΣΜΕΡ)**.

Για το 2017 ο υπολογισμός του δείκτη φαίνεται στον παρακάτω πίνακα :

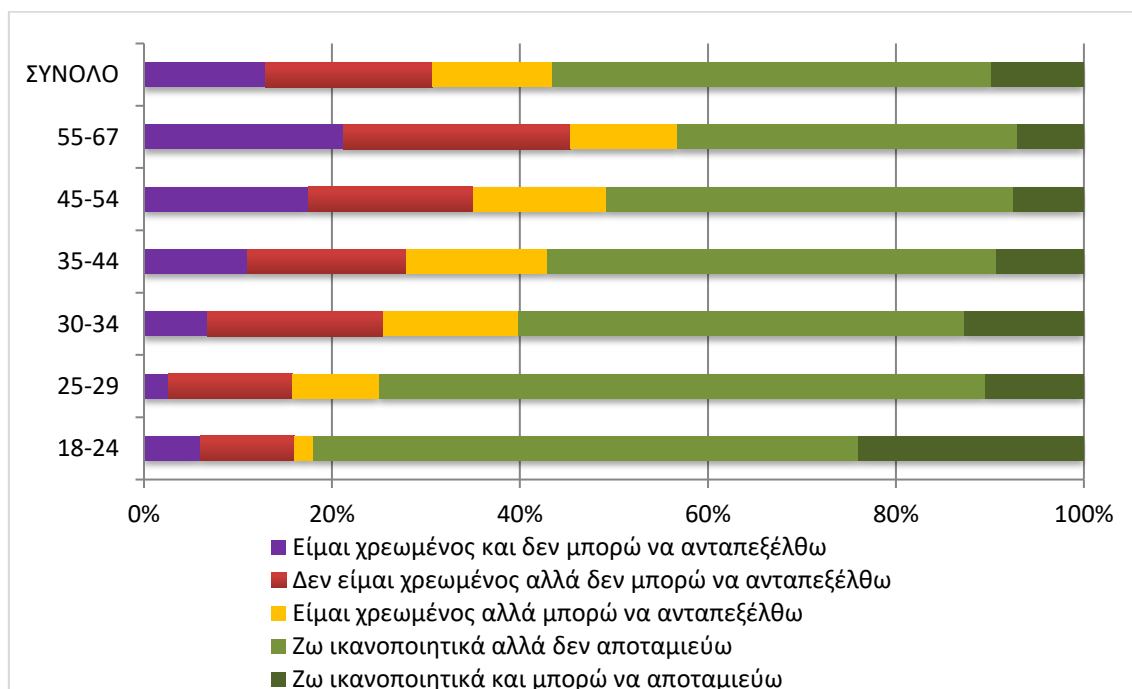
Κατηγορίες Εισοδημάτων	Στάθμιση	Παρατηρήσεις	Ποσοστό	Μέρος ΣΜΕΡ
Κάτω από 5000 ευρώ	1	113	23%	0.23
5001-7500 ευρώ	2	91	19%	0.38
7501-10000 ευρώ	3	115	24%	0.71
10001-15000 ευρώ	4	101	21%	0.83
15001-20000 ευρώ	5	32	7%	0.33
20001-30000 ευρώ	6	20	4%	0.25
Πάνω από 30000 ευρώ	7	13	3%	0.19
Σύνολο Παρατηρήσεων		485	ΣΜΕΡ	2.92

Πίνακας 2: Πίνακας υπολογισμού Σταθμικού Μέσου Εισοδήματος Εργαζομένων – Ε01001

Ο ΣΜΕΡ του 2017 παρέμεινε αμετάβλητος (+0,6%) σε σχέση με εκείνον του 2016 και τοποθετεί το μέσο εισόδημα στο πάνω όριο της 3^{ης} κατηγορίας.

3.2.3 Οικονομική κατάσταση ανά ηλικιακή ομάδα

Στο Γράφημα 25, καταγράφεται η γνώμη κάθε ηλικιακής ομάδας για το πώς βιώνει την οικονομική της κατάσταση.

Γράφημα 25: Οικονομική κατάσταση ανά ηλικιακή ομάδα –Ε01005

Παρατηρούμε ότι δεν υπάρχουν σημαντικές αλλαγές σε σχέση με τα ευρήματα της ΕΑΔ του 2016 .

Για την ηλικιακή ομάδα 18-24 είναι κυρίαρχη η άποψη ότι ζουν ικανοποιητικά αλλά δεν αποταμιεύουν (80%), ενώ δεύτερη καταγράφεται η άποψη (15%) ότι ζουν ικανοποιητικά και αποταμιεύουν. Η εξήγηση ενδέχεται να σχετίζεται με το γεγονός ότι οι περισσότεροι εργαζόμενοι αυτής της ηλικιακής ομάδας μένουν μεν μόνοι αλλά εξαρτώνται οικονομικά από την πατρική οικογένεια (π.χ. φοιτητές) ή συνεχίζουν να μένουν με την πατρική οικογένεια.

Καθώς αυξάνεται η ηλικία, αυξάνεται το ποσοστό όσων απαντούν ότι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν, φτάνοντας στο 57% της ηλικιακής ομάδας 55-67 ετών. Αντίθετα, μειώνονται με τον ίδιο τρόπο όσοι δηλώνουν ότι ζουν ικανοποιητικά, ενώ το ποσοστό όσων είναι σε επισφαλή κατάσταση («είμαι χρεωμένος αλλά μπορώ να αντεπεξέλθω») παραμένει σταθερό στις ηλικιακές ομάδες 35-44, 45-44 και 55-67.

4. Δείκτες επιχειρήσεων

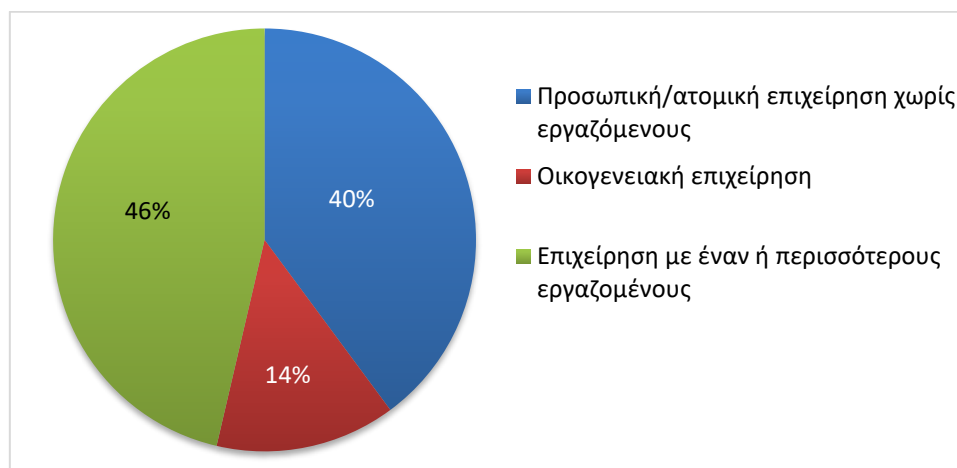
Οι δείκτες επιχειρήσεων βασίζονται κατά κύριο λόγο στην ΕΕ και μελετούν μια σειρά παραμέτρων ποσοτικού και ποιοτικού χαρακτήρα που επηρεάζουν την κατάσταση των επιχειρήσεων.

4.1. Δείκτης αυτοαπασχόλησης /οικογενειακής επιχείρησης

4.1.1 Τύποι Επιχειρήσεων

Ακολουθώντας την πρακτική από την ΕΕ του 2016, έγινε καταγραφή των επιχειρήσεων ανάλογα με αν απασχολούν εργαζόμενους εκτός του οικογενειακού περιβάλλοντος του ιδιοκτήτη. Οι επιχειρήσεις κατηγοριοποιήθηκαν ως εξής:

- επιχειρήσεις που είναι προσωπικές/ατομικές χωρίς εργαζόμενους,
- επιχειρήσεις που απασχολούν τον ιδιοκτήτη και τα μέλη της οικογένειάς του
- επιχειρήσεις με έναν ή περισσότερους εργαζόμενους χωρίς οικογενειακή σχέση.

Γράφημα 26: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τον αριθμό εργαζομένων – C02001

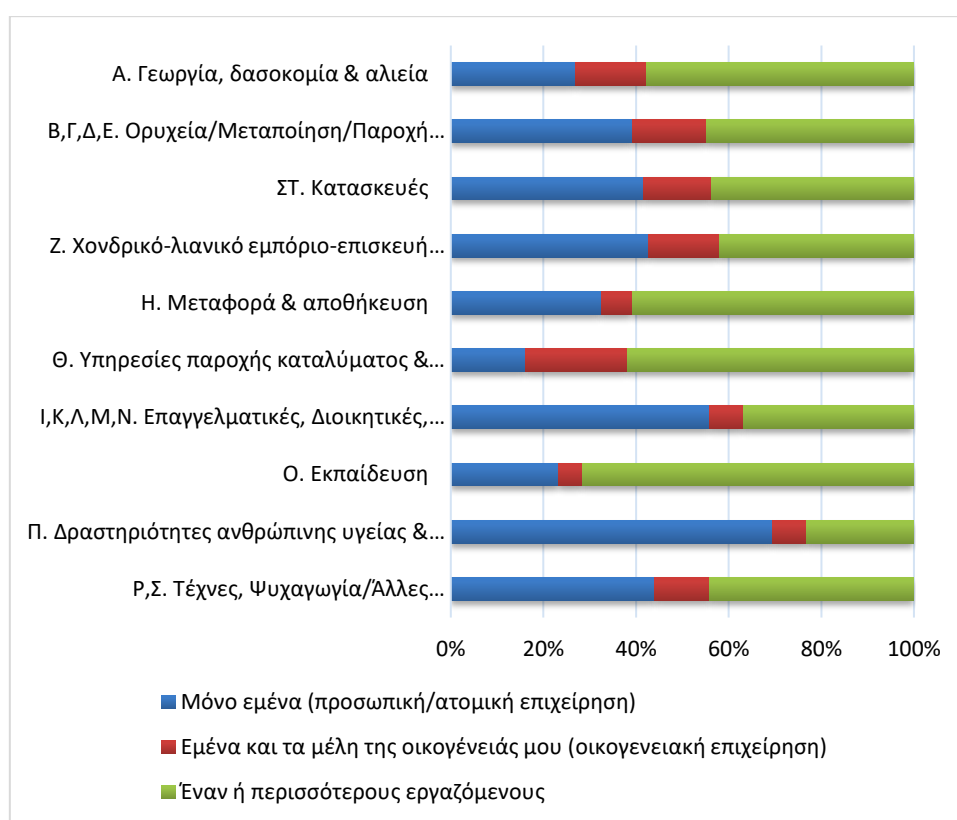
Η κατηγοριοποίηση αυτή έγινε ώστε να διαχωριστούν οι επιχειρήσεις που δεν έχουν εργαζόμενους ή/και δεν έχουν αντικειμενικά κριτήρια για την πρόσληψη εργαζομένων από εκείνες που απασχολούν ή πρόκειται να απασχολήσουν εργαζόμενους που αντιμετωπίζονται βάσει των τυπικών τους προσόντων και των προσωπικών και εργασιακών τους χαρακτηριστικών.

Οι επιχειρήσεις με έναν ή περισσότερους εργαζομένους αποτελούν το 46% του δείγματος, ενώ το 14% αποτελούν οικογενειακές επιχειρήσεις.

Σε σχέση με την ΕΕ του 2016, παρατηρείται σταθερότητα ως προς το ποσοστό των οικογενειακών επιχειρήσεων (ΕΕ2016: 15% έναντι ΕΕ2017: 14%).

Αντίθετα, το ποσοστό των προσωπικών / ατομικών επιχειρήσεων έχει καταγραφεί αυξημένο κατά 15%, ενώ αντίστοιχη είναι η μείωση του ποσοστού των επιχειρήσεων με έναν ή περισσότερους εργαζόμενους. Η παρατήρηση αυτή ενδέχεται να αποτυπώνει μια συστηματική προσπάθεια των μικρών επιχειρήσεων να περικόψουν δαπάνες προσωπικού μεταβαλλόμενες σε αμιγώς ατομικές επιχειρήσεις.

Στο Γράφημα 27 γίνεται η κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας.

Γράφημα 27: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τους εργαζόμενους ανά κλάδο δραστηριότητας – C02002

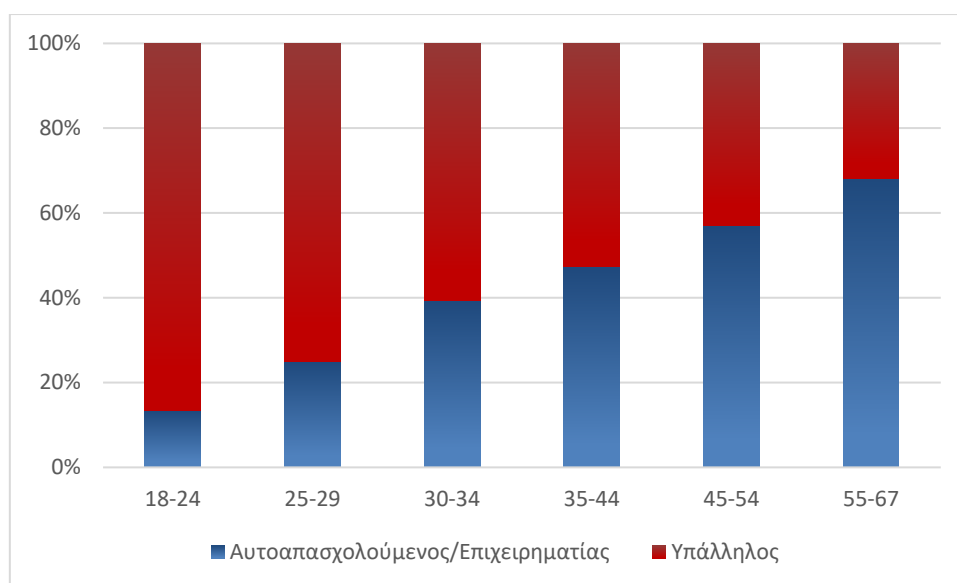
Σε όλους τους κλάδους εκτός του κλάδου εκπαίδευσης (Ο), οι επιχειρήσεις που λειτουργούν ως προσωπικές ή οικογενειακές αγγίζουν ή και ξεπερνούν το 40%.

Ο κλάδος της εκπαίδευσης (Ο) παρουσιάζει τον μικρότερο αριθμό προσωπικών και οικογενειακών επιχειρήσεων ενώ εμφανίζει το μεγαλύτερο ποσοστό επιχειρήσεων με περισσότερους του ενός εργαζόμενους εκτός οικογένειας.

4.1.2 Αυτοαπασχόληση και Επιχειρηματικότητα

Από το Γράφημα 11 στην §3.1.1 φαίνεται ότι το ποσοστό των αυτοαπασχολούμενων/ ιδιοκτητών επιχειρήσεων στο σύνολο του εργατικού δυναμικού είναι 48.5% (376/729), επιβεβαιώνοντας το αποτέλεσμα της ΕΑΔ του 2016 (49%).

Επίσης επιβεβαιώνεται από την ΕΑΔ του 2017 και η γραμμικότητα που εμφανίζει η αύξηση της αυτοαπασχολήσης/ επιχειρηματικότητας καθώς αυξάνει η ηλικία, όπως φαίνεται στο επόμενο γράφημα:

Γράφημα 28: Αυτοαπασχολούμενοι/Επιχειρηματίες και υπάλληλοι ανά ηλικιακή ομάδα – C01002

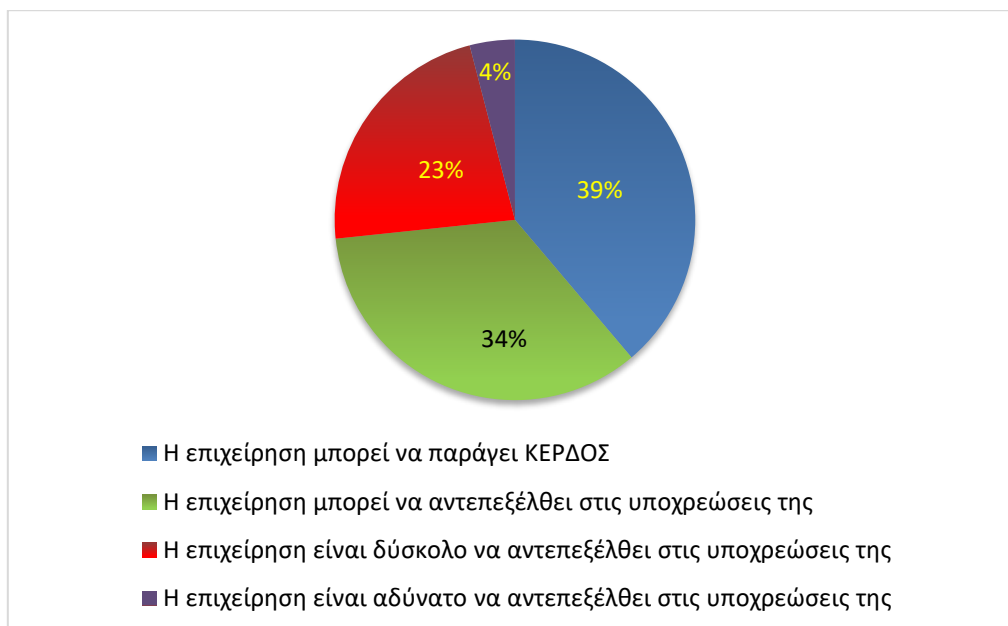
4.2. Δείκτης οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων

4.2.1 Οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων

Η ΕΕ αποτύπωσε την οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων σύμφωνα με τις παρακάτω προτάσεις:

- Η επιχείρηση είναι αδύνατο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της
- Η επιχείρηση είναι δύσκολο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της
- Η επιχείρηση μπορεί να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της
- Η επιχείρηση μπορεί να παράγει ΚΕΡΔΟΣ

Στο γράφημα που ακολουθεί φαίνεται η κατανομή των επιχειρήσεων στις 4 οικονομικές καταστάσεις.

Γράφημα 29: Οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων – Β02001

Το 73% των επιχειρήσεων φαίνεται να μπορούν να επιβιώσουν ενώ το 39% από αυτές δήλωσε ότι παράγει κέρδος.

Το 23% των επιχειρήσεων δήλωσε ότι δυσκολεύονται να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους, δηλαδή η επιβίωσή τους είναι οριακή.

Οι επιχειρήσεις που δήλωσαν ότι είναι αδύνατον να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους ήταν 4%. Τα αποτελέσματα σε σχέση με την ΕΕ του 2016, δείχνουν μια οριακή βελτίωση των επιχειρήσεων που μπορούν να επιβιώσουν και να παράξουν κέρδος με αντίστοιχη μείωση αυτών που επιβιώνουν οριακά και αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στις οικονομικές τους υποχρεώσεις. Αυτή η θετική τάση, σε συνδυασμό με το γεγονός μικρής αύξησης των επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Κρήτης (ΕΡΓΑΝΗ 2017), μένει να επιβεβαιωθεί στην ΕΕ του ερχόμενου έτους.

4.2.2 Σταθμικός Μέσος τζίρου επιχειρήσεων

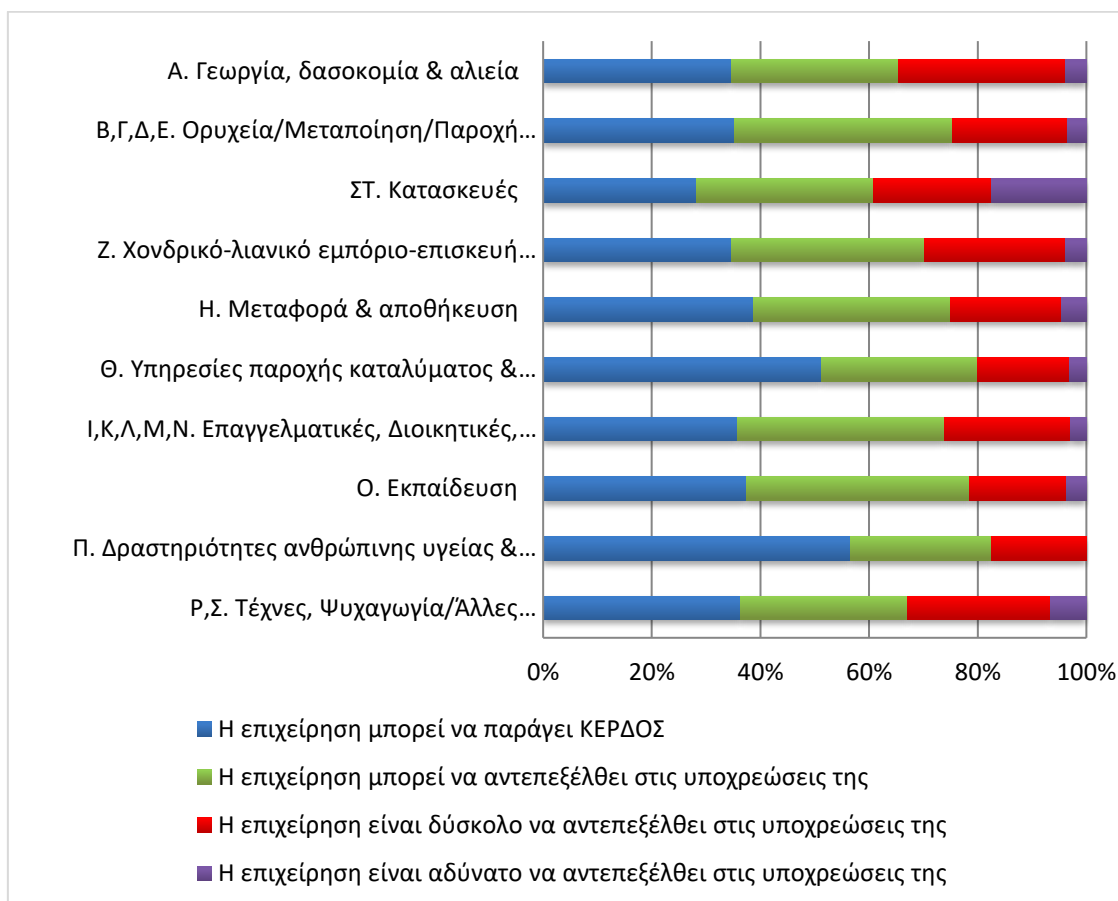
Σε ό,τι αφορά το τζίρο, η σχετική ερώτηση της θεωρείται επισφαλής ως προς την ακρίβεια του αποτελέσματος (πρβλ. § 3.2.2). Η ανάλυση της σχετικής ερώτησης έχει μόνο αξία για τη σχετική σύγκριση του «μέσου» τζίρου των επιχειρήσεων όπως καταγράφεται από την ΕΕ κάθε έτους. Για το λόγο αυτό εισάγεται ένας απλοποιημένος υπολογισμός με γραμμικοποίηση των κλιμάκων του τζίρου και, μέσω αυτού, εξάγεται ο **Σταθμικός Μέσος Τζίρου Επιχειρήσεων**.

Για το 2017 ο Σταθμικός Μέσος Τζίρου Επιχειρήσεων καταγράφει την τιμή 2,67, δηλ. λίγο πάνω από το μέσο της 3^{ης} κατηγορίας :

Κατηγορίες Τζίρου	Στάθμιση	Παρατηρήσεις	Ποσοστό	Μέρος ΣΜΤΕ
Μέχρι 10.000	1	262	24%	0.24
10.000 – 50.000	2	400	36%	0.73
50.000 – 100.000	3	171	16%	0.47
100.000 – 300.000	4	119	11%	0.43
300.000 – 500.000	5	56	5%	0.25
500.000 – 1.000.000	6	42	4%	0.23
1.000.000 και πάνω	7	50	5%	0.32
Σύνολο Παρατηρήσεων		1100	ΣΜΤΕ	2.67

Πίνακας 3: Πίνακας υπολογισμού Σταθμικού Μέσου Τζίρου Επιχειρήσεων – Β02007

4.2.3 Οικονομική κατάσταση κατά κλάδο δραστηριότητας

Γράφημα 30: Οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας – Β02004

Στο παραπάνω γράφημα παρουσιάζεται η ανάλυση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας. Πέραν των τριών μεγαλύτερων κλάδων, οι άλλοι κλάδοι καταγράφουν αριθμό παρατηρήσεων που είναι χαμηλός και δεν

επιτρέπει την εξαγωγή ποσοτικών συμπερασμάτων, αλλά παρουσιάζονται για λόγους πληρότητας και εξαγωγή ποιοτικών συμπερασμάτων.

Η βασική παρατήρηση είναι ότι η συνολική εικόνα δεν διαφοροποιείται αισθητά στους επιμέρους κλάδους.

Οι επιχειρήσεις του κλάδου *Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσίες εστίασης*, φαίνεται να είναι στην καλύτερη οικονομικά κατάσταση.

Οι περισσότερες επιχειρήσεις του κλάδου *ΣΤ. Κατασκευές*, δήλωσαν ότι είναι σε οριακή κατάσταση.

5. Δείκτης ζήτησης και προσφοράς προσόντων και δεξιοτήτων

Σε αυτή την ενότητα εξετάζονται οι παράμετροι που σχετίζονται με τη ζήτηση εργασίας και με την προσφορά, όπως καταγράφονται μέσω των αποτελεσμάτων των δύο ερευνών (ΕΑΔ και ΕΕ).

5.1.1 Διατύπωση γνώμης για τα προσόντα και δεξιότητες

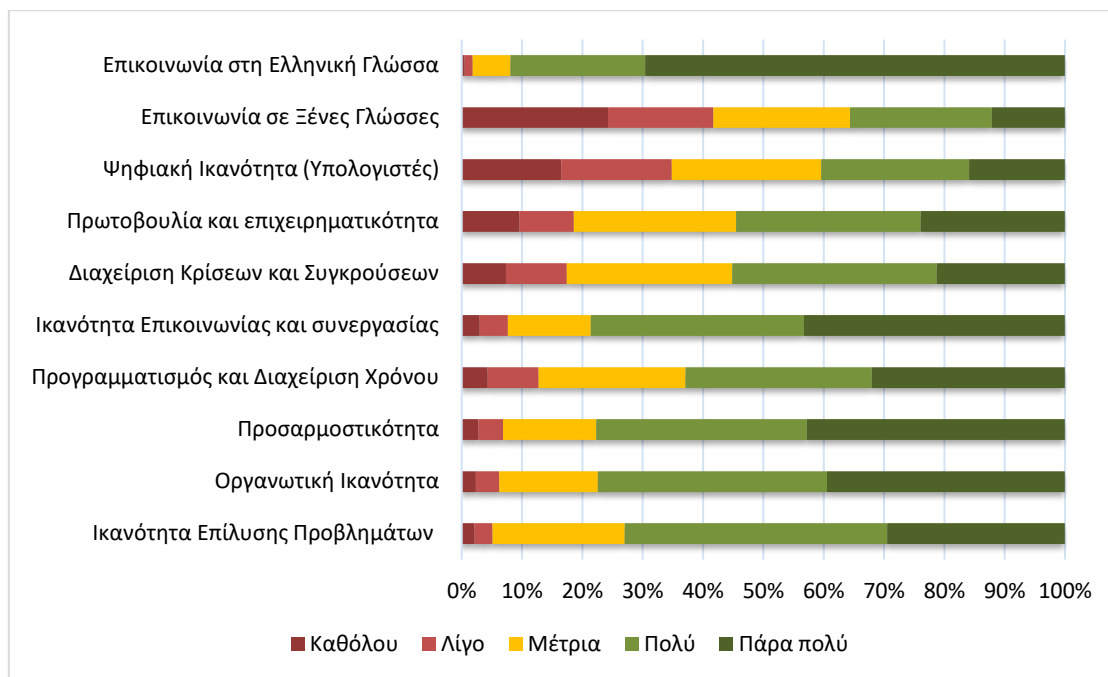
Στην ΕΑΔ και στην ΕΕ του 2017, επιχειρήθηκε να γίνει μια αποτύπωση των δυνατών και αδύνατων δεξιοτήτων και προσόντων που προέκυψαν ως ευρέως αποδεκτά από τις ΕΑΔ και ΕΕ του 2016 (Παραδοτέο 1.4 και 1.5) καθώς επίσης και από τον Σχεδιασμό προγράμματος κατάρτισης – reskilling 2016 (Παραδοτέο 3.1). Τα προσόντα αυτά συνοψίζονται σε :

- Επικοινωνία στη Ελληνική Γλώσσα
- Οργανωτική Ικανότητα
- Προσαρμοστικότητα
- Προγραμματισμός και Διαχείριση Χρόνου
- Ικανότητα Επικοινωνίας και συνεργασίας
- Διαχείριση Κρίσεων και Συγκρούσεων
- Πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα
- Ψηφιακή Ικανότητα Η/Υ
- Επικοινωνία σε Ξένες Γλώσσες
- Ικανότητα Επίλυσης Προβλημάτων

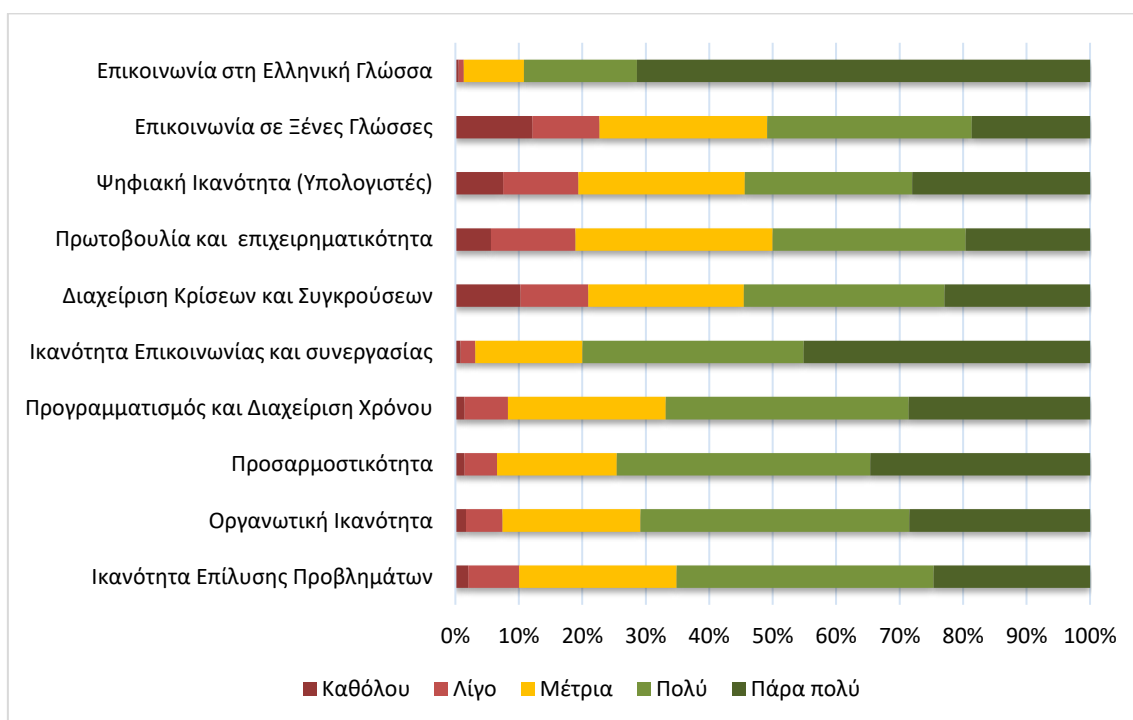
Για τα παραπάνω προσόντα ζητήθηκε η γνώμη του εργατικού δυναμικού και των επιχειρηματιών σχετικά με το κατά πόσον τα διαθέτουν οι ίδιοι ή το προσωπικό τους αντίστοιχα. Οι απαντήσεις καταγράφηκαν σε μια πενταβάθμια κλίμακα Likert (1: Δεν διαθέτει καθόλου – 5: Διαθέτει πάρα πολύ), τόσο στην ΕΑΔ όσο και στην ΕΕ.

Το Γράφημα 31 αφορά στην ΕΑΔ και το Γράφημα 32 στην ΕΕ. Από τη μελέτη των γραφημάτων φαίνεται ότι υπάρχει σύγκλιση ανάμεσα στη γνώμη του εργατικού δυναμικού και της εργοδοσίας. Μάλιστα παρατηρείται ότι οι εργοδότες εκφράζονται περισσότερο θετικά για τις δεξιότητες και γνώσεις του προσωπικού τους σε σχέση με το ανθρώπινο δυναμικό.

Η επικοινωνία στις ξένες γλώσσες, η ψηφιακή ικανότητα, η πρωτοβουλία στην επιχειρηματικότητα και η διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων φαίνονται να είναι οι τομείς που παρατηρούνται οι περισσότερες αρνητικές αξιολογήσεις και στις δύο έρευνες.

Γράφημα 31: Αυτοαξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού – D01003

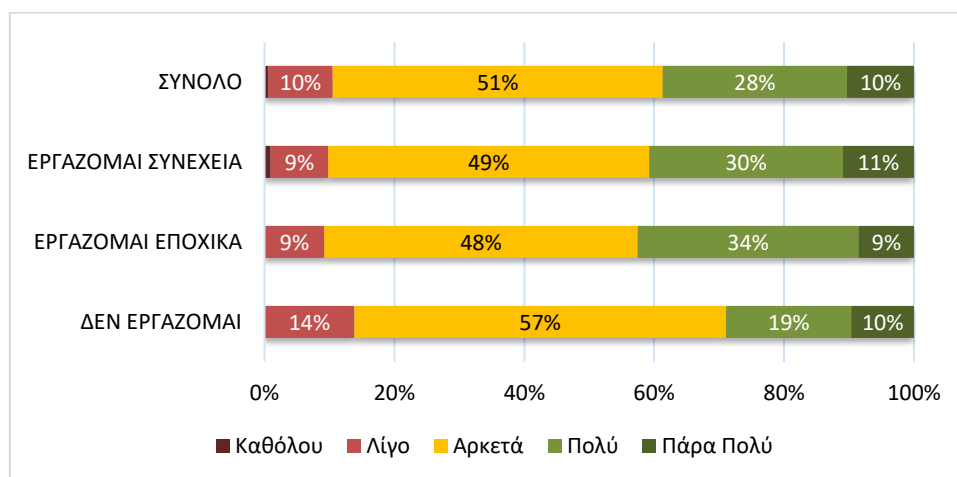
Γράφημα 32: Αξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του προσωπικού των επιχειρήσεων - D02008

5.1.2 Ικανοποίηση εργατικού δυναμικού από τις γνώσεις και δεξιότητες του

Η ΕΑΔ του 2017 αποτύπωσε την γνώμη του εργατικού δυναμικού σε σχέση με τα προσόντα τα οποία κατέχει. Συγκεκριμένα, οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να δηλώσουν την ικανοποίησή τους για το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων που διαθέτουν σε κλίμακα Likert (1: καθόλου ικανοποιημένος – 5: πάρα πολύ ικανοποιημένος).

Παρατηρείται ότι οι εργαζόμενοι, είτε σε μόνιμη είτε σε εποχική εργασία έχουν την γνώμη ότι διαθέτουν τουλάχιστον επαρκές επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων για τη θέση που έχουν σε ποσοστό της τάξης του 90%.

Μικρή διαφορά σημειώνεται στους ανέργους που το ποσοστό ικανοποίησης από τις γνώσεις και δεξιότητες τους φτάνει στο 86%, αλλά καταγράφεται μικρότερη σιγουριά στην απάντησή τους, καθώς το 57% των ανέργων απαντά «αρκετά ικανοποιημένος» σε αντίθεση με τους εργαζόμενους που την αντίστοιχη απάντηση δίνει το 48%-49%.

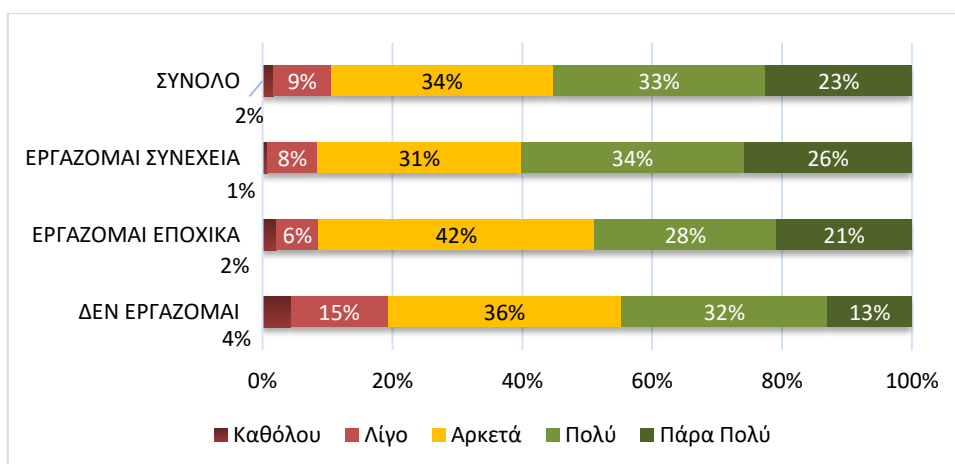

Γράφημα 33: Ικανοποίηση εργατικού δυναμικού με το επίπεδο γνώσεων και προσόντων του - D01004

Επίσης, το Γράφημα 34 αποτυπώνει κατά πόσο οι συμμετέχοντες στην ΕΑΔ θεωρούν ότι, οι γνώσεις και οι δεξιότητες που διαθέτουν, επαρκούν, προκειμένου να βρουν εργασία ή να διατηρήσουν την εργασία που έχουν.

Εδώ φαίνεται να υπάρχει διαφοροποίηση ανάμεσα στους μόνιμα εργαζόμενους και στους εποχικά εργαζόμενους. Οι δεύτεροι έχουν μεγαλύτερη ανασφάλεια για το κατά πόσο τα προσόντα τους επαρκούν για τη θέση εργασίας που έχουν.

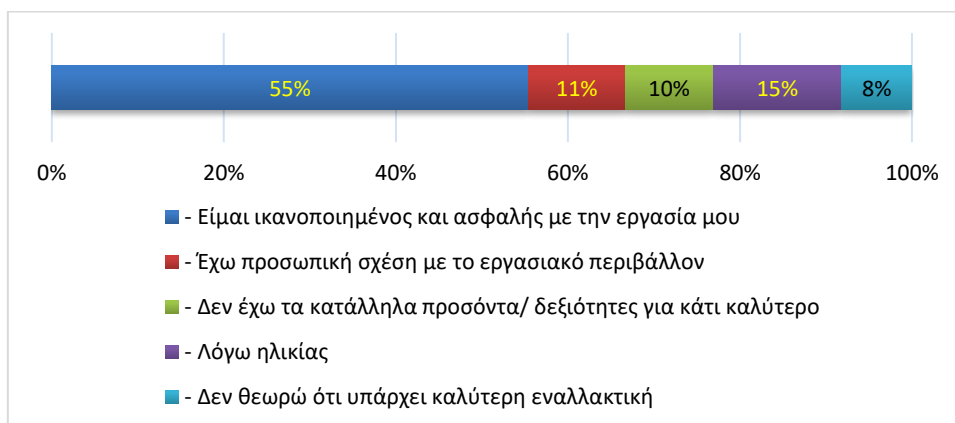
Τη μεγαλύτερη ανασφάλεια έχουν οι άνεργοι. Παρά τη θετική εκτίμηση που έχουν για τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους, υπάρχει ένα ποσοστό της τάξης του 20% που θεωρεί ότι αυτές δεν επαρκούν για να βρουν δουλειά.

Γράφημα 34: Επάρκεια γνώσεων και δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού για τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας - D01005

5.1.3 Διάθεση αλλαγής αντικειμένου απασχόλησης εργαζομένων

Στην ΕΑΔ καταγράφηκε ότι το 25% των εργαζομένων είναι διατεθειμένο να αλλάξει αντικείμενο απασχόλησης. Οι υπόλοιποι 75% δεν είναι διατεθειμένοι για τους λόγους που φαίνονται στο ακόλουθο γράφημα :

Γράφημα 35: Λόγοι μη διάθεσης αλλαγής αντικειμένου απασχόλησης – D01002

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το ποσοστό 10% (7,5% επί του συνόλου) που απαντά ότι δεν έχει τα κατάλληλα προσόντα.

5.1.4 Επαγγέλματα και νέες θέσεις εργασίας

Στο Γράφημα 36, παρακάτω φαίνονται οι κατηγορίες επαγγελμάτων που θα παρουσιάσουν τη μεγαλύτερη ζήτηση στους επόμενους 6 μήνες. Η πρώτη κατηγορία

είναι οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές και αποτελεί το 28% των νέων θέσεων.

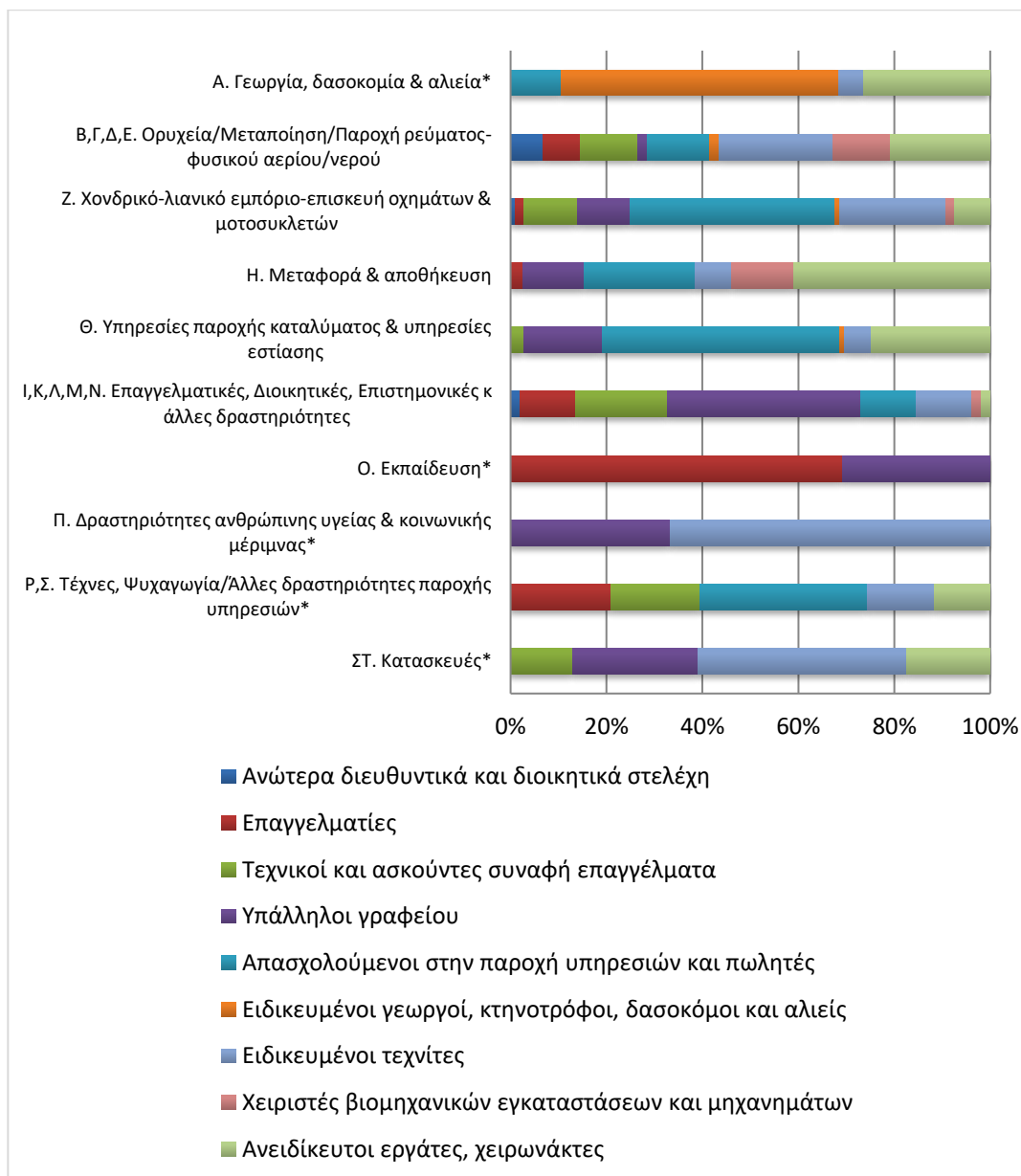
Γράφημα 36: Νέες θέσεις στο επρχόμενο 6μηνο ανά κατηγορία επαγγέλματος -D02005

Οι δύο επόμενες κατηγορίες είναι οι ανειδίκευτοι εργάτες (17%) και οι ειδικευμένοι τεχνίτες (16%). Ακολουθούν οι υπάλληλοι γραφείου με 1% και οι Τεχνολόγοι, τεχνικοί βοηθοί κτλ (9%). Όλα τα παραπάνω ανέρχονται περίπου στο 90% του συνόλου των νέων θέσεων εργασίας για το επόμενο εξάμηνο.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η εικόνα των νέων θέσεων εργασίας για το επόμενο εξάμηνο σε σχέση με αυτή του προηγούμενου έτους δεν έχει κάποια ουσιαστική διαφορά.

5.1.5 Επαγγελματικές κατηγορίες με νέες θέσεις ανά κλάδο δραστηριότητας

Στο επόμενο γράφημα γίνεται η ανάλυση της ζήτησης εργασίας κατηγοριών επαγγελματιών ανά κλάδο δραστηριότητας.

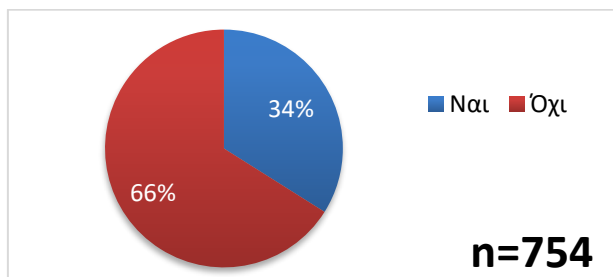
Γράφημα 37: Ζήτηση εργασίας κατηγοριών επαγγελμάτων ανά κλάδο δραστηριότητας - D02006

Στους κλάδους που εμφανίζονται με αστερίσκο οι παρατηρήσεις είναι λίγες και δεν μπορούν να αποτελέσουν ασφαλή βάση για ποσοτικά συμπεράσματα, αλλά μπορούν να αποτελέσουν ποιοτικές ενδείξεις προς την κατεύθυνση αναζήτησης εργασίας.

6. Δείκτης επίδρασης των προγραμμάτων κατάρτισης στην απασχόληση

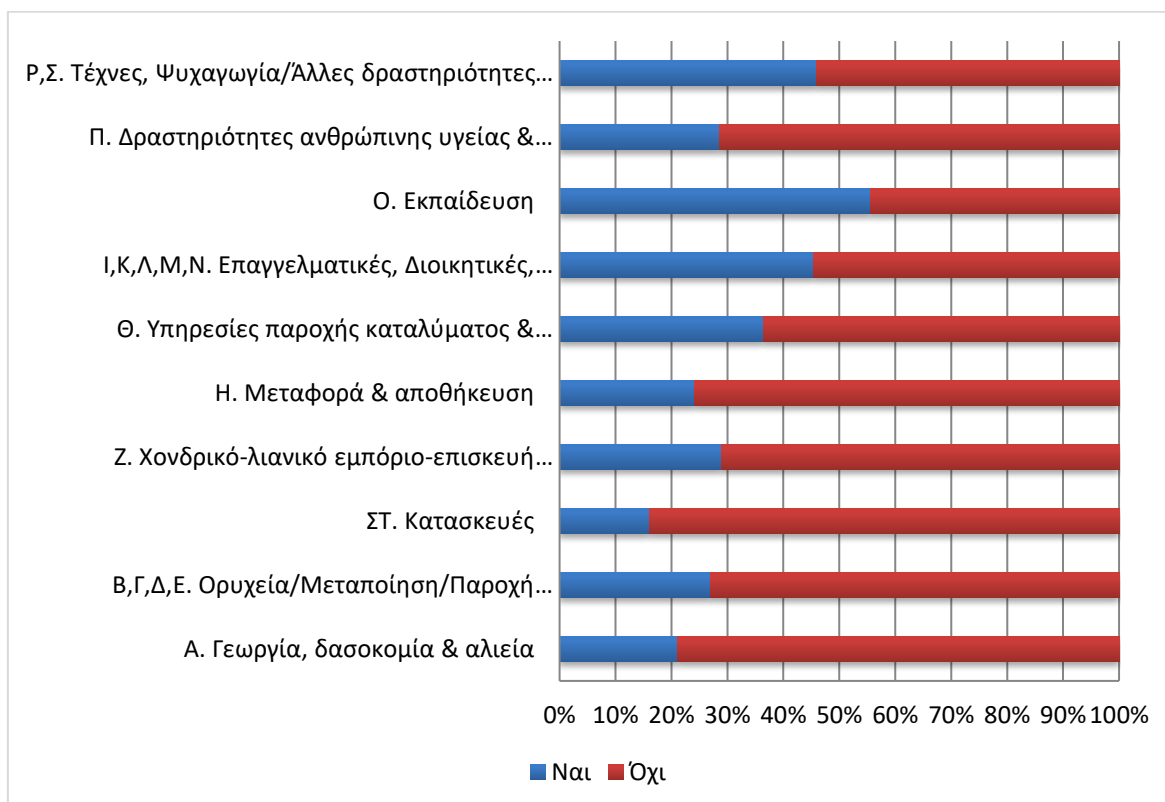
6.1.1 Παρεχόμενη κατάρτιση / εκπαίδευση από επιχειρήσεις

Πάνω από τις μισές επιχειρήσεις που έχουν εργαζόμενους δεν παρέχουν κανενός είδους εκπαίδευση ή κατάρτισης:

Γράφημα 38: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση εργαζομένων από την επιχείρηση - F02004

Στο Γράφημα 39 παρακάτω φαίνεται η ανάλυση της παρεχόμενης κατάρτισης ανά κλάδο δραστηριότητας.

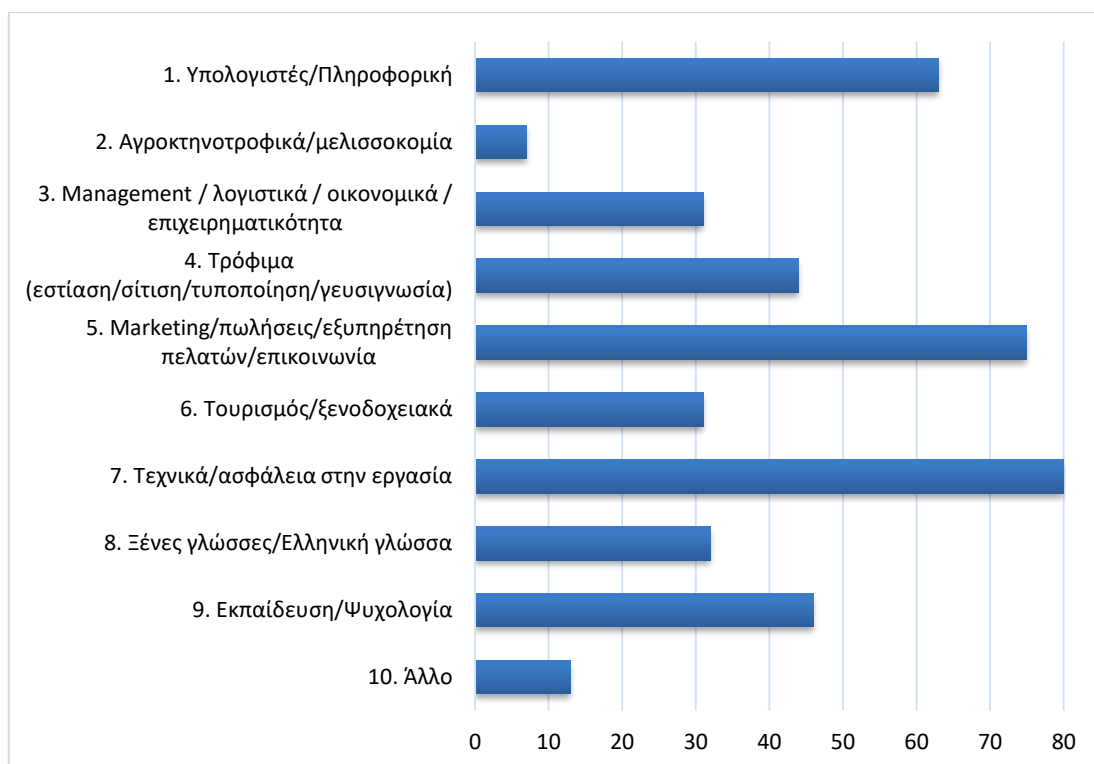
Γράφημα 39: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση ανά κλάδο δραστηριότητας – F02003

Πέραν των τριών μεγαλύτερων κλάδων, για τους υπόλοιπους κλάδους ο αριθμός παρατηρήσεων είναι χαμηλός και δεν επιτρέπει την εξαγωγή ασφαλών ποσοτικών

συμπερασμάτων. Η παράθεσή τους βοηθά στην ποιοτική παρατήρηση ότι σε όλους του κλάδους καταγράφονται κυρίως αρνητικές απαντήσεις εκτός των κλάδων *Ο. Εκπαίδευση και Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές και άλλες δραστηριότητες*.

6.1.2 Αντικείμενα παρεχόμενης κατάρτισης από τις επιχειρήσεις

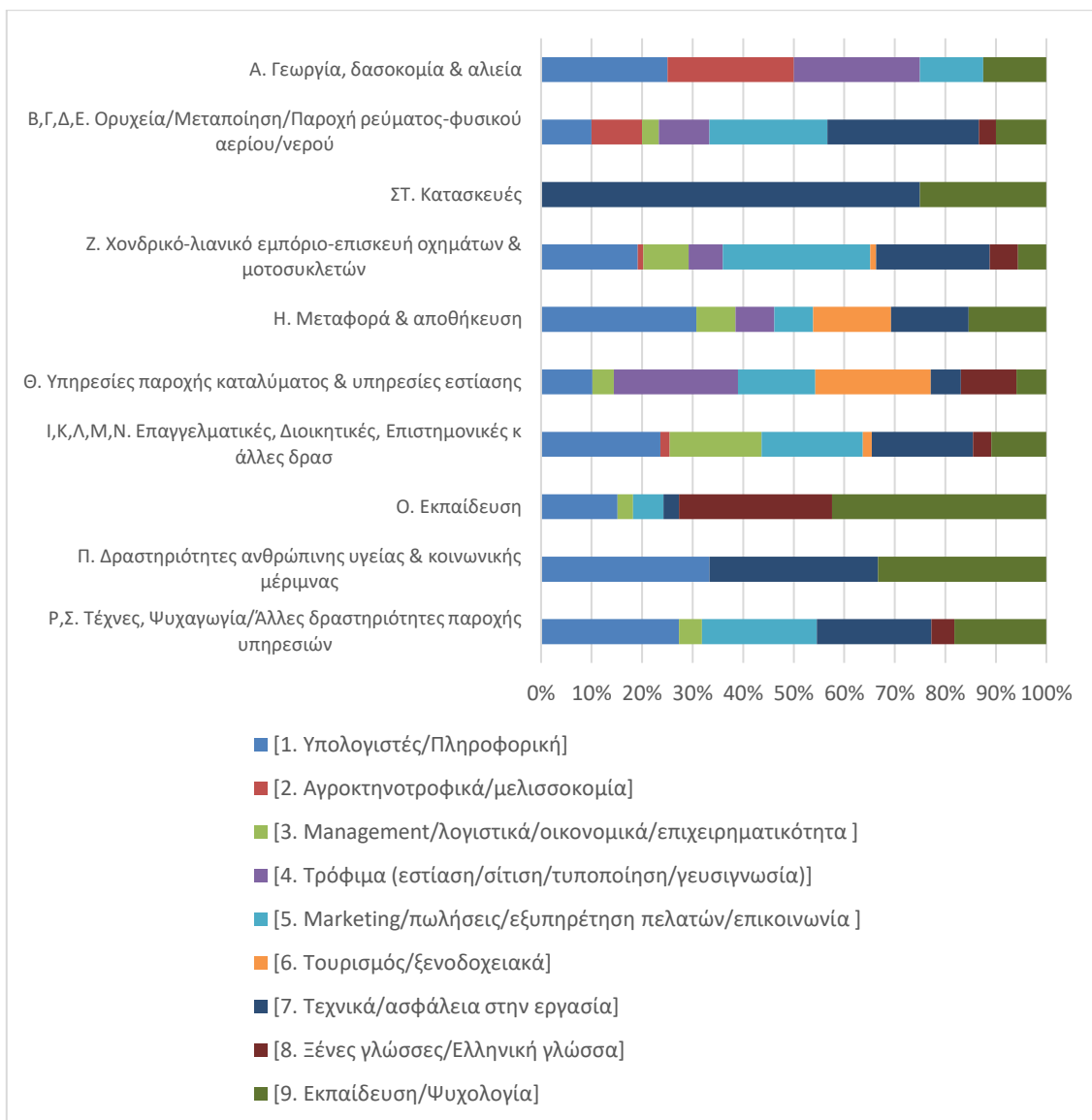
Στο παρακάτω γράφημα αποτυπώνονται τα αντικείμενα κατάρτισης που προσφέρουν οι επιχειρήσεις στους εργαζόμενους τους.

Γράφημα 40: Γνωστικό Αντικείμενο παρεχόμενης κατάρτισης – F02006

Ακολουθεί η ανά κλάδο ανάλυση των προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις που δείχνει ότι πέρα από κάποιες βασικές δεξιότητες και προσόντα απαραίτητα για την λειτουργία μιας επιχείρησης, κάθε κλάδος εξειδικεύεται ανάλογα με το αντικείμενο των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών του. Ο αριθμός παρατηρήσεων είναι μικρός και το γράφημα είναι χρήσιμο κυρίως για ποιοτικά συμπεράσματα.

Γράφημα 41: Γνωστικό Αντικείμενο κατάρτισης ανά κλάδο δραστηριότητας – F02007

Οι επιχειρήσεις του κλάδου *A. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία* παρέχουν προγράμματα για μια ποικιλία αντικειμένων.

Στους κλάδους *Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/ Μεταποίηση/ Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/ νερού* κυριαρχεί η κατάρτιση σε τεχνικά/ ασφάλεια στην εργασία και ακολουθεί η κατάρτιση σε marketing/πωλήσεις/εξυπηρέτηση πελατών/επικοινωνία.

Στον κλάδο *ΣΤ. Κατασκευές* ο αριθμός παρατηρήσεων είναι ιδιαίτερα χαμηλός. Αυτό που κυριαρχεί είναι η κατάρτιση σε τεχνικά ζητήματα και ασφάλεια στην εργασία.

Στον κλάδο *Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών* τα τρία βασικά αντικείμενα κατάρτισης είναι σχετικά με τεχνικά/ασφάλεια στην εργασία, Υπολογιστές/Πληροφορική και Μάρκετινγκ.

Στο κλάδο *Η. Μεταφορά και αποθήκευση* φαίνεται να δίνεται έμφαση στην κατάρτιση σε υπολογιστές και πληροφορική.

Στον κλάδο *Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης* τα βασικά αντικείμενα κατάρτισης είναι σχετικά με τουρισμό / ξενοδοχειακά και τρόφιμα/ εστίαση/ σίτιση/ τυποποίηση/ γευσιγνωσία.

Στους κλάδους *Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές και άλλες δραστηριότητες* υπάρχουν πολλαπλά αντικείμενα κατάρτισης με κοντινό αριθμό παρατηρήσεων. Τα κυριότερα αντικείμενα κατάρτισης είναι σε υπολογιστές/ πληροφορική, μάρκετινγκ/ πωλήσεις, τεχνικά/ ασφάλεια στην εργασία και διοίκηση/ λογιστικά/ οικονομικά.

Ο κλάδος της *εκπαίδευσης (Ο)*, στο μεγαλύτερο του ποσοστό διεξάγει προγράμματα κατάρτισης σχετικά με την Εκπαίδευση/Ψυχολογία και τις Ξένες γλώσσες.

Ο κλάδος *Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας* έχει ελάχιστο αριθμό παρατηρήσεων. Αυτό συνάδει με το χαρακτηριστικό των επιχειρήσεων του κλάδου που είναι στην πλειονότητά τους ατομικές και ο αυτοαπασχολούμενος είναι επιστήμονας με συνεχή εκπαίδευση υψηλών απαιτήσεων.

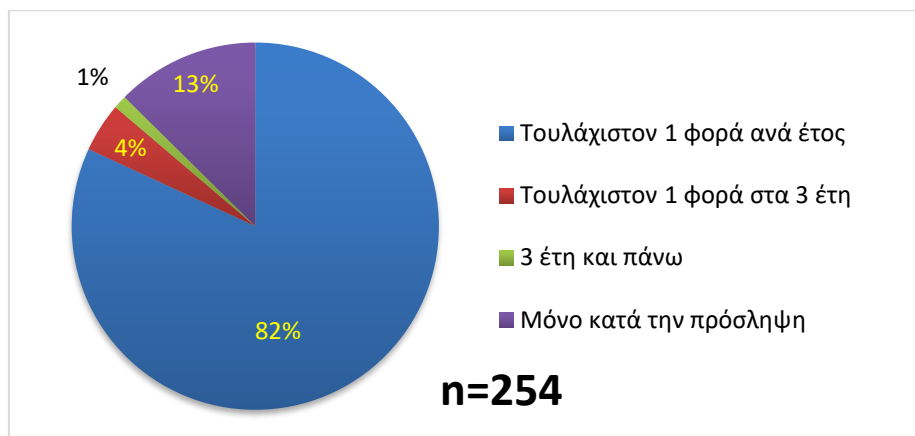
Οι κλάδοι *Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών* παρουσιάζουν επίσης πολλαπλά αντικείμενα κατάρτισης λόγω της ποικιλίας αντικειμένων των επιχειρήσεων του κλάδου: υπολογιστές/ πληροφορική, μάρκετινγκ /πωλήσεις, τεχνικά/ ασφάλεια στην εργασία κα εκπαίδευση/ ψυχολογία. Σε αυτά πρέπει να προστεθούν και οι απαντήσεις που δόθηκαν στην επιλογή «Άλλο» και αφορούσαν κατάρτιση σε υπηρεσίες γυμναστικής/κομμωτικής/φροντίδας σώματος.

6.1.3 Συχνότητα παρεχόμενης κατάρτισης από επιχειρήσεις

Στο Γράφημα 42 φαίνεται η συχνότητα κατάρτισης των εργαζόμενων που γίνεται με ευθύνη της επιχείρησης.

Οι τάσεις είναι δύο: συνεχής κατάρτιση (κυρίαρχη τάση) και αρχική εκπαίδευση (δευτερεύουσα τάση). Οι δύο τάσεις καλύπτουν παραπάνω από το 95% των επιχειρήσεων που δήλωσαν ότι παρέχουν εκπαίδευση/κατάρτιση στους εργαζόμενους εύρημα που επικρατεί και στην ΕΕ του 2016.

Παρατηρείται σαφής ποιοτική διαφορά μεταξύ των δύο τάσεων. Η τάση της συνεχούς κατάρτισης προσβλέπει στην βελτίωση του επιπέδου ήλκαι διατήρηση του υψηλού επιπέδου του εργαζόμενου. Η τάση της αρχικής εκπαίδευσης στοχεύει στην βασική κατανόηση της λειτουργίας της επιχείρησης και των απαιτήσεων της θέσης.

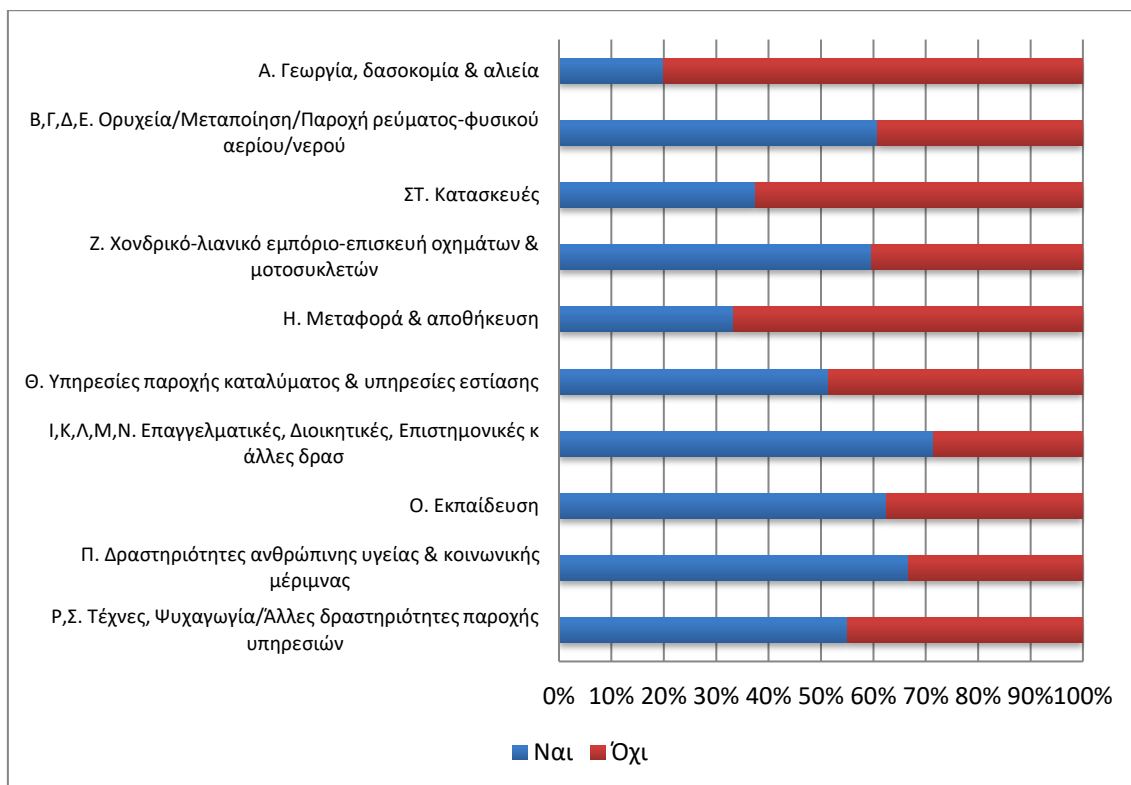
Γράφημα 42: Συχνότητα κατάρτισης εργαζομένων από τις επιχειρήσεις – F02005

Συνεχίζει να είναι έγκυρο το συμπέρασμα της ΕΕ του 2016 ότι η κατάρτιση δεν εντάσσεται στη λογική των επιχειρήσεων στην Κρήτη. Η αρχική εκπαίδευση των εργαζομένων δεν μπορεί να θεωρηθεί κατάρτιση, γιατί ο στόχος της είναι διαφορετικός από εκείνον της κατάρτισης: η αρχική εκπαίδευση είναι απαραίτητη για να καταλάβει ο νεοεισερχόμενος εργαζόμενος τις ιδιαιτερότητες της θέσης και της επιχείρησης και δεν στοχεύει στη συνεχή βελτίωσή του εργαζομένου και, εν τέλει, στην βελτίωση της επιχείρησης.

6.1.4 Αποτύπωση γνώμης - Επίδραση κατάρτισης στην επιλογή εργαζομένων

Το 57% των επιχειρήσεων που πρόκειται να προσλάβουν εργαζόμενους για το επόμενο εξάμηνο αποφαινεται ότι η κατάρτιση έχει θετική επίδραση στην αξιολόγηση του.

Στο Γράφημα 43 καταγράφεται η διατύπωση γνώμης των επιχειρήσεων ανά κλάδο σχετικά με το κατά πόσο λαμβάνεται υπόψη η κατάρτιση των εργαζομένων σε νέες θέσεις εργασίας ανά κλάδο δραστηριότητας. Πέραν των τριών μεγαλύτερων κλάδων, ο αριθμός παρατηρήσεων είναι χαμηλός και δεν επιτρέπει την εξαγωγή ποσοτικών συμπερασμάτων. Η παράθεσή τους βοηθά στην ποιοτική παρατήρηση ότι σε όλους του κλάδους καταγράφονται κυρίως καταφατικές απαντήσεις εκτός των κλάδων *Η. Μεταφορά και αποθήκευση ΣΤ. Κατασκευές και Α. Γεωργία, δασοκομία και αλιεία.*

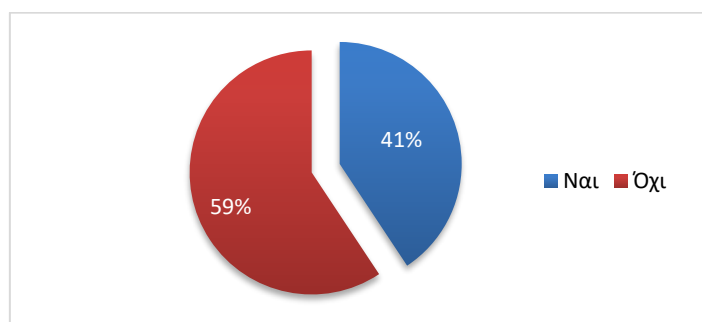

Γράφημα 43: Επίδραση εκπαίδευσης/κατάρτισης στην επιλογή νέων εργαζόμενων ανά κλάδο δραστηριότητας – F02002

6.2. Εργατικό δυναμικό - κατάρτιση

6.2.1 Παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης

Το 41% του εργατικού δυναμικού έχει παρακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης.

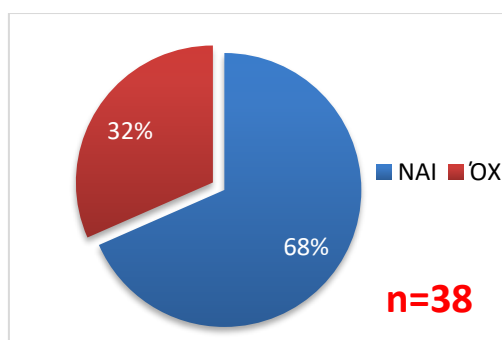

Γράφημα 44: Παρακολούθηση εκπαίδευσης/κατάρτισης – F01002

Από αυτούς που έχουν παρακολουθήσει, μόνο το 25% έχει συμμετάσχει σε πρόγραμμα κατάρτισης με πρωτοβουλία του εργοδότη του, εύρημα που συνάδει με το εύρημα ότι μόνο το 34% των επιχειρήσεων που απασχολούν προσωπικό έχει πραγματοποιήσει κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης (πρβλ §6.1.1).

6.2.2 Γνώμη ανέργων για τη κατάρτιση

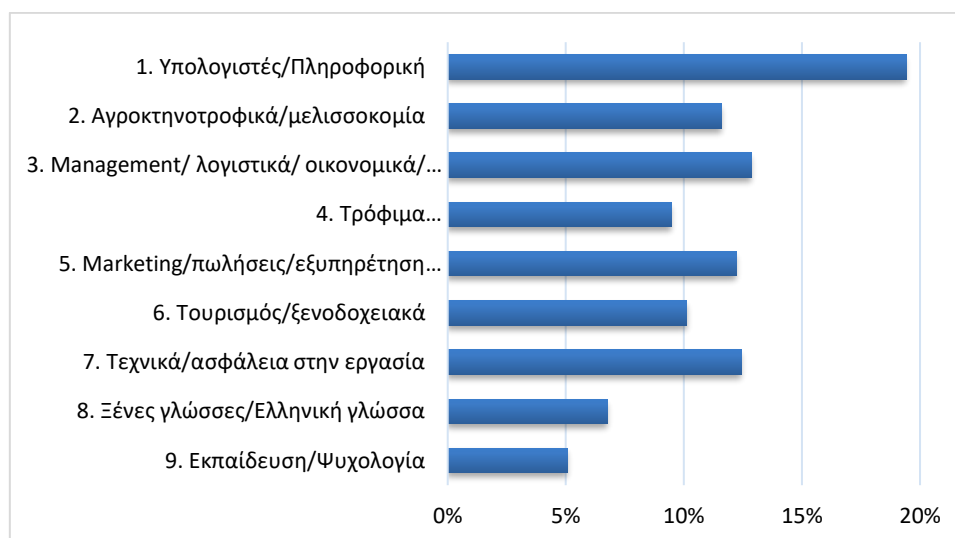
Στο Γράφημα 45 καταγράφεται η γνώμη των ανέργων για το αν η κατάρτιση αυξάνει την πιθανότητα εύρεσης εργασίας. Σε αντίθεση με τα ευρήματα της ΕΑΔ του 2016, υπάρχει μια θετικότερη αντίληψη των ανέργων με την κατάρτιση ως εφόδιο για εύρεση εργασίας. Συγκεκριμένα, το 68% θεωρεί ότι η κατάρτιση είναι ικανή να αυξήσει την πιθανότητα εύρεσης εργασίας. Πάντως, ο αριθμός παρατηρήσεων (38) είναι εξαιρετικά μικρός και το εύρημα μένει να ελεγχθεί ως προς τη συνέπειά του στην ΕΑΔ του 2018 με επιδίωξη μεγαλύτερου αριθμού παρατηρήσεων.

Γράφημα 45: Γνώμη ανέργων αν βελτίωσε η κατάρτιση τις πιθανότητες εργασίας – F01008

6.2.3 Αντικείμενα κατάρτισης που έχει παρακολουθήσει το ανθρώπινο δυναμικό

Ο ερωτώμενοι της ΕΑΔ που είχαν παρακολουθήσει στο παρελθόν κάποια προγράμματα κατάρτισης κλήθηκαν να δηλώσουν τα αντικείμενα των προγραμμάτων αυτών:

Γράφημα 46: Αντικείμενα σεμιναρίων που έχει παρακολουθήσει το ανθρώπινο δυναμικό-F01003

6.3. Διατύπωση γνώμης για νέα αντικείμενα κατάρτισης

6.3.1 Αποτύπωση γνώμης για νέα αντικείμενα κατάρτισης από τις επιχειρήσεις

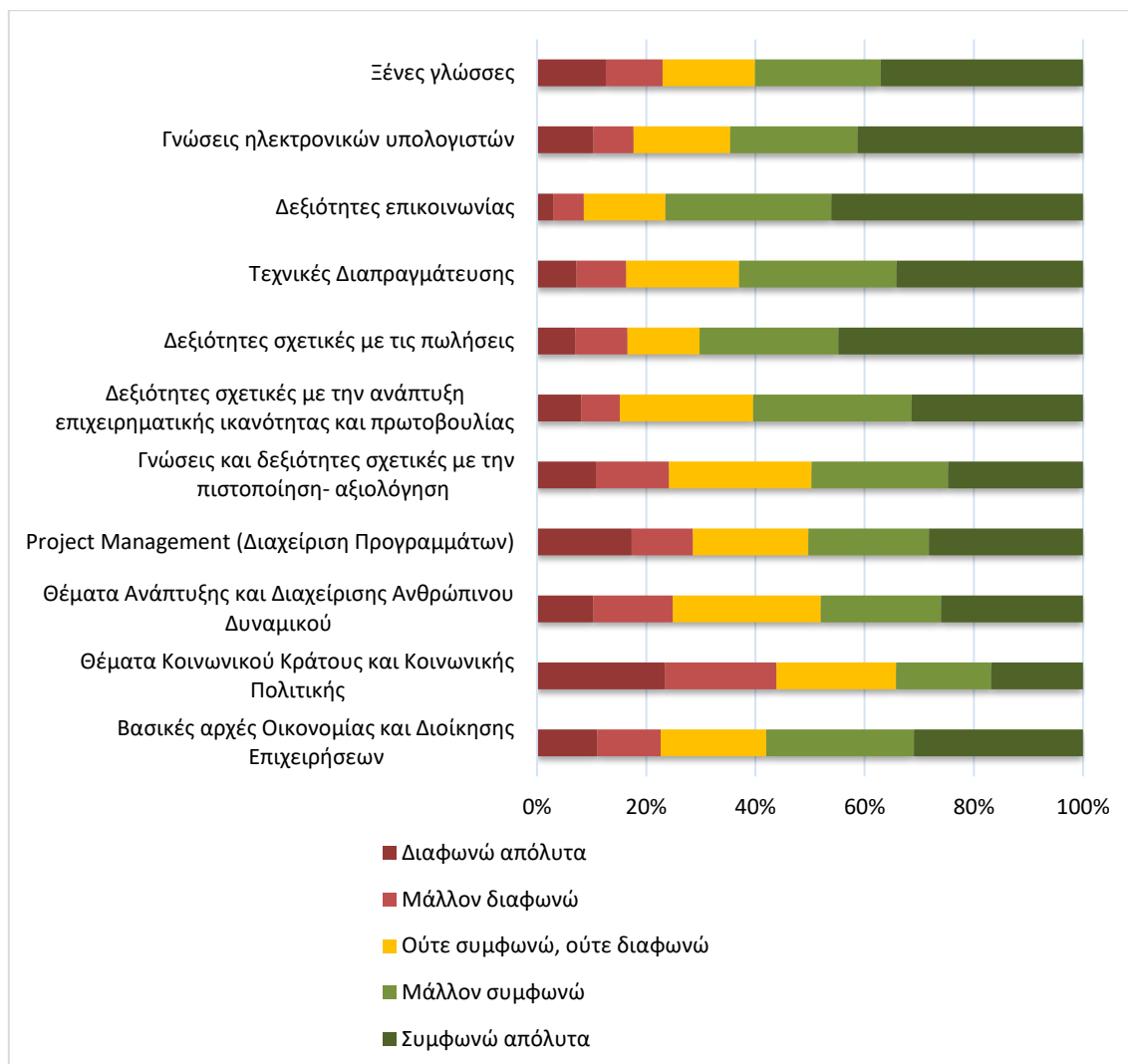
Η ΕΕ αποτύπωσε την γνώμη των επιχειρήσεων για τα αντικείμενα τα οποία θα έπρεπε να καλυφθούν από ένα νέο πρόγραμμα κατάρτισης. Τα προτεινόμενα αντικείμενα προέκυψαν από την πρόταση και σχεδιασμό προγράμματος κατάρτισης-Reskilling στην Κρήτη 2016, (Παραδοτέο 3.1) και ήταν τα εξής:

- Τα προτεινόμενα αντικείμενα κατάρτισης ήταν:
- Βασικές αρχές Οικονομίας και Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Θέματα Κοινωνικού Κράτους και Κοινωνικής Πολιτικής
- Θέματα Ανάπτυξης και Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού
- Project Management (Διαχείριση Προγραμμάτων)
- Γνώσεις και δεξιότητες σχετικές με την πιστοποίηση- αξιολόγηση
- Δεξιότητες σχετικές με την ανάπτυξη επιχειρηματικής ικανότητας και πρωτοβουλίας
- Δεξιότητες σχετικές με τις πωλήσεις
- Τεχνικές Διαπραγμάτευσης
- Δεξιότητες επικοινωνίας
- Γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών
- Ξένες γλώσσες

Η αποτύπωση της γνώμης τους έγινε με μια 5βάθμια κλίμακα Likert (1: Διαφωνώ απολύτως ότι χρειάζεται – 5: Συμφωνώ απολύτως) και τα αποτελέσματα καταγράφονται στο Γράφημα 47 που ακολουθεί.

Για όλα τα αντικείμενα υπήρξε γενικά θετική αντιμετώπιση. Η πιο θετική γνώμη, που συνάδει και με τα ευρήματα της ΕΕ του 2016, ήταν για ένα πρόγραμμα κατάρτισης που θα στοχεύει σε απόκτηση δεξιοτήτων επικοινωνίας. Άλλα αντικείμενα με έντονα θετική αντιμετώπιση ήταν οι δεξιότητες σχετικές με τις πωλήσεις, οι γνώσεις υπολογιστών και οι τεχνικές διαπραγμάτευσης.

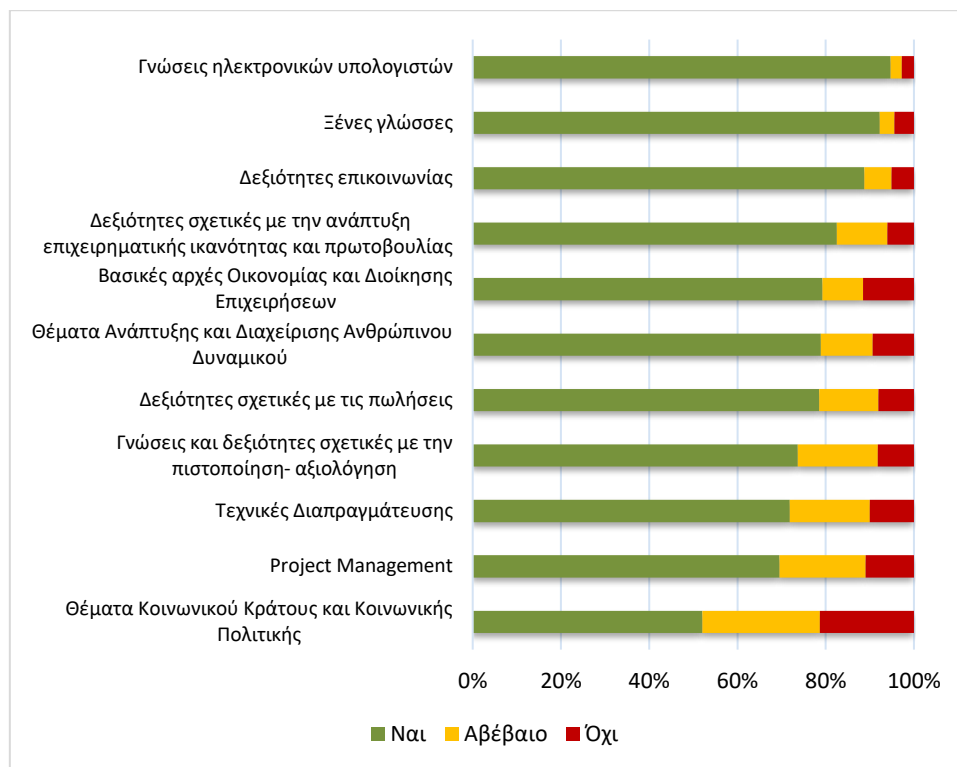
Το μόνο αντικείμενο που αντιμετωπίστηκε αρνητικά ήταν στα Θέματα Κοινωνικού Κράτους και Κοινωνικής Πολιτικής, ενώ η αδιάφορη γνώμη κυριάρχησε για θέματα ανάπτυξης και διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού και για γνώσεις και δεξιότητες σχετικές με την πιστοποίηση- αξιολόγηση.

Γράφημα 47: Διατύπωση γνώμης επιχειρήσεων για αντικείμενα κατάρτισης – F02013

6.3.2 Διατύπωση γνώμης για νέα αντικείμενα κατάρτισης από το εργατικό δυναμικό

Στη συνέχεια, στο Γράφημα 48 παρουσιάζεται η γνώμη του εργατικού δυναμικού σχετικά με τα αντικείμενα μελλοντικών προγραμμάτων κατάρτισης. Τα αντικείμενα προέκυψαν από τις ποιοτικές και ποσοτικές έρευνες που προηγήθηκαν (Παραδοτέα 1.2, 1.3, 1.4 και 5.5), αλλά και από τα ευρήματα του παραδοτέου 3.1.

Γράφημα 48: Γνώμη εργατικού δυναμικού για μελλοντικά προγράμματα κατάρτισης – F01005

Τα προτεινόμενα αντικείμενα έτυχαν μεγάλης αποδοχής, απόρροια της θετικής άποψης που υπάρχει γενικά για θέματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Όπως και στην ΕΑΔ για το 2016, το μεγαλύτερο ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών. Σε αντιστοιχία με τα αποτελέσματα του 2016 ακολουθούν οι ξένες γλώσσες, ενώ, για το 2017, τις επόμενες θέσεις κατάταξης καταλαμβάνουν οι δεξιότητες επικοινωνίας και οι δεξιότητες σχετικά με την ανάπτυξη της επιχειρηματικής ικανότητας.

Μεγαλύτερη αδιαφορία καταγράφηκε για δεξιότητες σχετικά με θέματα του κοινωνικού κράτους και κοινωνικής πολιτικής.

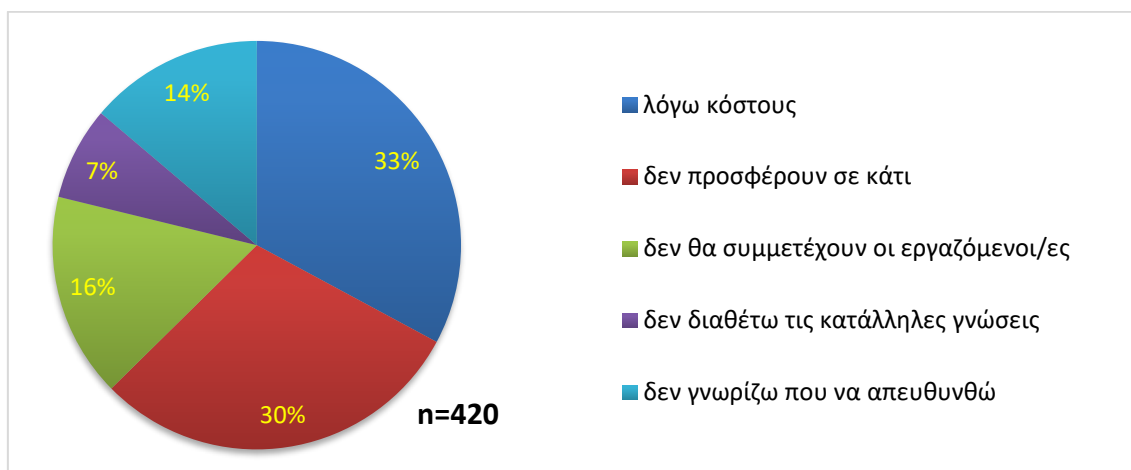
6.3.3 Λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις

Στην ΕΕ επιχειρήθηκε να αποτυπωθούν οι λόγοι για τους οποίους δεν προβαίνουν οι επιχειρήσεις σε υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης. Τα αποτελέσματα φαίνονται στο Γράφημα 49.

Ο σοβαρότερος λόγος μη υλοποίηση φαίνεται ότι είναι το κόστος (33%), ενώ πολύ κοντά βρίσκεται και η άποψη ότι δεν προσφέρουν σε κάτι (30%). Ακολουθεί η άποψη ότι δεν θα συμμετάσχουν οι εργαζόμενοι (16%).

Σημαντικό εύρημα είναι οι δύο τελευταίες σε ποσοστό απόψεις που όμως μαζί ξεπερνούν το 20%, που δηλώνουν ότι οι εργοδότες είτε δεν έχουν τις κατάλληλες γνώσεις, είτε δεν γνωρίζουν πού να απευθυνθούν.

Γράφημα 49: Λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις – F02012

7. Επίλογος

Η παρούσα Έκθεση συνέθεσε, μέσω δεικτών, τη συνολική εικόνα της αγοράς εργασίας στην Κρήτη, όπως αυτή προέκυψε μέσα από τη διεξαγωγή πρωτογενών ερευνών στο ανθρώπινο δυναμικό και στις επιχειρήσεις κατά το 2017.

Βάσει της εικόνας της αγοράς εργασίας προέκυψαν χρήσιμα συμπεράσματα, εκμεταλλεύσιμα από την Περιφέρεια Κρήτης για την διοργάνωση νέων, αποτελεσματικών προγραμμάτων κατάρτισης καθώς και τον σχεδιασμό ενεργειών για την ενίσχυση της απασχόλησης και της τοπικής οικονομίας αλλά και την επιμέρους εξομάλυνση των ανισοτήτων που παρατηρούνται.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Πίνακες δεδομένων

ΦΥΛΟ	Παρατηρήσεις	ΕΑΔ_2017	ΕΛΣΤΑΤ
Άνδρας	506	56.1%	55.5%
Γυναίκα	396	43.9%	45.5%
Σύνολο	902	100%	100%

Πίνακας 4: Αναλογία των δύο φύλων στο δείγμα σε σχέση με ΕΛΣΤΑΤ - 01001

Ηλικιακή ομάδα	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
18-24	51	5.7%
25-29	78	8.6%
30-34	129	14.3%
35-44	242	26.8%
45-54	255	28.3%
55-67	147	16.3%
ΣΥΝΟΛΟ	902	100.0%

Πίνακας 5: Ποσοστά ηλικιακών ομάδων στο δείγμα ΕΑΔ - 01002

ΝΟΜΟΙ	Συχνότητα	Ποσοστό
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	428	47,5%
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	102	11,3%
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	143	15,9%
ΧΑΝΙΩΝ	229	25,4%
ΣΥΝΟΛΟ	902	100,0%

Πίνακας 6: Κατανομή του δείγματος ΕΑΔ ανά νομό – 001003

Οικογενειακή Κατάσταση	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
Άγαμος/η	231	25.6%
Έγγαμος/η	613	68.0%
Διαζευγμένος/η - Χήρος/α	58	6.4%
ΣΥΝΟΛΟ	902	100.0%

Πίνακας 7: Αποτύπωση οικογενειακής κατάστασης στο δείγμα ΕΑΔ – 001005

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2017

ΝΟΜΟΙ	ΕΡΕΥΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	ΕΡΕΥΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ (%)	ΕΡΓΑΝΗ_2016 - ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ (%)	ΕΡΕΥΝΑ ΑΝΕΡΓΟΙ ΟΑΕΔ	ΕΡΕΥΝΑ ΑΝΕΡΓΟΙ ΟΑΕΔ (%)	ΑΝΕΡΓΟΙ ΟΑΕΔ ΑΠΡ2016 (%)
ΧΑΝΙΩΝ	191.00	26.2%	26.6%	17	23.0%	21.9%
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	115.00	15.8%	13.8%	9	12.2%	13.1%
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	341.00	46.8%	49.2%	41	55.4%	53.1%
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	82.00	11.2%	10.3%	7	9.5%	11.9%
ΣΥΝΟΛΟ	729.00	100%	100%	74	100%	100%

Πίνακας 8: Κατανομή ενεργού εργατικού δυναμικού κατά νομό σε σχέση με συναφείς κατανομές κατά νομό – 001006:

Επίπεδο εκπαίδευσης	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
Έως Απόφοιτος Δημοτικού	80	9.4%
Απόφοιτος 3τάξιας Μέσης Εκπαίδευσης [Απόφοιτος Γυμνασίου]	95	11.1%
Απόφοιτος 6τάξιας Εκπαίδευσης [Απόφοιτος Λυκείου]	283	33.1%
Σπουδαστής μέσων σχολών	50	5.8%
Φοιτητής Α.Ε.Ι./ Τ.Ε.Ι.	31	3.6%
Απόφοιτος Τεχνολογικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	62	7.3%
Απόφοιτος Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι.	221	25.8%
Κάτοχος Μεταπτυχιακού/Διδακτορικού τίτλου	33	3.9%
ΣΥΝΟΛΟ	855	100.0%

Πίνακας 9: Κατανομή δείγματος ΕΑΔ ανά επίπεδο εκπαίδευσης - 001008

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ	Μισθωτός	Αυτοαπασχολούμενος χωρίς προσωπικό	Αυτοαπασχολούμενος με προσωπικό	Βοηθός σε οικογενειακή επιχείρηση	ΣΥΝΟΛΟ
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	3	3	36	0	42
Επαγγελματίες	44	38	24	0	106
Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	17	6	4	2	29
Υπάλληλοι γραφείου	48	1	0	4	53
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	126	39	20	24	209
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	4	70	34	5	113
Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	24	39	18	3	84
Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού	22	12	5	3	42
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνάκτες και μικροεπαγγελματίες	43	4	0	4	51
ΣΥΝΟΛΟ	331	212	141	45	729

Πίνακας 10: Πλήθος εργαζομένων δείγματος ΕΑΔ ανά κατηγορία επαγγελματιών- 01010

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2017

ΚΛΑΔΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ)	Αριθμός Παρ/σεων ΕΑ	ΕΕ 2017	ΕΡΓΑΝΗ 2016	Απόκλιση
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	26	2.0%	0.6%	-1.4%
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	145	11.2%	10.5%	-0.7%
ΣΤ. Κατασκευές	48	3.7%	3.5%	-0.2%
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	423	32.7%	32.3%	-0.4%
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	46	3.6%	6.1%	2.5%
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	205	15.8%	15.9%	0.1%
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρασ	179	13.8%	13.9%	0.1%
Ο. Εκπαίδευση	60	4.6%	3.9%	-0.7%
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	69	5.3%	5.6%	0.3%
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	93	7.2%	7.7%	0.5%
ΣΥΝΟΛΟ	1294	100.0%	100.0%	

Πίνακας 11: Κατανομή επιχειρήσεων κατά κλάδο δραστηριότητας (ΚΑΔ) σύμφωνα με ΕΡΓΑΝΗ (2016) και ΕΕ – 002001

ΝΟΜΟΣ	Παρατηρήσεις	ΕΡΓΑΝΗ 2016	ΕΕ
ΧΑΝΙΩΝ	362	28.6%	28.0%
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	202	14.5%	15.6%
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	547	44.4%	42.3%
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	183	12.4%	14.1%
ΣΥΝΟΛΟ	1294	100.0%	100.0%

Πίνακας 12: Κατανομή επιχειρήσεων κατά νομό σύμφωνα με ΕΡΓΑΝΗ (2016) και σύγκριση με ΕΕ – 002002

Κατηγορίες επαγγελματιών	ΕΕ			ΕΚ		
	πληρους	μερικής	περιτροπής	πληρους	μερικής	περιτροπής
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	359	6	1	8%	1%	0%
Επαγγελματίες	322	64	11	7%	8%	5%
Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	410	40	10	9%	5%	5%
Υπάλληλοι γραφείου	793	78	5	18%	9%	2%
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	1140	272	70	26%	33%	33%
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	33	52	5	1%	6%	2%
Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	568	92	22	13%	11%	10%
Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμο	142	12	5	3%	1%	2%
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνάκτες και μικροεπαγγελματίες	637	208	81	14%	25%	39%
ΣΥΝΟΛΟ	4404	824	210	100%	100%	100%

Πίνακας 13: Κατανομή κατηγοριών επαγγελματιών στις επιχειρήσεις ΕΕ – 002004

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2017

Κατάσταση εργατικού δυναμικού	Συχνότητα	Ποσοστό
ΝΑΙ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	572	63%
ΟΧΙ ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ (ΟΥΤΕ ΕΠΟΧΙΚΑ)	173	19%
ΝΑΙ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΑΚΑ	157	17%
ΣΥΝΟΛΟ	902	100%

Κατάσταση	Συχνότητες	ΕΛΣΤΑΤ ΜΑΙΟΣ2016	ΕΡΕΥΝΑ	ΕΛΣΤΑΤ ΜΑΙΟΣ2017
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	729.00	78.2%	80.8%	82.5%
ΜΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	173.00	21.8%	19.2%	17.5%
ΣΥΝΟΛΟ	902.00	100.0%	100.0%	100.00%

Πίνακας 14: Εργαζόμενοι και άνεργοι στην ΕΑΔ – Α01001

ΚΛΑΔΟΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ	ΣΥΝΟΛΟ
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	112	17	19	148
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	56	10	13	79
ΣΤ. Κατασκευές	57	15	21	93
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	106	17	32	155
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	31	7	12	50
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	66	71	32	169
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρασ	68	6	7	81
Ο. Εκπαίδευση	42	5	9	56
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	23	2	9	34
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	11	7	19	37
ΣΥΝΟΛΟ	572	157	173	902

Πίνακας 15: Εργασία και ανεργία ανά κλάδο δραστηριότητας – Α01003

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	ΣΥΝΟΛΟ
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	36	6	42
Επαγγελματίες	97	9	106
Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	22	7	29
Υπάλληλοι γραφείου	46	7	53
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	137	72	209
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασκόμοι και αλιείς	103	10	113
Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	69	15	84
Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμο	34	8	42
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνακτες και μικροεπαγγελματίες	28	23	51
ΣΥΝΟΛΟ	572	157	729

Πίνακας 16: Εποχική εργασία ανά κατηγορία επαγγέλματος – Α01004

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2017

	18-24	25-29	30-34	35-44	45-54	55-67	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	17	47	82	172	161	93	572
ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ	14	14	22	39	50	34	173
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	20	17	25	31	44	20	157
ΣΥΝΟΛΟ	51	78	129	242	255	147	902

Πίνακας 17: Εργασία συνεχής, εποχική και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα – Α01005

	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΑΛΒΑΝΙΑ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	ΆΛΛΗ ΧΩΡΑ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	539	33	23	5	1	4	572
ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ	157	16	8	3	1	4	173
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	136	21	15	2	0	4	157
ΣΥΝΟΛΟ	832	70	46	10	2	12	902

Πίνακας 18: Εργασία, εποχική εργασία, ανεργία και ιθαγένεια – Α01007

Κλάδοι Επαγγελματών	Συχνότητα	Ποσοστό
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	80	8,9
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	2	,2
ΣΤ. Κατασκευές	6	,7
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	8	,9
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	4	,4
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	13	1,4
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρας	2	,2
Ο. Εκπαίδευση	2	,2
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	2	,2
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	11	1,2
Μη διαθέσιμα	772	85,6
ΣΥΝΟΛΟ	902	100,0

Πίνακας 19: Δευτερεύουσα Εργασία ανά κλάδο δραστηριότητας κύριας απασχόλησης –Α01010

Χρονικό διάστημα	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
Κάτω από 1 μήνα	2	1.2%
1-3 μήνες	13	7.7%
3-6 μήνες	18	10.7%
6-12 μήνες	32	19.0%
12-24 μήνες ευρώ	19	11.3%
Πάνω από 24 μήνες	84	50.0%
Σύνολο	168	100.0%

Πίνακας 20: Κατανομή ανέργων σε χρονικά διαστήματα ανεργίας – Α01014

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2017

	Κάτω από 1 μήνα	1-3 μήνες	3-6 μήνες	6-12 μήνες	12-24 μήνες ευρώ	Πάνω από 24 μήνες	ΣΥΝΟΛΟ
18-24	1	3	3	3	2	2	14
25-29	0	4	3	2	3	2	14
30-34	0	2	3	6	2	9	22
35-44	1	1	6	8	4	18	38
45-54	0	3	2	12	7	24	48
55-67	0	0	1	1	1	29	32
ΣΥΝΟΛΟ	2	13	18	32	19	84	168

Πίνακας 21: Χρονικά διαστήματα ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα – Α01015

	ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ	
Γυναίκα	207	82	107	396
Άνδρας	365	75	66	506
	572	157	173	902

Πίνακας 22: Συνεχής/Εποχική Εργασία και ανεργία ανα φύλο - Α01018

Καθεστώς απασχόλησης	Συχνότητα	Ποσοστό
ΠΛΗΡΗΣ	243	76.2%
ΜΕΡΙΚΗ	51	16.0%
ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ (ΟΧΙ ΣΤΑΘΕΡΟ ΩΡΑΡΙΟ)	25	7.8%
ΣΥΝΟΛΟ	331	100.0%

Πίνακας 23: Πλήρης, μερική και εκ περιτροπής εργασία – Α01021

Τύποι εργασίας	Συχνότητα	Ποσοστό
ΜΟΝΙΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ)	196	61.6%
ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ - ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ	107	33.6%
ΑΔΗΛΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΑΥΡΗ)	15	4.7%
ΣΥΝΟΛΟ	331	100.0%

Πίνακας 24: Εργασία αόριστου και ορισμένου χρόνου – Εργασία χωρίς πλαίσιο – Α01022

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2017

	Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/ Μεταποίηση/ Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/ νερού	ΣΤ. Κατασκευές	Ζ. Χονδρικό-Λιανικό εμπόριο - επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	Η. Μεταφορά & αποθήκευση	Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρασα	Ο. Εκπαίδευση	Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	Σύνολο
Ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα	4	51	4	60	35	144	29	14	14	11	366
Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	6	12	4	37	0	55	41	204	23	15	397
Τεχνολόγοι, τεχνικοί βοηθοί κτλ.	5	165	9	93	4	96	31	5	48	4	460
Υπάλληλοι γραφείου κτλ.	15	138	20	152	146	190	127	27	34	27	876
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	13	60	5	516	62	718	26	39	5	38	1482
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι κτλ.	64	10	0	9	0	4	0	0	0	3	90
Ειδικευμένοι τεχνίτες	9	167	62	124	30	180	43	0	2	65	682
Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων κτλ.	45	95	22	144	40	555	7	3	0	15	926
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες κτλ.	10	42	1	27	39	24	3	1	10	2	159
ΣΥΝΟΛΟ	171	740	127	1162	356	1966	307	293	136	180	

Πίνακας 25: Επαγγελματικές κατηγορίες ανά κλάδο δραστηριότητας- 002004

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2017

	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
Η επιχείρηση μπορεί να παράγει ΚΕΡΔΟΣ	489	39%
Η επιχείρηση μπορεί να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της	435	35%
Η επιχείρηση είναι δύσκολο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της	285	23%
Η επιχείρηση είναι αδύνατο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της	51	4%
ΣΥΝΟΛΟ	1260	100%

Πίνακας 26: Οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων – Β02001

	Η επιχείρηση μπορεί να παράγει ΚΕΡΔΟΣ	Η επιχείρηση μπορεί να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της	Η επιχείρηση είναι δύσκολο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της	Η επιχείρηση είναι αδύνατο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της	ΣΥΝΟΛΟ
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	9	8	8	1	26
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	50	57	30	5	142
ΣΤ. Κατασκευές	13	15	10	8	46
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	144	147	108	16	415
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	17	16	9	2	44
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	100	56	33	6	195
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρασ	63	67	41	5	176
Ο. Εκπαίδευση	21	23	10	2	56
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	39	18	12	0	69
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	33	28	24	6	91
ΣΥΝΟΛΟ	489	435	285	51	1260

Πίνακας 27: Οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας – Β02004

Κατηγορίες Εργατικού Δυναμικού	Συχνότητα	Ποσοστό
Μισθωτός	331	36,7%
Αυτοαπασχολούμενος χωρίς προσωπικό	212	23,5%
Αυτοαπασχολούμενος με προσωπικό	141	15,6%
Βοηθός σε οικογενειακή επιχείρηση	45	5%
Μη διαθέσιμα	173	19,2%
ΣΥΝΟΛΟ	902	100%

Πίνακας 28" Αυτοαπασχολούμενοι/Ιδιοκτήτες επιχείρησης και εξαρτημένη εργασία – C01001

	Μισθωτός	Αυτοαπασχολούμενος χωρίς προσωπικό	Αυτοαπασχολούμενος με προσωπικό	Βοηθός σε οικογενειακή επιχείρηση
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	15	73	32	9
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	22	21	19	4
ΣΤ. Κατασκευές	28	27	15	2
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	58	24	26	15
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	26	7	3	2
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	89	15	22	11
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρασ	40	21	12	1
Ο. Εκπαίδευση	28	14	5	0
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	17	3	4	1
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	8	7	3	0
ΣΥΝΟΛΟ	331	212	141	45

Πίνακας 29: Αυτοαπασχολούμενοι/Επιχειρηματίες και υπάλληλοι ανά κλάδο δραστηριότητας- C01002

Τύποι Επιχειρήσεων	Συχνότητα	Ποσοστό
Προσωπική/ατομική επιχείρηση	516	39,9%
Οικογενειακή επιχείρηση	178	13,8%
Έναν ή περισσότερους εργαζόμενους	600	46,4%
ΣΥΝΟΛΟ	1294	100,0%

Πίνακας 30: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τον αριθμό εργαζομένων – C02001

	Μόνο εμένα (προσωπική/ατομική επιχείρηση)	Εμένα και τα μέλη της οικογένειάς μου (οικογενειακή επιχείρηση)	Έναν ή περισσότερους εργαζόμενους	ΣΥΝΟΛΟ
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	7	4	15	26
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	57	23	65	145
ΣΤ. Κατασκευές	20	7	21	48
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	181	64	178	423
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	15	3	28	46
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	33	45	127	205
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρασ	100	13	66	179
Ο. Εκπαίδευση	14	3	43	60
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	48	5	16	69
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	41	11	41	93
ΣΥΝΟΛΟ	516	178	600	1294

Πίνακας 31: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τους εργαζόμενους ανά κλάδο δραστηριότητας – C02002

Λόγοι	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
- Είμαι ικανοποιημένος και ασφαλής με την εργασία μου	271	55%
- Έχω προσωπική σχέση με το εργασιακό περιβάλλον	55	11%
- Δεν έχω τα κατάλληλα προσόντα/ δεξιότητες για κάτι καλύτερο	50	10%
- Λόγω ηλικίας	73	15%
- Δεν θεωρώ ότι υπάρχει καλύτερη εναλλακτική	40	8%
ΣΥΝΟΛΟ	489	100%

Πίνακας 32: Λόγοι μη διάθεσης αλλαγής αντικειμένου απασχόλησης – D01002

	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ	Σύνολο
Επικοινωνία στη Ελληνική Γλώσσα	4	11	52	186	579	832
Επικοινωνία σε Ξένες Γλώσσες	204	147	191	198	102	842
Ψηφιακή Ικανότητα (Υπολογιστές)	138	153	207	205	133	836
Πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα	77	73	217	247	193	807
Διαχείριση Κρίσεων και Συγκρούσεων	57	78	213	263	165	776
Ικανότητα Επικοινωνίας και συνεργασίας	24	38	112	287	352	813
Προγραμματισμός και Διαχείριση Χρόνου	35	68	197	250	259	809
Προσαρμοστικότητα	22	33	124	281	344	804
Οργανωτική Ικανότητα	19	31	132	306	318	806
Ικανότητα Επίλυσης Προβλημάτων	17	24	177	351	238	807

Πίνακας 33: Αυτοαξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού – D01003

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2017

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	5	47	262	158	58	530
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	0	13	68	48	12	141
ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ	0	23	95	32	16	166
ΣΥΝΟΛΟ	5	83	425	238	86	837

Πίνακας 34: Ικανοποίηση εργατικού δυναμικού με το επίπεδο γνώσεων και προσόντων του - D01004

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	4	41	166	182	137	530
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	3	9	59	39	29	139
ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ	7	24	58	51	21	161
ΣΥΝΟΛΟ	14	74	283	272	187	830

Πίνακας 35: Επάρκεια γνώσεων και δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού για τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας - D01005

Επαγγελματικές κατηγορίες	Νέες Θέσεις	Ποσοστά
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	9	2%
Επαγγελματίες	35	7%
Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	48	9%
Υπάλληλοι γραφείου	68	13%
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	143	28%
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	15	3%
Ειδικευμένοι τεχνίτες	82	16%
Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων	20	4%
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνακτες	86	17%
ΣΥΝΟΛΟ	506	100%

Πίνακας 36: Νέες θέσεις στο ερχόμενο βμηνο ανά κατηγορία επαγγέλματος - D02005

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2017

	Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	Επαγγελματίες	Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	Υπάλληλοι γραφείου	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	Ειδικευμένοι τεχνίτες	Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων	Ανεπίκειτοι εργάτες, χειρωνακτές	ΣΥΝΟΛΟ
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία*					2	11	1		5	19
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	7	8	12	2	13	2	24	12	21	101
ΣΤ. Κατασκευές*			3	6			10		4	23
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	1	2	12	12	46	1	24	2	8	108
Η. Μεταφορά & αποθήκευση		1		5	9		3	5	16	39
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης			3	17	52	1	6		26	105
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστηριότητες	1	6	10	21	6		6	1	1	52
Ο. Εκπαίδευση*		9		4						13
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας*				1			2			3
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών*		9	8		15		6		5	43
ΣΥΝΟΛΟ	9	35	48	68	143	15	82	20	86	506

Πίνακας 37: Ζήτηση εργασίας κατηγοριών επαγγελματιών ανά κλάδο δραστηριότητας - D02006

	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
Επικοινωνία στη Ελληνική Γλώσσα	0.50%	0.80%	9.50%	17.80%	71.40%
Επικοινωνία σε Ξένες Γλώσσες	12.1%	10.6%	26.4%	32.2%	18.6%
Ψηφιακή Ικανότητα (Υπολογιστές)	7.5%	11.9%	26.2%	26.4%	28.0%
Πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα	5.6%	13.3%	31.1%	30.4%	19.6%
Διαχείριση Κρίσεων και Συγκρούσεων	10.2%	10.7%	24.5%	31.6%	22.9%
Ικανότητα Επικοινωνίας και συνεργασίας	0.8%	2.3%	16.9%	34.8%	45.1%
Προγραμματισμός και Διαχείριση Χρόνου	1.4%	6.9%	24.9%	38.3%	28.6%
Προσαρμοστικότητα	1.4%	5.2%	18.9%	39.9%	34.6%
Οργανωτική Ικανότητα	1.7%	5.8%	21.7%	42.4%	28.5%
Ικανότητα Επίλυσης Προβλημάτων	2.0%	8.0%	24.8%	40.5%	24.6%

Πίνακας 38: Αξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του προσωπικού των επιχειρήσεων - D02008:

Οικονομική Κατάσταση	Συχνότητα	Ποσοστό
Είμαι χρεωμένος και δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	110	12.9%
Δεν είμαι χρεωμένος αλλά δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	151	17.7%
Είμαι χρεωμένος αλλά μπορώ να ανταπεξέλθω	109	12.8%
Ζω ικανοποιητικά αλλά δεν αποταμιεύω	397	46.7%
Ζω ικανοποιητικά και μπορώ να αποταμιεύω	84	9.9%
ΣΥΝΟΛΟ	902	100.0%

Πίνακας 39: Οικονομική κατάσταση εργατικού δυναμικού - Ε01002

	18-24	25-29	30-34	35-44	45-54	55-67	ΣΥΝΟΛΟ
Είμαι χρεωμένος και δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	3	2	8	25	42	30	110
Δεν είμαι χρεωμένος αλλά δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	5	10	22	38	42	34	151
Είμαι χρεωμένος αλλά μπορώ να ανταπεξέλθω	1	7	17	34	34	16	109
Ζω ικανοποιητικά αλλά δεν αποταμιεύω	29	49	56	108	104	51	397
Ζω ικανοποιητικά και μπορώ να αποταμιεύω	12	8	15	21	18	10	84
ΣΥΝΟΛΟ	50	76	118	226	240	141	851

Πίνακας 40: : Οικονομική κατάσταση ανά ηλικιακή ομάδα –Ε01005

	Συχνότητα	Ποσοστό
Ναι	312	40.7%
Όχι	455	59.3%
Σύνολο	902	100,0%

Πίνακας 41: Παρακολούθηση εκπαίδευσης/κατάρτισης – F01002

Υπολογιστές/Πληροφορική	92	19.4%
Αγροκτηνοτροφικά/μελισσοκομία	55	11.6%
Management/λογιστικά/οικονομικά/επιχειρηματικότητα	61	12.9%
Τρόφιμα (εστίαση/σίτιση/τυποποίηση/γευσιγνωσία)	45	9.5%
Marketing/πωλήσεις/εξυπηρέτηση πελατών/επικοινωνία	58	12.2%
Τουρισμός/ξενοδοχειακά	48	10.1%
Τεχνικά/ασφάλεια στην εργασία	59	12.4%
Ξένες γλώσσες/Ελληνική γλώσσα	32	6.8%
Εκπαίδευση/Ψυχολογία	24	5.1%

Πίνακας 42: Αντικείμενα σεμιναρίων που παρακολούθησαν οι ερωτώμενοι-F01003

Αντικείμενα	Ναι	Αβέβαιο	Όχι	ΣΥΝΟΛΑ
1. Ξένες γλώσσες	332	12	16	360
2. Γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών	340	9	10	359
3. Δεξιότητες επικοινωνίας	315	22	18	355
4. Τεχνικές Διαπραγμάτευσης	245	62	34	341
5. Δεξιότητες σχετικές με τις πωλήσεις	274	47	28	349
6. Δεξιότητες σχετικές με την ανάπτυξη επιχειρηματικής ικανότητας και πρωτοβουλίας	288	40	21	349
7. Γνώσεις και δεξιότητες σχετικές με την πιστοποίηση- αξιολόγηση	252	62	28	342
8. Project Management (Διαχείριση Προγραμμάτων)	235	66	37	338
9. Θέματα Ανάπτυξης και Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού	269	40	32	341
10. Θέματα Κοινωνικού Κράτους και Κοινωνικής Πολιτικής	178	91	73	342
11. Βασικές αρχές Οικονομίας και Διοίκησης Επιχειρήσεων	275	32	40	347
Άλλο	12	6	52	70

Πίνακας 43: Γνώμη εργατικού δυναμικού για μελλοντικά προγράμματα κατάρτισης – F01005

ΚΛΑΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	Ναι	Όχι	Σύνολο
A. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	1	4	5
B,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	14	9	23
ΣΤ. Κατασκευές	3	5	8
Z. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	40	27	67
H. Μεταφορά & αποθήκευση	3	6	9
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	19	18	37
I,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρασ	20	8	28
Ο. Εκπαίδευση	5	3	8
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	2	1	3
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	11	9	20
ΣΥΝΟΛΟ	118	90	208

Πίνακας 44: Επίδραση εκπαίδευσης/κατάρτισης στην επιλογή νέων εργαζόμενων ανά κλάδο δραστηριότητας – F02002

ΚΛΑΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	Ναι	Όχι	ΣΥΝΟΛΑ
A. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	4	15	19
B,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	23	62	85
ΣΤ. Κατασκευές	4	21	25
Z. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	69	169	238
H. Μεταφορά & αποθήκευση	7	22	29
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	60	105	165
I,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρασ	35	42	77
Ο. Εκπαίδευση	25	20	45
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	6	15	21
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	23	27	50
ΣΥΝΟΛΟ	256	498	754

Πίνακας 45: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση ανά κλάδο δραστηριότητας – F02003

	Ναι	Όχι	ΣΥΝΟΛΟ
Εμένα και τα μέλη της οικογένειάς μου (οικογενειακή επιχείρηση)	43	130	173
Έναν ή περισσότερους εργαζόμενους	213	368	581
ΣΥΝΟΛΟ	256	498	754

Πίνακας 46: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση εργαζομένων από την επιχείρηση - F02004

	Συχνότητα	Ποσοστό
Τουλάχιστον 1 φορά ανά έτος	208	16,07%
Τουλάχιστον 1 φορά στα 3 έτη	11	0,85%
3 έτη και πάνω	3	0,23%
Μόνο κατά την πρόσληψη	32	2,47%
Μη διαθέσιμα	1040	80,4%
ΣΥΝΟΛΟ	1294	100,0%

Πίνακας 47: Συχνότητα κατάρτισης εργαζομένων από τις επιχειρήσεις – F02005

Αντικείμενα	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
1. Υπολογιστές/Πληροφορική	63	15%
2. Αγροκτηνοτροφικά/μελισσοκομία	7	2%
3. Management / λογιστικά / οικονομικά / επιχειρηματικότητα	31	7%
4. Τρόφιμα (εστίαση/σίτιση/τυποποίηση/γευσιγνωσία)	44	10%
5. Marketing/πωλήσεις/εξυπηρέτηση πελατών/επικοινωνία	75	18%
6. Τουρισμός/ξενοδοχειακά	31	7%
7. Τεχνικά/ασφάλεια στην εργασία	80	19%
8. Ξένες γλώσσες/Ελληνική γλώσσα	32	8%
9. Εκπαίδευση/Ψυχολογία	46	11%
10. Άλλο	13	3%
ΣΥΝΟΛΟ	422	100%

Πίνακας 48: Γνωστικό Αντικείμενο παρεχόμενης κατάρτισης – F02006

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ	Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	ΣΤ. Κατασκευές	Ζ. Χονδρικό-Λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	Η. Μεταφορά & αποθήκευση	Θ. Υπηρεσίες παραοχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρασ	Ο. Εκπαίδευση	Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παραοχής υπηρεσιών
1. Υπολογιστές/Πληροφορική	2	3	0	17	4	12	13	5	1	6
2. Αγροκτηνοτροφικά/μελισσοκομία	2	3	0	1	0	0	1	0	0	0
3. Management/λογιστικά/οικονομικά/επιχειρηματικότητα	0	1	0	8	1	5	10	1	0	1
4. Τρόφιμα (εστίαση/σίτιση/τυποποίηση/γευσιγνωσία)	2	3	0	6	1	29	0	0	0	0
5. Marketing/πωλήσεις/εξυπηρέτηση πελατών/επικοινωνία	1	7	0	26	1	18	11	2	0	5
6. Τουρισμός/ξενοδοχειακά	0	0	0	1	2	27	1	0	0	0
7. Τεχνικά/ασφάλεια στην εργασία	0	9	3	20	2	7	11	1	1	5
8. Ξένες γλώσσες/Ελληνική γλώσσα	0	1	0	5	0	13	2	10	0	1
9. Εκπαίδευση/Ψυχολογία	1	3	1	5	2	7	6	14	1	4

Πίνακας 49: Γνωστικό Αντικείμενο κατάρτισης ανά κλάδο δραστηριότητας – F02007

ΛΟΓΟΙ	Παρατηρήσεις	Ποσοστά
- λόγω κόστους	138	32.9%
- δεν προσφέρουν σε κάτι	125	29.8%
- δεν θα συμμετέχουν οι εργαζόμενοι/ες	68	16.2%
- δεν διαθέτω τις κατάλληλες γνώσεις	31	7.4%
- δεν γνωρίζω που να απευθυνθώ	58	13.8%
ΣΥΝΟΛΟ	420	100.0%

Πίνακας 50: Λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις – F02012

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2017

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ	Διαφωνώ απόλυτα	Μάλλον διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Μάλλον συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	ΣΥΝΟΛΟ
1. Ξένες γλώσσες	52	43	70	95	153	413
2. Γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών	42	30	72	95	168	407
3. Δεξιότητες επικοινωνίας	12	23	61	124	188	408
4. Τεχνικές Διαπραγμάτευσης	28	35	80	111	132	386
5. Δεξιότητες σχετικές με τις πωλήσεις	27	37	51	98	173	386
6. Δεξιότητες σχετικές με την ανάπτυξη επιχειρηματικής ικανότητας και πρωτοβουλίας	30	26	90	107	116	369
7. Γνώσεις και δεξιότητες σχετικές με την πιστοποίηση- αξιολόγηση	38	47	92	88	87	352
8. Project Management (Διαχείριση Προγραμμάτων)	59	38	72	75	96	340
9. Θέματα Ανάπτυξης και Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού	37	52	97	79	93	358
10. Θέματα Κοινωνικού Κράτους και Κοινωνικής Πολιτικής	78	68	73	58	56	333
11. Βασικές αρχές Οικονομίας και Διοίκησης Επιχειρήσεων	40	42	70	98	112	362

ΠΑΡΑΤΗΜΑ ΙΙ – Ερωτηματολόγια

Τα ερωτηματολόγια επισυνάπτονται σε ξεχωριστά αρχεία pdf.